

RASMUS NIELSEN

REGENSEN

ERINDRINGER FRA 1858—62

H. HAGERUPS FORLAG — KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR FOR NORGE: H. ASCHENHOU & CO.

1906

REGENSEN

RASMUS NIELSEN

REGENSEN

ERINDRINGER FRA 1858—62

KJØBENHAVN

H. HAGERUP'S FORLAG

1906

«I Byens Larm Regensen stod
«Med sine Mure skumle.
«Og skued roligt ved sin Fod
«Filistrene sig tumle.
«Og vel blev den en gammel Knægt
«Paa tvende hundred Vintre,
«Men Blodet rullede lige kjækt
«Og frejdigt i dens Indre » (Hostrup)

Nu kan den gamle Knægt snart blive trede hundred Vintre, — og Blodet ruller lige kækt og frejdigt i dens Indre.

Fra den var en ganske ung Knægt og vor store Konge, Christian IV, selv kom og saae ind til sine unge Studenter, har vistnok altid det unge Blod rullet kjækt og varmt.

Kong Christian var en stor Ven af Kasernerings-systemet. Han holdt af at samle paa eet Sted det, som hørte sammen. For Sømændene byggede han Nyboder, for Kjøbmændene Børsen, for de moralsk Vanslægtede Børnehuset og for Studenterne Regensen. At han har seet rigtigt, fremgaaer af, at alle disse Institutioner endnu bestaae. Vel har deres Organisation, Udstrækningen og Beskaffenheden af deres Virksomhed i Aarhundredernes Løb undergaaet Forandringer, men de bestaae alle endnu og ere lyslevende. Forandringerne have de skiftende Tiders Krav ført med sig, især for Nyboders, Børsens og Børnehusets Vedkommende. Men Regensen bestaaer

i Grunden væsentligt uforandret fra den store Konges Tid. At Moderne have forandret sig, at Kakkellovne og Meubler nu ere anderledes, betyder intet. Regensen er og bliver den samme Studenterstiftelse, som den fra sin første Dag har været.

At Christian IV.s Student læste ved Tællelys eller Tranlampe, senere Tiders Student ved Olielampe, Gas, Petroleum og Fremtidens Student kommer til at læse ved elektrisk Lys, er en selvfølgelig Sag, og noget, som Kong Christian, hvis han havde levet længe nok til at se disse Innovationer, i høieste Grad vilde have approberet. At vor Tids Regensianer gaaer klædt som andre unge Mennesker og ikke som i gamle Dage med sort Kofte og Kappe og med Tollekniv og Ske i Bæltet, eller med Pudderparyk og høihælede Spændesko, er ligesaa selvfølgelig som at de før studerede paa en anden Maade og i andre Bøger og at de tænkte og udtrykte sig anderledes. Saadant er en Naturnødvendighed.

Fortidens Regensianere var til visse Tider hvad vi vilde kalde raa, men deres Raahed stod i Proportionsforhold til deres Samtid. De svarede til deres Tids Dannelsesstrin og vistnok stod de i Almindelighed snarest en Del over det, neppe nogen sinde under det.

I Farens og Ulykkens Stund, under Beleiringer, Bombardement, Pestepidemier, rykkede Studenterne altid frem i første Linie og forrettede deres store Del af Redningsarbejdet. De viste hvad de dueede til. At de udmærkede sig som Soldater i Krigens Tider og viste, at de følte sig som Danmarks Sønner, er stort og beundringsværdigt. Men mest af alt synes det mig, at man maa beundre det Mod, de viste under Pestepidemierne. Krigen bringer en aandelig Løftelse med sig, — men Pesten uha! Med den følger ingen Begeistring. At gaae imod

Fjendens Kugler og Baionetter er en ringe Ting i Sammenligning med at gaa om i en pestbefængt By med Bærebør og samle frygteligt udseende, stinkende Lig, af hvis Porer den dræbende Smitte dunster ud. Det hører der et Mod og en Resignation til, som overgaaer alt Heltemod. Den tapre Helt, som saares i Kampen, faaer sin Ros og sin Belønning; den, der falder, faaer sit Eftermæle. Men den fattige Regensstudent, Kong Christians unge Pleiesøn, som, mens han slæber Pestlig bort fra sin Byes jammerlige Huse, selv smittes og dør af Hundreder af Bylder, der hver for sig bringer mere Smerte end den ene Kugle, som rammer Soldaten, han faaer hverken Ros, Belønning eller Eftermæle. Ukjendt og upaaagtet dør han. Han, som har begravet de andre Pest-døde, ham er der maaske Ingen, der begraver. Han bliver kastet i Pestkulen som et andet Aadsel og Ingen veed hans Navn. Han er glemt. Overlever han det, seer han Pesten høre op, saa er der Ingen, der takker ham. De Døde ere undskyldte og de Levende have andet at tænke paa. Det eneste, den akademiske Ligbærer har, er Bevidstheden om, at han har udført en drøi Pligt.

Gjorde end andre Studenter end Regensianerne det samme som de, saa var det dog Regensianerne, der var de ledende. I ældre Tider repræsenterede de Studenterverdenen. De var dens eneste Organ overfor den ydre Verden og det var de i omtrent to hundrede Aar.

Naar man erindrer dette, forstaaer man først Betydningen af Kong Christians IV.s store Tanke, da han oprettede sit «Collegium domus regiæ», som dens egentlige Navn lyder. Collegiet var ganske vist ikke hans Opfindelse. Det var en Efterligning af lignende Stiftelser, som fandtes ved Europas større, ældre Universiteter fra Middelalderen og som tildels

endnu blomstre, især i England. Men derfor skyldte vi ham ikke mindre Tak. Regensen var en Skabning af hans klare Hoved, hans kjærlige Hjerte og hans stærke Haand.

Hvorvidt Kong Christian, da han stiftede Regensen, har vidst eller tænkt paa, at der langt tilbage i Tiden, nemlig fra Slutningen af det trettende Aarhundrede til ned i det femtende Aarhundrede har existeret et Collegium for danske Studenter i Paris, vides ikke, og er vel neppe rimeligt.

Førend Kjøbenhavns Universitet i Aaret 1479 begyndte sin Virksomhed, maatte Danske, der søgte Universitetsdannelse, begive sig til udenlandske Universiteter. Især rejste mange unge Danske til Paris's berømte videnskabelige Anstalter. I Egnen omkring St. Geneviève, quartier latin, hvor Paris's Universitet og lærde Anstalter laae, og hvor de forøvrigt endnu ligger, flokkedes Tusinder af Studenter af alle Nationer.

Men Middelalderens store Byer, og ikke mindst Paris, vare farlige Opholdssteder for unge, uerfarne Mennesker. Tiderne vare raa, Sikkerheden for Person ikke stor og alle Slags Laster lurede paa de unge nordiske Studenter overalt. Den Tid havde ogsaa sine Bondefangere; saavel mandlige som kvindelige. Mange gik tilgrunde og forsvandt i den store By. Noget lignende kan ske endnu. Men hvor meget større var ikke Faren i hine voldsomme Tider.

Det eneste Middel derimod var, at de unge Mennesker af samme Nation sluttede sig sammen til fælles Forsvar og til gjensidig Støtte. Derved opstod Collegierne.

Blandt disse var Collegium Dacicum. Danmark hed nemlig i Middelalderens Latin Dacia.

Man veed ikke ret meget andet om det, end at det var en Stiftelse for danske Studenter, altsaa den

første Regens. Det var oprettet 1275 og bestod til henimod Midten af det femtende Aarhundrede. Man veed ogsaa, at det havde sin egen Bygning, først i rue de la montagne St. Geneviève og senere i rue Galande, nærvæd Petit Pont. Begge disse gamle Gader eksistere endnu og høre til det rigtige gamle quartier latin. Snevre og bugtede, med ældgamle middelalderlige Huse sno de sig fra Pantheons Høide-drag ned mod le Petit Pont, som fører over Seinen til Notre Dame. Der findes i disse underlige Smaagader endnu Huse, der ere saa gamle, at de meget godt kunne have seet vore Forfædre, de danske Studenter fra Tiden før Reformationen færdes der som fremmede Trækfugle.

Collegium Dacicum førte forresten en haard Kamp for Tilværelsen, og det kneb tidt med at holde denne Stiftelse paa Benene. Det har vel kun været muligt derved, at mere velhavende danske Adelsmænd, der studerede i Paris, gav Penge til, saaledes at ogsaa de fattige Kammerater kunde begaa sig. Forskellige Transactioner med Hensyn til Bygningen tyde derpaa.

Da Universitetet i Kjøbenhavn kom i Gang, af-tog selvfølgelig de Danskes Antal i Paris saa stærkt at Collegiet døde.

Men, hvad enten nu Christian IV har vidst noget om Collegium Dacicum eller ikke, er det dog en interessant Forløber for Regensen. Det er kjedeligt, at man veed saa lidt om det.

Enhver fattig Student, der siden Kong Christian IV.s Tid — og det er mange Aar, har været Regensianer, maa føle den største Taknemmelighed imod ham.

Hvor mange er det? Det kan naturligvis nok tælles op, men det er vidtløftigt. Vi ville ikke besvære os dermed. Det er ligegyldigt med det nøjagtige Tal. Det er flere Tusinde unge Mænd, som han har sat i Stand til at studere. Mange af dem er blevne fremragende Mænd i Staten. Mange flere er blevne blot nyttige og dygtige Mænd. Det vilde maaske ikke være blevet muligt for største Delen af dem at studere, hvis ikke Kong Christian havde hjulpet dem dertil. Regensen har gjennem mange Aar været en Planteskole for Videnskab og Lærdom i Danmark og Norge. Og hvilken opdragende og udviklende Indflydelse har Samlivet paa Regensen ikke havt paa dens mange Alumner. Kundskab og Lærdom kan erhverves hvorsomhelst. Men den indbyrdes Indflydelse, Alumnerne have havt paa hinandens moralske og intellectuelle Udvikling, kan ikke noksom vurderes. Alle Særheder og ru Kanter slibes af ved den daglige Omgang med jevnaldrende. Man bliver venlig og human. Egoisme trives ikke.

Regensen har sikkerlig tilført vort Samfund mere Kraft end man i Almindelighed tænker sig. Dens Oprettelse er en af den store Konges største Handlinger og den af hans mange Institutioner, der har overlevet ham længst.

Da for nogle Aar siden en Comité havde dannet sig for at reise Kong Christian IV et Monument, vidste man ikke hvor man skulde sætte det. Nogle vilde have det ved Børsen, nogle ved Holmens Kirke, nogle i Nyboder. Der var ingen Enighed. Disse forskellige Meninger vare hver for sig berettigede. Resultatet blev en mislykket Indsamling paa ca. 30,000 Kroner, for hvilke der anskaffedes en mindre Broncestatue, en Portraitstatue, ikke et Monument. Den blev anbragt i en ubekjendt afsides Krog et Sted ude ved den østre Del af Nyboder. Faa have

seet denne Statue. Mange vide slet ikke, at den eksisterer. Kongens Statues eneste Fornøjelse er at se paa at Nyboderbørnene spiller Klink op ad dens Fodstykke. Ensom, forladt og upaaagtet staaer den der som i en

Slags Skammekrog. Men maa-ske det ogsaa er, fordi man ikke kunde reise den store Konge et ordentligt Monument, at man skammer sig og saa har sat ham derhen for at skjule Skandalen.

Jeg veed nok, hvorledes en

Regensianer vilde bære sig ad, om han skulde reise sin store Velgjører et Monument. Han vilde støbe

en colossal Statue af den stærke, brede

characteristiske og skønne Skikkelse, en Statue paa en 12—14 Alens Høide. Saa vilde han rasere den lille Bygning oppe paa Rundetaarn og sætte en vældig Granitblok derop i dens Sted, og paa denne Granitblok vilde han sætte den colossale Statue op.

Saa kunde Kongen staae deroppe og se ud over sin kjære By, se hvordan den vokser videre og videre ud i Landet, se Skibene med Damp og med Seil myldre ud og ind i Hafnias Havn. Og nede, lige nedenfor, der vilde han se sin gamle Regensgaard, se dens Sønner sidde og arbeide, se dem drive om i den venlige grønklædte Gaard, se, at de havde det godt, og af og til vilde Sangen lyde op til ham og fortælle ham, at man husker ham og takker ham for alt det Gode, han gav den fattige Student. Langt borte fra vilde man se den store Kongeskikkelse tegne sig mod Himlen, staae der som Symbolet paa Danmarks Kraft og Kløgt, som den driftige Handelsstads, den lærde og dannede Byes, den flittige Arbeiderbyes Skytspatron. —

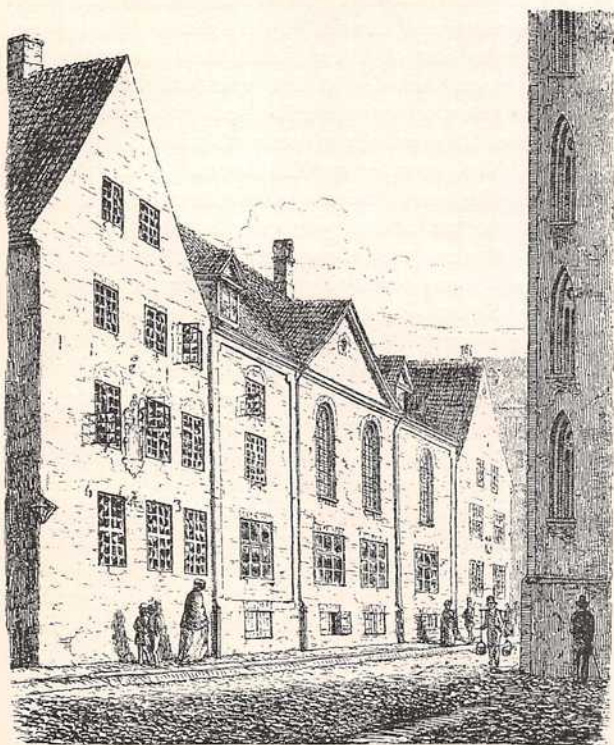
Kunde han have en bedre Sokkel at staae paa end sit eget bomstærke Rundetaarn, som endog Englændernes Bomber prellede af imod i 1807? Var det ikke en Sokkel endnu vældigere end Trajanssøilen, Vendômesøilen og Klippestykket, der bærer Peter den Store?

Saaledes kan en gammel Regensianer finde paa at danne et Monument for Christian IV. Men det bliver der nu ikke noget af. Den Tanke er altfor dristig. Den kunde maaske tilgives en ung Regensianer, der ikke tænker saa meget som han føler.

Men vist er det, at der vilde Kong Christian staa saaledes at man kunde se ham.

Noget architectonisk Mesterværk er Regensen ikke. De tre Fløie ere af ulige Alder og ulige Stil, men dog ikke mere end at de alligevel smelte sammen til et harmonisk Hele. Hvad enten man

tænker paa de tre Façader, som den viser imod Gaderne, eller dem, den viser imod Gaarden, har Regensen et saa ægte gammel kjøbenhavnsk Fysiognomi som meget faa Bygninger i Staden. Udenfra

seet med dens mange smaa Vinduer i de mørkerøde Mure, de gammeldags maleriske Tegltage, de forskjellige smaa decorative Led, seer Regensen godt ud. Den har et eiendommeligt, alvorligt og hyggeligt An-

sigt. Der er en Ro i den, som ikke engang de to elektriske Buelamper ud imod Kjøbmagergade formaa at bryde. De gloer, som om de vilde bede om Forladelse, fordi de sidde der som en Anachronisme. Og saa inde i Gaarden! Kan man tænke sig noget mere elskeligt end denne, af den gamle Kjæmpelind overskyggede Gaard? Den gamle Lind staar der som en Grandpapa for de ideligt vekslende Slægter af unge Studenter. Den er et ligesaa integrerende Led af Begrebet Regensen som selve Murene, som selve Provsten, Viceprovsten og Klokkeren. Man kan ikke tænke paa Regensen, uden ogsaa at tænke paa Linden. Der staaer ogsaa andre, yngre og mindre Lindetræer derinde. De ere meget smukke og ingenlunde Ynglinge, de gjøre deres Nytte og bidrage deres til Gaardens Skjønhed, hvad ogsaa de prægtige gamle Vinranker gjøre. Men de ere kun smaa Børn ved ved Siden af den store, ærværdige Lind.

«Men Regensen staaer i Vejen for Færdselen», har man sagt, — «der skeer Ulykkestilfælde, fordi der er for lidt Plads mellem den og Rundetaarn». Saa var der engang for ikke længe siden en Ingenieur, som sagde, at det var den nemmeste Ting af Verden, at tage og flytte Rundetaarn lidt hen til den ene Side for at gjøre Plads. Vi, saavel gamle som unge, Regensianere kunne godt lide denne Ingenieur. Han er bestemt en rar Mand. Han vilde nemlig redde Regensen. Men Ideen slog ikke an. Folk mente, at det vist var bedst at lade Rundetaarn staae der, hvor det hidtil havde staaet. Ingenieuren havde vel Uret og Folk Ret. Taarnet maa blive staaende. Det hører forresten med til Regensen paa en vis Maade. Ligesaavel som Lindens herlige Krone er Gaardens Pryd, ligesaavel er Rundetaarn det som det staaer der og rager op over Tagene og kigger ned paa Regensen og dens unge Beboere. Ingenieu-

ren har nok opgivet den Sag og gjort sig fortrolig med den Tanke, at lade Taarnet staae, hvor det staaer og hvor Kong Christian IV satte det.

Store Ildebrande, Bombardementer, Byggeraserier og Speculationsperioder have gjentagne Gange hærget det Danske Riges ærværdige, gamle Hovedstad. Ilden, Bomberne og Byggespeculanternes Murbrækkere have ryddet Kjøbenhavn for gamle maleriske Bygninger, saa at Byen er fattigere paa den Slags Minder om ældre Dage end de fleste andre Hovedstæder. At alt gammelt Snavs kommer bort, er godt nok. Men det Gamle, som er smukt og godt, det skal man holde paa og bevare, selv om det staaer lidt i Veien.

Til det hører Regensen, Det indrømmes nu, at der ingen Nødvendighed er for at rive den ned. Man kan meget godt passere mellem den og Runde-taarn med lidt Forsigtighed. Der skeer ikke flere Ulykker der end alle andre Steder. Man bliver lettere kjørt over paa Raadhuspladsen eller Kongens Nytorv. Det er sikkert nok. I en stor Byes Færdsel skeer der altid Ulykker, men de aller fleste af dem ere begrundede i andre Omstændigheder end Pladsmangel.

Lad os haabe, at den gamle smukke Regens i fornyet og udvidet Skikkelse sammen med Runde-taarn maa blive staaende saalænge den kan staa paa sine Ben.

Regensen hører ikke Kjøbenhavn alene til. Rundt om i Landet sidde Præster, juridiske Embedsmænd, Læger, Skolemænd og Folk i mangfoldige andre Stillinger, for hvem Regensen i deres unge Dage i lang Tid var et Hjem, som endnu er dem lige saa kjært som deres Barndoms Hjem.

Naar vi ville tænke os tilbage gennem de Aar, som ere henrundne siden Studenterne ved Regensens Stiftelse organiserede sig til et sluttet Samfund, saa ville vi see, at de have saa nogenlunde fulgt den almindelige Udvikling, som Civilisationens Fremgang førte med sig.

Efter Reformationens Indførelse kom der en Tid, hvor alle sandselige Tilbøjeligheder fik frit Løb. Det gav sig tilkjende i en for os næsten ufattelig Umaadelighed. Man spiste, eller rettere sagt aad aldeles ubeskriveligt. Beretningerne fra den Tid, fortælle os om hvilke Masser af de mest substantielle Retter, man satte til Livs, ikke blot ved festlige Lejligheder, men ogsaa til dagligt Brug. Og dertil drak man uhyre Kvantiteter af hede Vine og stærkt Øl. Selv Damer af de høieste Kredse nægtede sig ikke noget i den Retning. Man har Beretninger om at selv Prindsesser i Løbet af Dagen drak saa meget Rhinskvind, Muscat, Rostokker Øl og Brunsviger Mumme, at man maa korse sig over en saadan Tørst. Vore Forfædre drev det saa vidt, at fremmede Gesandter ved deres Hjemkomst kunde meddele, at de Danske vare i en ualmindelig Grad forædte og for-drukne. Hvad Sædeligheden angaaer, saa gjaldt noget lignende, hvad vi nu ikke skulle gaae nærmere ind. paa. Den forresten saa brave og elskværdige Kong Frederik II foregik sit Folk med det sletteste Exempel. Hans Drikkegilder overgik al Beskrivelse. Man kan derfor ikke undres over, at det ikke alene ikke ansaaes for en Skam at drikke sig døddrukken, men at det endog var noget, som ligefrem hørte med, naar man vilde gaae for at være en Gentleman. Selv den høitbegavede Kong Christan IV. drak saaledes, at det er besynderligt, at han kunde blive 70 Aar gammel uden at faa Delirium. Og han var dog en forholdsvis ordentlig Mand, hvad man bl. a. kan

see deraf, at han førte nøiagtig Bog over sine mange Perialer. Han roser sig af dem.

Naar det gik saaledes med Kongen og Rigets første Mænd, hvordan maatte det saa ikke gaae i de lavere Stænder, Geistligheden ikke undtagen, og hvad Under var det da, at hans Regensianere ogsaa drak tæt.

De første Regensianere aad og drak, klamredes og sloges ligesom alle andre Mennesker paa den Tid. Men de arbejdede vel ogsaa ligesom andre Mennesker. De vare underkastede en vis Disciplin og Tvang, men det hjalp vel ikke meget, da kun Handlinger, begaaede i Drukkenskab, men ikke selve Drukken-skaben var strafbar. Kun de værste Udskeielser førte lempelige Bøde- eller Fængselstraffe efter sig.

Hvad der mest modarbejdede Svireriet det var Alumnernes Fattigdom. De havde ikke Raad til at drikke saa meget, de lystede, skjøndt Drikkevarerne ikke vare dyre. De drak helst paa Credit eller paa Borgernes Bekostning. Ved høitidelige Lejligheder, saasom Brylluper og Begravelser hos Adelen og de velhavende Borgere, optraadte de som Sangere, Skuespillere, Leilighedsdigtere og Ligbærere. Saa bleve de tracterede med Masser af Mad og Drikke, men vel at mærke, ikke i Festsalen, men ude i Forstuen eller sammen med Tjenerskabet.

Som rimeligt er, skulde dette ikke hæve Videnskabens unge Dyrkere i Anseelse eller Selvagtelse. Man kan derfor ikke undre sig over, at Regensværelsernes Udstyr bestod i et Bord, en Bænk og en fælles Seng for to, at der var Stengulv i Værelserne, Jernstænger for Vinduerne og ingen Kakkellov. De vare ikke bedre vant og havde ingen Smag for Hyggelighed endsige for Luxus.

Det er ret betegnende, at, da man engang for noget over 50 Aar siden foretog en Udgravning af Trekroners gamle Kuler, man da fandt i det underste Lag af de gennem lange Tider der ophobede Masser af gammel, ærværdig Gjødning en Mængde Tinkrus og Kaarder, som skrev sig fra det 17. Aarhundrede. Kruset og Klingen var nemlig den Tids Regensianeres vigtigste Attributer.

Man sad ikke dengang paa Regensen og sang Kvartetter, æsthetiserede eller politiserede. Nei, man drak sig fuld paa simple Beværtninger og sloges med Lakaier, Soldater eller Haandværkssvende. —

Tiderne forandredes; større Maadehold og mere polerede Sæder fandt efterhaanden Indgang i Landet, og dette reagerede ogsaa paa Regensianerne.

I det 18. Aarhundrede blev det betydeligt bedre. Især fra Frankrig bredte der sig en mere forfinet

Smag over det nordlige Europa. Om end denne ogsaa led af store Mangler og havde slemme Pletter, kan det dog ikke nægtes at den var et Fremskridt.

Raaheden og Fylderiet tog af i Befolkningen og ligesaa blandt Studenterne. Omgangstonen blev mere civiliseret. Istedetfor Slagsmaal og andre Brutaliteter traadte lærde Disputatser paa Latin. Man sloges nu med Munden efter Disputerekunstens subtile Regler.

Det var vel i visse Maader godt nok. Men det udartede, som bekjendt, til Pedanterier. Disputatsernes Gjenstand var meget ofte Bagateller, som ikke vare en Pris Tobak værd. Om de ligegyldigste Ting holdtes lange Disputatser i mere eller mindre sirligt Latin. Det var for en stor Del kun Formalisme. Man satte snilde Kneb og Vendinger over alvorlig Stræben efter at finde Sandheden. Men der er vel heller ingen Tvivl om, at der i den svulmende Mængde af Af-handlinger og Disputatser ogsaa fandtes mange, der vare fri for den almindelige Affectation.

Jo længere Aarhundredet skred frem, jo bedre blev det. Mange virkelig lærde Mænds Navne ere knyttede til Regensen. Alumnernes ydre Væsen bedredes ogsaa med Tiden, saa at Tilstanden henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede maa siges at være god. Standen havde hævet sig til en ikke ringe Anseelse.

At der alligevel, netop i Slutningen af det 18. Aarhundrede, nemlig i 1793, kunde finde en saadan Skandale Sted som den bekjendte Posthusfeide, viser ingenlunde, at der endnu herskede Raahed blandt Regensianerne. Anledning til Feidens Udbrud gav en Officer, og de værste af de Excesser, den førte med sig, kom ogsaa fra Officerer.

Militairstanden var paa den Tid ilde seet af Kjøbenhavns civile Befolkning. Naar der i et Land har været en lang Fredsperiode, er man tilbøielig

til at betragte Armeen som en baade kostbar og unyttig Indretning. Landet havde just dengang længe havt Fred. De Menige og Underofficererne var hvervede Folk, tildels Udlændinge, og for største Delen alt andet end agtværdige Existenser. Mange af Officererne var udartede i moralsk Henseende, indbildske og anmassende, og hertil kom, at en stor Del af dem var Tyskere, som foragtede baade den danske Nation og det danske Sprog. Armeen var ikke national.

Dette bevirkede, at overalt, naar der opstod Strid mellem en Militair og en Civilist, tog Mængden altid ubeseet Parti for Civilisten og imod den Militaire.

Naar altsaa det i og for sig ubetydelige Sammenstød mellem Student Michelsen og Lieutenant Rømeling den 2den Februar 1793 formaaede at bringe hele Byen i et saadant Oprør, at Regjeringen grebes af Frygt for en Revolution, saa viser det tilfulde, hvor forhadet Officersstanden var. Men det viser ikke, at Regensianerne eller Studenterne overhovedet var et uroligt eller voldsomt Folkefærd. Vel var det i Sammenstødets første Begyndelse Regensianerne, der vare de virksomste Deltagere i Affairen, men meget hurtigt strømmede alle Slags Civile sammen og indtog en truende Holdning imod Rømeling.

Regjeringens skarpe Forholdsregler var uden Tvivl ogsaa noget begrundede i en overdreven Skræk for Uroligheder. Den samme Dag, som Posthusfeiden udbrød, var nemlig Efterretningen om Kong Ludvig XVI's Henrettelse naaet til Kjøbenhavn. At denne Efterretning greb de Styrende stærkt er ikke underligt. Men der var ikke Spor af Grund til at frygte for at Kjøbenhavnerne skulde halshugge den sindsyge Kong Christian VII eller den høit elskede Kron-

prinds Frederik. Hvor lidet farlig Regensianernes Optræden ved Posthusfeiden var, kan man slutte deraf, at kun to bleve straffede og det blot med en intetsigende Irettesættelse af Consistorium, og at den ene af dem var den senere saa berømte Henrik Steffens, hvem man næppe kan mistænke for Voldsomhed eller Raahed.

At ogsaa Lieutenant Rømeling og de andre Officerer slap for Straf, viser ikke, at de ikke var strafværdige. Alle samtidige Vidnesbyrd skildre deres Optræden som brutal. Men Officererne nød stor Protektion fra Hoffets Side.

Man har saa ofte hørt sige, at den franske Revolution ikke havde synderlig Indflydelse paa Danmark. Dette er kun forsaavidt sandt som der ikke fandt revolutionaire Optrin Sted her. At det ikke skete havde sin ganske naturlige Grund deri, at der ingen Aarsag var for en Revolution. Hvorfor skulde der opstaa en Terrorisme her?

Alligevel havde Revolutionen en overordentlig stor Indflydelse hos os. Men denne Indflydelse var udelukkende af theoretisk Natur. Den gav sig ikke Udslag i Voldsomheder og Grusomheder. Men selvfølgelig havde det vældige aandelige Røre, der var opstaaet som en Følge af Rousseau's, Voltaire's og andre epokegørende Mænds litteraire Virksomhed, ogsaa naaet hertil i afdæmpet Skikkelse. De store Idéer om den Enkeltes Forhold til Samfundet, Menneskerettighederne, Frihed, Lighed og Broderskab havde ogsaa grebet den dannede Verden her. Idéerne er de samme overalt, men der var den Forskjel, at Tilstanden i Frankrig var en saadan, at en Explosion maatte komme. Her banede de nye Idéer sig frem lempeligt og ad lovlige Veie og Stier. Kun naar en eller anden enkelt Frihedsven raabte for høit, fik han en Advarsel i Form af en Dom,

der gik ud paa en Pengebøde, eller, naar det var meget slemt, og i Gjentagelsestilfælde, Landsforvisning.

Skjøndt altsaa Revolutionens Dønninger mærkedes her, var Kjærligheden til dens Ideer platonisk. At maaske enkelte unge Brushoveder, der var begeistrede for Mirabeau, Vergniaud, Danton, Robespierre og andre af Revolutionens store Personligheder, kan have ført revolutionair Tale i Regensgaarden, havde ikke meget at sige. Vi troe, at Revolutionen her virkede godt. Thi i Slutningen af det 18de Aarhundrede var der et betydeligt aandeligt Liv, hvorunder de store Forfattere, som fremstod i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede havde faaet deres Daab. At Regensen som Samlingsstedet for den akademiske Verdens yngre Borgere, her havde sin store Betydning er uden for al Tvivl. Et Symbol paa den aandelige Frigjørelse var det, at i Aaret 1793 faldt Jernstængerne bort fra Regensens Vinduer. Regensianerne var frie Mænd, der ikke som Fanger skulde sidde bag Jernstænger. Værelserne blev bedre indrettet, der blev pyntet op og gjort hyggeligere, som det passede sig for Boliger, der skulde huse dannede unge Mennesker, saa at de skulde føle sig mindre fristede til at søge ud fra deres Hjem. Regensens Klokke var bleven misbrugt under Posthusfejden da Student Eiler Hagerup*) havde anvendt den som Stormklokke og den blev derfor sat paa Loftet. Men i 1807 blev den hængt op igjen og fik Lov til at lade sig høre for hele Nabolaget.

Kort sagt en lysere Tid kom for Regensens Sønner, en Tid, der blev frugtbar for den danske Lite-

*) Senere Godsinspektør paa Nysø, Bedstefader til den E. Hagerup, hvis Navn findes paa denne Bogs Titelblad.

ratur som ingen anden. Det var en beaandet Tid. Skjønhed i Literatur og Kunst blomstrede op i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede. Den danske Student, hvis eneste Organ Regensen endnu var, bidrog sin Del til denne Blomstring.

Det fortjener at fremhæves, at den danske Student holdt sig fuldstændigt fri for Paavirkning af de tyske Universiteters Burschen-Væsen med Drikeri, Paradedragter og meningsløse Dueller, og det uagtet der forøvrigt var en stærk Paavirkning fra Tyskland. Man tog imod, hvad godt og smukt, der kom fra det store sydlige Naboland, men de tyske Udskeielser og Naragtigheder fandt ingen Indgang her. Skjøndt Burschen-Væsenet har holdt sig i Tyskland og endnu florerer der, har der aldrig været nogen Lighed mellem en dansk og en tysk Student. Hos os har Studenterne altid levet i Fred med hinanden. De har aldrig ønsket at skabe sig som om de var Efterkommere af Trediveaarskrigens Landsknægte og ligge i Feide med hinanden. Deres Ærgjerrighed er gaaet i en helt anden Retning. De trængte efter at blive, hvad Christian Winther i sin berømte Sang kalder «Herrer i Aandernes Rige». Og det blev de, ikke som et Samfund, der for sig selv tog Monopol paa Herredømmet i Aandernes Rige, men som den stærke Stamme, hvorfra Herredømmet i Aandernes Rige skulde udbrede sig til det hele Folk.

Men Bevægelsen voksede Regensen over Hovedet, Herredømmet gled ud af deres Hænder og det blev dens unge Søn, Studenterforeningen, som førte Udviklingen videre. Den litteraire og politiske Virksomhed, som i det 19de Aarhundredes første Halvdel arbejdede hen imod det Maal, som blev naaet i 1848—49, skyldes Studenterforeningen med de mange Medlemmer og ikke Regensens lille Flok. —

Herved forandredes Regensens hidtilværende Betydning som Centrum for den akademiske Ungdom. Gjennem Tyverne og Trediverne tabte Regensens Indflydelse sig.

I Fyrerne udviklede der sig en ny Aand paa Regensen. Denne Aands høitbegavede og elskelige unge Talsmand var Hostrup. Paa Regensen skrev han «Gjenboerne». Man behøver blot at læse dette Mesterværk, for at forstaa denne nye Aand. «Den hostrupske Student» er ikke skabt af Hostrup, men han er skildret af ham saaledes at han staar lyslevende for os som den dannede, lyriske, fintfølende, muntre og freidige Yngling, der med samme Lethed bedaarer Kobbetsmedfamilien, Lieutenant von Budinge og Smedesvendene.

Saa kom det mærkværdige Aar 1848 med den stærke Opblussen af national Begeistring under Krigen imod fremmed Vold, med Glæden over den vundne Frihed og Stoltheden over den vundne Seir.

Den hostrupske Student var ikke derfor død. Han fik mere Mandighed, mere Handlekraft. Det var ikke længere Studenterne, de store Opgavers Løsning hvilede paa. Det var Folket selv. Men de Mænd, som i Halvtredserne ledede Udviklingen, var for en stor Del Mænd, der havde hørt Studenterverdenen til. Der havde de tjent deres første smaa Sporer. Studenternes politiske Betydning var forbi.

Disse, de nærmest foregaaende Decenniers to fremherskende Retninger, nemlig den politiske, repræsenteret af Ploug og den lyriske, repræsenteret af Hostrup, smæltede sammen og frembragte den Slags Regensianere, som tilhørte Slutningen af Halvtredserne og Begyndelsen af Tredserne. De var ikke særdeles udprægede, da der ovenpaa de stærkt bevægede Perioders Action med Naturnødvendighed

fulgte en Reaction i Form af aandelig Hvile. Begge de tidligere Strømninger havde culmineret. Man nød nu Frugten af dem.

En saadan Periode frembringer ikke noget nyt. Det var en fredelig Tid. Man kjendte ikke andre Fjender end Tyskerne. Forholdet til Militairstanden var nu helt forandret. Krigen havde viist, at vor Armee nu var national. Den havde udviklet en Tapperhed og Dygtighed, som stillede den høit og man kan sige, at den og Studenterne nu havde blandet Blod med hinanden. De mange akademiske Borgere, der frivilligt var gaaet med i Krigen og var avancerede til Officerer, havde tilført Militairstanden et udmærket Stof. Bevidstheden om, at der forestod, før eller senere, en ny Krig med Tyskland, medførte at Officersstanden bevarede sin vel-erhvervede Prestige og den vedblev at faa stærk Tilgang fra alle Samfundsclasser.

Naar nu alligevel Regensianerne er vedblevne at bestaa som et særegent lille Samfund, saa skyldes det den Omstændighed, at de have vidst at bevare og frede om den Tradition, der igjennem et Tidsrum af langt over tohundrede Aar har udviklet sig i den gamle Gaard. Det er endnu, som Ploug skrev i 1846:

- «Det er det samme Liv, men ei de samme,
- «Det gamle Stykke, men en anden Act,
- «Et skiftet Indhold i en arvet Ramme,
- «Og yngre Slægter i en Fortids Dragt.»

Naar jeg nu vil søge at give et Billede af Livet paa Regensen i de fire Aar, 1858—62, da jeg var Alumnus paa den gamle Gaard, da vil jeg ikke

kunne undgaae at omtale en Del Personer, der i den Tid havde Betydning. Men jeg haaber at gjøre det paa en saadan Maade, at ingen Nulevende skal føle sig krænkede derved og ingen Afdøds Minde derved skal plettes. Det vil falde mig saa meget lettere, som jeg ikke troer, at der findes en eneste iblandt dem, som jeg ikke har holdt af og som jeg ikke mindes med Venskab og kjærlige Tanker.

Regensen saae dengang i alt Væsentligt ud som den Dag idag. Muligvis var Alumnernes Eiendele, deres Meubler og Klæder lidt tarveligere end nu og vore Fordringer til Livets Bekvemmeligheder og Behageligheder en Kjende mindre. Exempelvis skal jeg anføre, at Gardiner var ukjendte undtagen i Hjørneværelset paa 2. Gang Nr. 5, hvor jeg selv boede. Disse Gardiner var forøvrigt saa bedagede og falmede, at det maa antages, at de er gaaede i Arv gennem adskillige Generationer af Værelsets Beboere.

Jeg tør maaske ogsaa anføre, at den Institution, som dengang kaldtes og endnu kaldes med det høist betegnende Navn «Trekroner», var af en langt mere primitiv Construction og mindre paavirket af den fremadskridende Civilisation.

Læsestuen laa dengang i Stueetagen ud imod Kjøbmagergade ved Siden af Viceprovstens Værelser. Den nuværende Læsestue med Forværelse var Regenskirken, hvori der i gamle Dage blev holdt Bøn og Gudstjeneste og senere Disputatser, ligesom den ogsaa har været Auditorium medens Universitetet efter Branden blev gjenopbygget. Den manglede paa den Tid, her er Tale om, ethvert kirkeligt Udstyr, med Undtagelse af det gamle Maleri, som endnu hænger der; men dengang var det anbragt over Døren. Ved Endevæggen stod der nogle store Reoler med Bøger, som tilhørte Universitetsbibliotheket. Dette

havde nemlig sit Lokale paa Trinitatis Kirkes Loftsetage, med Indgang fra Rundetaarn.

Gaardens Brolægning var temmelig daarlig og ujevn. I Porten til venstre for Indgangen fra Gaden var der Contoir for Ligbærere, som en Rest fra den Tid, da Regensianerne havde Eneret paa Ligbæring. Længe efter at Regensianerne havde ophørt med personligt at optræde som Ligbærere, vedblev Indtægterne at tilfalde Regensen. Ellers veed jeg ikke, at der i nogen Maade var anderledes end nu.

Da jeg i 1858 holdt mit Indtog paa Regensen, var Professor i Filologi F. C. Petersen endnu Re-

F. C. Petersen.

gensprovst. Han havde været det fra 1830. Men det var kun det første Aar jeg var der. Han var en gammel Mand, temmelig lille og spinkel, men med et venligt Ansigt, og ganske sikkert en meget elskværdig Mand. Unægtelig var han en Mand af hvad vi kaldte den gamle Skole, i ikke ringe Grad konservativ og ikke synderligt vel stemt imod de friere Rørelser, som siden 1848 var komne ovenpaa.

Han var uhyre lærd og noget distrahit. At en Mand i hans Alder, der havde udviklet sig under andre Forhold og Anskuelser end dem, vi hyldede, ikke altid forstod os og at vi heller ikke altid forstod ham, er ganske naturligt. Han havde vel ogsaa, da han var ung, kunnet finde paa at opponere mod dem, der da var Gamle, ligesom vi, men glemt den Tid. Nu ere vi gamle og nu er der andre, der opponere imod os, saaledes vil det altid gaae. Men Professor Petersen var en velvillig og human Provst, der mente os det godt. Naturligvis fandt vi som unge Mennesker undertiden paa noget, som han fandt utilladeligt og mente at burde paatale. Saa blev man kaldt op til ham og han holdt da en lille Straffetale. Men, naar man blot ganske roligt tog imod hans Skjænd og afventede det Øieblik, da han havde endt sit Foredrag, fremsatte man de formildende Omstændigheder, som man havde til Raadighed. Saa endte Affairen med at man fik Absolution og dimitteredes med et mildt Paalæg om ikke at begaa nye Excesser.

Hvad der hyppigst gav Anledning til den Slags Controverser mellem Provsten og Alumnerne, var Portlukningen. Regensens Port skulde lukkes hver Nat Kl. 12. Kom man hjem efter dette Døgnet's Vendepunkt, kom man ikke ind. Der var ingen Portklokke og selv om der havde været en saadan, var der Ingen, der kunde lukke En ind. Ønskede en Alumnus, at blive ude efter Kl. 12, kunde han henvende sig til Provsten om at laane en Portnøgle. men det gjorde man nødtigt. For det første var Regensens Portnøgle af en saa uhyre Størrelse og Vægt, at det var alt andet end behageligt at slæbe den med sig. Om Vinteren gik det endda an. Saa havde man sin Overfrakke at anbringe den i. Men om Sommeren, naar man gik uden Overfrakke og

i let Tøi, var det næsten ikke muligt at have den paa sig. Dernæst var det ikke Provsten selv personligt, der udleverede Portnøglerne, men hans Kokkepige, et ældre ugemytligt Fruentimmer, som ikke betragtede os unge Fyre med den Velvillie, vi fortjente. Hun gloede misfornøiet paa os, naar vi kom ind til hende i Provstens Kjøkken og bad om Portnøglen, som om hun havde os mistænkt for at vandre ad Lastens Veie. Nægte os Portnøglen, kunde hun imidlertid ikke, men vi maatte skrive vort Navn paa en dertil indrettet Tavle, som hun havde i Forvaring. Vi narrede hende alligevel undertiden ved at skrive et galt Navn, saasom Bernadotte, Sophokles, Lord Byron og lignende berømte Navne. — Det kunde ogsaa hænde, at det begrænsede Antal af Portnøgler, som hun havde Administrationen af, slap op, saa at man ingen Nøgle kunde faa. De udlaante Nøgler skulde den næste Morgen inden Kl. 9 afleveres til Kokkepigen, som saa forelagde Provsten Tavlen med Navnene paa de Forbrydere, der havde haft Portnøgle den foregaaende Aften. Formodentlig førte Provsten Bog over dem, der laante Nøgler, og viste det sig, at en Person for ofte gjorde Brug af Portnøglen, blev han kaldt op til Provsten og afæsket Forklaring om Grunden til dette Misbrug.

Disse Omstændigheder bevirkede naturligvis, at man foretrak at hjælpe sig paa anden Maade. Det er vel bekjendt, at man i de Tider, istedet for, udrustet med en Nøgle at gaae ind gennem Porten, krøb ind af et af Vinduerne hos en af de Kammerater, som boede i Stueetagen. Man gav Vægteren fire eller otte Skilling for at hjælpe til. Skjøndt det var en Gêne for de Alumner, af hvis Vinduer man krøb ind, var det en Selvfølge, at de gjerne fandt sig deri. «Heute mir, morgen Dir.» Vægterne

satte stor Pris paa denne Coutume, der indbragte dem nogle velkomne Sportler. Men paa denne Maade blev Provstens Control temmelig illusorisk. Han fik nærmest kun at vide, at der fandtes nogle Alumner, som engang imellem blev ude efter Kl. 12, men han drømte ikke om at der var dem, som meget hyppigt blev ude. Han sov trygt i Tillid til Kokkepigens Tavles statistiske Oplysningers Ufeilbarlighed.

Naar Regensianerne ofte betragtede Provst Petersen som en gammeldags, noget bornert Herre, som det var morsomt engang imellem at chicanere eller mystificere, saa tror jeg, at det var hans Portnøgle Institution, som fremfor noget andet gav Anledning dertil. Der var mange Anektoter om Professor Petersen i Omløb blandt os om forskellige Løier, som vore Forgængere havde havt med ham. Jeg skal dog ikke anføre dem, da jeg ikke veed hvor megen Sandhed der var i dem. I det Aar, hvori jeg stod under gamle F. C. Petersens Scepter, forefaldt der ikke, saavidt jeg erindrer, andre Sammenstød mellem ham og os, end Portnøgledisputer. — Historierne var forresten ikke af nogen ondartet Natur, men morsomme. En af dem var den, at en Regensianer havde affattet en Beretning om en Fest, der var holdt paa Regensen i Anledning af Professor Petersens Jubilæum. Der gaves en Beskrivelse af Gaardens Udsmykning, Referat af Talerne og Festsangene. Denne Beretning blev optaget i «Flyveposten», et Blad, der paa den Tid var ganske overordentligt udbredt. Der var ikke et sandt Ord i hele Beretningen. Provsten havde ingen Jubilæum havt.

Var end saaledes Forholdet mellem Provsten og Alumnerne noget eiendommeligt, maa man dog sige, at det i sin Helhed var godt og gjensidigt velvilligt. Havde man noget at henvende sig til Provsten om,

blev man altid godt modtaget af ham. At vi baade agtede ham og holdt af ham, viste sig ogsaa derved, at vi ved hans Afgang fra Provsteembedet skillingede sammen og forærede ham en Vase, som vi lod fabrikere paa den kongelige Porcellainsfabrik og som paa den ene Side var decoreret med et Maleri, der viste Regensgaarden, udført af Architecturmaler Heinrich Hansen. Ved Afskeden var baade den gamle Provst og vi i en vemodig Stemning.

Han var bleven for gammel. Det er vist. Men i sine yngre Dage var han sikkerligt en fortræffelig Mand. Hans Hustru var en Søsterdatter af Fru Gyllembourg. Dette havde bragt ham ind i den Heibergske Kreds, og der var han meget skattet. En Mand, som har omgaaedes sin Tids aandrigste og fineste Kredse, maa være en Mand af Betydning. At han betragtede sin Stilling som Regensprovst som noget, der ikke blot medførte Ret til at herske over Gaardens Sønner, men ogsaa til at værgе dem mod Angreb, fremgaaer af at han en Gang, da nogle Regensianere var komne ind i et Gadeopløb og flygtede til Regensen, forfulgte af Politiet, dristigt traadte frem mod Politiet, idet han raabte: «Stop! Her har Politiet ikke noget at gjøre!» Politiet veg betuttet tilbage for den lille spinkle Professor. Det var godt gjort af ham og viste, at han havde Hjertet siddende paa det rigtige Sted.

Professor Petersens Efterfølger blev Professor juris F. T. J. Gram. Han var endnu en Mand i sine bedste Aar og gennemtrængt af Tidens liberale Ideer. Der kan kun siges Godt om ham, og det

er vanskeligt at sige tilstrækkeligt Godt om ham. Han forstod lige straks at sætte sig i det rette Forhold til den unge Hjord, der nu betroedes hans Varetægt. Det var en anseelig og smuk Mand, grundhæderlig, retfærdig og gennemhuman. Det

F. T. J. Gram.

var straks som om en ny Luftning gik gennem den gamle Regens. Han vandt øieblikkelig vor Hengivenhed ved sin aabne og venlige Maade at behandle os paa.

Han var en Mand, som vi baade saa op til og elskede. Det vilde ikke falde en eneste af os ind, at gjøre noget, som kunde mishage ham. Og denne Alumnernes Hengivenhed vidste han at bevare

i de mange Aar, han var Regensprovst.

Det er ikke saa sjældent, at en ny Mand giver sig ikast med at reformere og derved let kommer til at reformere for meget. Men det gjorde Professor Gram ikke. Han havde Ærbødighed for den paa Regensen levende Tradition. Den vilde han bevare. Men det, som han fandt at trænge til For-

bedring, det forbedrede han, uden derfor at vende op og ned paa det.

Hans første Foranstaltning var Afskaffelsen af Portnøgle-Systemet. Samlingen af Portnøgler tabte sin Værdi og blev gammelt Jern. Tavlen i Kjøkkenet forsvandt. Hans Kokkepige blev ikke Sædernes Bevogterske. Vægternes Indtægtskilde ved de naturlige Indstigninger gennem Vinduerne udtørredes. Porten lukkedes Kl. 11, men der blev ansat en Nattevagt, som lukkede os ind efter dette Klokkeslet. Samme Nattevagt skrev ikke op hvem der kom sent hjem. Kun hvis der ved Indladelsen af Natteravnene hændte noget usædvanligt, havde han at indberette det til Provsten. Men saavidt jeg veed, var der yderst sjældent Anledning til en saadan Indberetning. Alt gik vel.

I Professor Petersens Tid var det os ikke tilladt at have Gilder paa selve Regensen. Følgen deraf var den, at vi holdt vore Gilder andetsteds. Og det var ikke heldigt. Men Gram tillod, at vi paa selve Regensen holdt vore større, saa at sige «officielle», Gilder til visse Tider af Aaret, saasom Julegilde og Fest ved nye Alumnens Indflytning. Men ikke blot tillod han disse Gilder. Han deltog selv i dem, og det var langt fra at hans Nærværelse lagde Baand paa Lystigheden. Han morede sig selv udmærket godt, og naar han gik, takkede han for iaften. Saa vidt gik han endog, at det blev tilladt os at benytte den tomme Kirke til Gildeshal. Det skulde man have prøvet paa at foreslaa gamle Professor F. C. Petersen! Det vilde have rystet ham helt inde i hans allerinderste Sædelighedsbevidsthed.

Heller ikke blev der sagt noget til, om der blev holdt smaa Gilder paa Værelserne, naar blot ikke Lystigheden virkede forstyrrende paa Nabolaget eller

trak for længe ud. Netop fordi den ny Provst gav os saadanne Friheder, misbrugte vi dem ikke.

Med Professor Gram flyttede der desuden et nyt Element ind paa Gaarden. Professoren havde to smaa Sønner. Disse to smaa Drenges var det os en Fornøielse at have gaaende i Gaarden. De bleve betragtede som om de vare vore smaa Brødre, skjøndt de ikke vare forpligtede til, to Gange om Aaret at præstere Bevis for at de hørte et passende Antal Forelæsninger paa Universitetet og skjønt de heller ikke vare udnævnte til Alumner for fire Aar. Disse to kjære Drenges ere nu Mænd med ansete Navne. De have sikkert mange glade Minder fra Regensgaarden, ligesom vi gamle Regensianere ofte tænke paa dem.

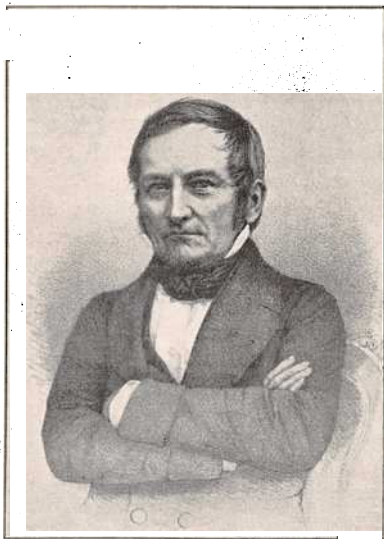
Embedet som Regensens Viceprovst var i en meget lang Aarrække beklædt af gamle Fabricius, eller, som vi i daglig Tale kaldte ham, Brice. Hans Function bestod i at være Provst i den virkelige Provsts Forfald og at have den daglige Inspection og Tilsyn med at Alt gik ordentligt til. Endvidere bestyrede han Læsestuen, hvis officielle Navn var: «Læseindretningen paa Regensen». Nogen bestemt Afgrænsning mellem hans og Provstens Myndighed var der vistnok ikke. Men det gjorde ikke noget. Disse to overordnede Embedsmænd delte selv i skjønneste Enighed Forretningerne imellem sig.

Provsten havde sin Residens, ligesom nu, i Fløien mod Kannikestræde og bestemt afgrændset for sig, medens Viceprovstens Lejlighed var i Stueetagen mod Kjøbmagergade, midt iblandt os.

Gamle Fabricius var en prægtig, elskelig Mand. Han var født 1789 og blev Student 1808. I 1831 blev han Regensens Viceprovst og var det i ca. 40 Aar. Han var altsaa i min Tid omkring de 70 Aar. Pebersvend var han til sin Død. — Skjøndt han var saa gammel, og stokdøv, var han dog en rigtig Student, en studiosus perpetuus. I sine unge Dage havde han hørt til den begavede og lystige Kreds, der repræsenteredes af Folk som Poul Martin Møller og Christian Winther, Folk, som der var baade Alvor og Skæmt i.

Den, som rammes af Døvhed, er tilbøielig til Mistænksomhed og ondt Lune, som rimeligt er.

Men saadan var det sandeligt ikke med gamle Brice. Han elskede sine Regensianere og var aldrig gladere end naar han kunde sidde iblandt dem ved et Glas Punch. Rigtignok skulde han, især under Professor Petersens Provsteskab, paasee, at der ikke holdtes Sold paa Regensen, men han tog det saa lempeligt som muligt. — En Aften, da han vendte hjem til Regensen fra sin Aften-Café paa Amagertorv, gjorde

F. Fabricius.

de, som fulgte ham gjennem Kannikestræde, ham opmærksom paa, at der lød Sang og Larm fra en at Lejlighederne i Regensen. Der var stærkt oplyst og Fabricius fandt snart Værelset, hvor Misdæderne holdt Gilde. Han busede ind uden at banke paa, saa skrækkeligt vred ud og brød ud i den voldsomste Byge af Skjænd. Forbryderne bleve først noget overraskede og kunde ikke sige noget, hvad der heller ikke kunde nytte, da han ikke vilde kunne have hørt det. Han blev staaende med sin Hat paa og truede med sin Stok. Da hans Tales Strøm sagtnede noget, tog den ene af dem, hos hvem Gildet holdtes, en Bakke, satte et Glas, fyldt med Punch derpaa og præsenterede det, dybt bukkende for Fabricius. Han saa noget forbauset ud, men tog Glasset, bad om en Stol, satte sig og drak af Punchen. Munterheden vendte naturligvis snart tilbage. Fabricius spurgte: «Hvem af Jer har Fødselsdag idag?» Da han fik det at vide, klinkede han med ham, tømte sit Glas og lavede sig til at gaae og sagde, at nu maatte vi ikke synge og raabe saa høit, at døve Folk, som han, endog kunde høre det. Vi skulde moderere Stemmerne. Saa satte han sig ned igen og morede sig deiligt og fortalte Historier om Rahbek, Baggesen og andre Berømt-heder, som han havde kjendt.

Hvert Aar holdt Fabricius Auction over de Bøger, som udgik fra Læsestuen efterat have ligget der deres Tid ud. Da han var døv, kunde han ikke fungere som Auctionarius, men valgte en af Alumnerne dertil. Før Auctionen begyndte, samlede han nogle af os i sin Leilighed og tracterede os med Portvin og Kager, for at sætte Liv i Auctionen. Men det gjorde ham altid ondt, naar Bøgerne gik for høit. Han sagde, at de burde fordeles gratis imellem os, da vi jo vare fattige og Regensen rig.

Fabricius havde en Stilling som Embedsmand i det store kongelige Bibliothek. Han skal have udmærket sig ved Dygtighed som Bibliograf og han var i Besiddelse af grundige Kundskaber paa mange andre Omraader. Naar man bad ham om Oplysninger i en eller anden Materie, blev han glad og forstod i Reglen at give klar og god Besked.

I en Del Aar havde han været hædret med Titlen Cancelliraad. Da han blev forfremmet til Justitsraad, lod det til i høi Grad at glæde ham, hvad der var underligt, saasom denne noget stive Titel aldeles ikke passede til den gamle Studiosus. Rigtignok skulde han holde Justits paa Regensen, men det var en Bestilling, som han hverken duede til eller havde Lyst til. Jeg kan kun tænke mig, at han blev glad over Titlen, fordi den kom fra Kongen, thi loyal, det var han, ligesaavel som hans Samtid fra Kong Frederik VI's Dage.

Fabricius's Loyalitet bevirkede engang, at han for Alvor blev vred paa os. Der var dannet en Comité til Afholdelsen af Julegilde i Kirken. Comitéen havde bl. A. fundet paa at decorere med nogle store Kultegninger. En af disse forestillede Kong Frederik VI's Statue ved Indgangen til Frederiksberg Have. Nu havde just kort Tid forinden en ulykkelig Mand hængt sig paa denne Statue i et Reb, som han havde slaaet om Statuens Hals. Billedet viste hvorledes en Mand hang med Tungen ud af Munden, og Kroppen paalangs ned ad Statuens Ryg, og ved Kongens Fødder stod der en tømt Brændevinsflaske. Istedetfor den rigtige Inscription paa Fodstykket stod der: «Folket hang ved ham».

Det maa indrømmes, at det var upassende af Manden at hænge sig paa Kongens Statue, da der jo var Grene nok i Haven, som han kunde hænge sig paa. Men Herregud, man maa ikke tage det

saa nøie under de Omstændigheder. Det var vel nok mere upassende af os at benytte den sørgelige Begivenhed paa den Maade. Men nægtes kan det ikke, at det var morsomt, næsten vittigt. — Saameget er vist, at gamle Brice blev rasende, da han saa det Billede, og kaldte os Høiforrædere, Gadedrenge, Dumrianer og mange andre græsselige Ting. Han gik op og fortalte det til Professor Gram, som kom til at le af det og mente, at det ikke var saa slemt. Vi blev bange for, at Fabricius nu efter dette ikke vilde gaa med til Julegildet. Vi sagde derfor til ham, at Billedet vilde blive taget bort. Saa sagde han: «Lad det kun hænge, naar det kan more Jer. Hverken salig Kongen eller mig gjør de Abekattestreger noget.» Billedet blev hængende og Fabricius gik med til Julegildet og lod som om der ikke havde været noget iveien. Hidsig var han, det vidste han godt selv; men det gik snart over. Muligt var det saamænd ogsaa, at han, efter at den første Hede havde fordelt sig, er kommen i Tanker om, at Billedet igrunnen var morsomt; men indrømme det, vilde han naturligvis ikke.

Af Læsestuen indlagde Fabricius sig stor Fortjeneste. Anskaffelsen af nye Bøger ledede han med den rette Smag og uden Ensidighed. Der blev endog Raad til at anskaffe fransk, engelsk og tysk Literatur, skjønt Midlerne ikke var store. Det var ham en Glæde at se, at vi flittigt benyttede Læsestuen. —

Provsten og Viceprovsten udgjorde Regensens Bestyrelse. Flere Embedsmænd var der ikke. Alumnerne havde ikke nogen Repræsentant. Klokker-Institutionen er langt senere bleven indført.

Der var en gammel Mand, som dagligt kom paa Regensen i Embedsmedfør, uden dog at have noget med selve Regensen at gjøre. Det var gamle Peder Blicher, cand. philos., født 1784, død 1867.

Det foran omtalte Ligbærercontoir i Regensporten bestyredes af ham. I sin Contoirtid sad Blicher derinde og modtog Bestillinger paa Ligbæring. Men ellers opholdt han sig meget iblandt os, paa Læsestuen og i Gaarden.

Han var paa min Tid en ærværdig Mand paa nogle og halvfjerdsindstyve Aar. Han var Fætter til Sten Blicher og Broder til Biskop N. F. S. Grundtvigs første Hustru. Paa den

P. Blicher.

studerende Vej havde han vist ikke drevet det ret vidt. I sine yngre Dage havde han været Landmand. Nu havde han og hans gamle Hustru Frihølig i Stiftelsen paa Hjørnet af Skindergade og Fiolstræde. Hans Gage som Ligbærernes Contoirchef var vist ikke ret stor.

Gamle Blicher elskede Alumnerne, saavel Helheden som enkeltvis. Han sagde ikke meget, men

deltog dog i Samtalen og sluttede sig altid til smaa, samtalende Grupper. Altid var han i en jevn glad Stemning og vistnok tilfreds med sine Kaar. Et udmærket godt Helbred havde han i sin høie Alder. Firskaaren og sund færdedes han imellem os. Man kunde ikke andet end holde af den smukke gamle Mand. Student var han med Liv og Sjæl. Selvfølgelig indbød vi ham altid til vore Gilder, hvad han satte stor Pris paa. Han var i høi Grad beskeden og stiltfærdig i sin Optræden. Det faldt ham ikke ind at besøge os paa vore Værelser, da han var bange for at forstyrre os. Kun een Gang fik man hans Besøg. Naar en af os skulde op til Embedsexamens mundtlige Del, indfandt gamle Blicher sig og fulgte ham op paa Universitetet. Jeg mindes helt vel, hvor den kjære gamle Mands Ledsagelse virkede beroligende paa mig den Morgen, da jeg skulde «op til Attestats». Det var som om han gik med mig i min Faders Sted. Naar man skal op til Examen, er man i Almindelighed ikke meget freidig. Det vidste gamle Blicher. Derfor vilde han gjøre hvad han kunde for at hæve Modet. Jeg troer, at det lykkedes ham ganske godt, ikke just ved Trøstegrunde eller anden Tiltale, men ved sin blotte personlige Tilstedeværelse. Paa Universitets-trappen tog han Afsked, klappede mig paa Skulderen, og sagde: «Gud være med Dem». Han var sandelig en god og uegennyttig Ven. Naar saa Examen var overstaaet, kunde gamle Blicher være helt rørende glad paa Vedkommendes Vegne. Paa de Tider af Aaret, hvor Examinerne holdtes, havde Blicher travlt hver Morgen, naar nogen af hans Venner skulde op. Han gik i Spænding indtil det var overstaaet. Om han havde, eller havde havt, Sønner, er mig ikke bekjendt, men vist er det, at han betragtede os som sine Børn.

Foruden Blicher var der endnu en gammel Mand, som havde Adgang til Læsestuen, — en besynderlig Skikkelse, der gik under Navnet «Træets Broder». Han var dengang en Mand paa over 70 Aar. Han var høi og velvoxen, men havde et genert og keit-tet Væsen, saa at man ikke let kom i nærmere Forbindelse med ham. Desuden var han vistnok en temmelig ubegavet Mand. Han beklædte en meget beskeden Stilling som Skriver eller saadan noget i en af Retterne. Det var ikke meget hyppigt han kom paa Regensen, og naar han kom, kom han altid farende som om han havde meget travlt, hvad han vistnok ikke havde. Han var glad, naar nogen inviterede ham paa en Kop Kaffe fra Portnerens Kaffebruggeri, og fulgte der en Bolle med Kaffen, slugte han den som om han var meget sulten og saa foer han igjen afsted, uden at man var kommen i Samtale med ham. Hans egentlige Navn var Hviid.

Grunden til at han havde privilegeret Adgang til Regensen, var den, at han virkelig var «Træets Broder», Broder til det berømte store Lindetræ midt i Gaarden. Han var et af de faa Mennesker, der kunde sige, at de vare fødte paa Regensen. For-saavidt var han altsaa en mærkelig Mand. Men endnu mærkeligere var han derved, at hans Fødsel, den 12. Mai 1785, gav Anledning til, at Regensen fik en uvurderlig stor Gave, som de vekslende Slæg-ter af Regensianere alle, uden Undtagelse, have nydt godt af. Hans Fader var Professor A. C. Hviid, Regensprovst.

Om denne Mand og hans Betydning som Re-gensprovst tror jeg ikke, at man veed andet end at han var en munter og elskværdig Mand. Af en Dagbog, han førte paa en Udenlandsreise, som han foretog i 1777—78, fremgaar det at han var en livlig

og fordomsfri Iagttager af hvad, han paa sin Reise saae og oplevede. Der existerer et Portrait og en Marmor-Medaillon af ham, som viser ham som en smuk ung Mand med et characteristisk Ansigt og med et vist flot og elegant Sving. At hans

Hviid.

Virksomhed ikke er synderligt bekjendt, ligger vel deri, at han døde temmelig ung. Udentvivl var han en elskværdig Mand, thi, i Modsætning til de fleste af sine Forgængere, stod han paa en udmærket god og kammeratlig Fod med Alumnerne.

En Ting har han dog udrettet, som gjør, at man maa være ham meget taknemlig. Han plantede det nu saa vældige Lin-

detræ i Regensgaarden paa den Dag, da hans Søn fødtes. Paa en Rude i sin Leilighed som Regensprovst indridsede han med en Diamant: «12. Maj 1785 fa piantare un arbore nel mezzo delle cortina. A. C. Hviid.» Han var altsaa Træets Fader. Da nu hans Søn kunde præstere Bevis for, at han var født netop den 12. Maj 1785, er der ikke Tvivl om,

at Regensprovst Hviid plantede Træet til Erindring om denne for ham glædelige Begivenhed.

Det var altsaa med Rette, at den yngre Hviid bar Navnet «Træets Broder». Dette Navn bar han ikke alene paa Regensen, men ogsaa ude i Byen. Den stilfærdige, beskedne Mand var nemlig ret vel kjendt i Kjøbenhavn under dette Navn. Vel var hans ydre Skikkelse af dem, som man lægger Mærke til, da han var lidt af en Original, men det var dog hans Egenskab af Træets Broder, der gjorde ham bekjendt. Der var vist ikke mange udenfor Regensen, der vidste, at hans virkelige Navn var Hviid. Nej, det var den Omstændighed, at han var Træets Broder, som var det Mærkelige ved ham.

En Dag kom Træets Broder ind paa Regensen og viste en ganske særegen Uro og Forfjamskelse. Der var aabenbart noget, som trykkede ham og som han trængte til at faa sagt. Endelig kom det ud af ham, at han var bleven udnævnt til Byskriver i en af Bornholms mindste Byer. Om han egentlig var glad over dette, var ikke let at blive klog paa.

Man tør vistnok troe, at hans mulige Glæde over Udsigten til noget bedre oeconomicke Forhold var stærkt blandet med Vemod over at skulle forlade den Jord, hvori han, ligesom sin store Broder Linden, havde slaaet Rod og hvoraf han havde suget sin sparsomme Næring.

Da Regensprovst Hviid i sin Glæde over sin lille Søn plantede Linden, tænkte han vel, at denne Søn kunde blive en stor Mand ligesom det unge, lille Lindetræ kunde vokse op og blive et stort Træ. Træet voksede og blev stort, som vi nu ser det, — men Sønnen blev ikke nogen stor Mand. Han hutlede sig smaat og beskedent gennem Livet, vandrede om, nærmest som en fattig Mand med luvslidte Klæder, hvis eneste Fortrin var det, at

han var Træets Broder. Først da han blev gammel, lyste det lidt op for ham. Han kom i en bedre Livsstilling, men han blev revet bort fra sin store Tvillingbroder, Træet. Der blev ingen Afskedsfest givet for ham. Ubemærket listede han af til Bornholm, ensom og ikke savnet. Nogle faa Aar efter hørte man, at han var død derovre. Et godt og skikkeligt Menneske var han. Han havde vist aldrig gjort nogen Fortræd.

Kunde Regensprovst Hviid have steget op af sin Grav, vilde han vistnok have følt sig skuffet ved at see, at den, som var Hovedpersonen den 12. Mai 1785, hans Søn, ikke havde drevet det synderligt vidt og kun var kjendt som Broder til Bipersonen af samme Dato, Linden. Thi denne Biperson har drevet det meget vidt. Den er bleven berømt over det ganske Land gennem mange Generationer. Den er bleven besungen af nogle af vore største Digtere. Den har bredet sin Krone over mange, der bleve store Mænd; dens duftende Blomster har Sommer efter Sommer i over hundrede Aar fyldt Regensgaarden med Vellugt, der kan mærkes ud over Gaardens Tage. Den har givet Skygge i varme Sommerdage, beskyttet mod Blæst og Regn, været Samlingspunktet for Gaardens Sønner. Der er holdt Fester til dens Ære med Taler og Sange. Den har seet Jens Baggesen, Rasmus Nyrup, Rasmus Rask, Sten Blicher, Christian Winther, Andreas Peter Berggreen, Poul Møller, D. G. Monrad, Carl Ploug, Jens Hostrup, Johannes Helms og saa mange, mange andre af vore bedste Mænd, Videnskabsmænd, Kunstnere, Politikere og Embedsmænd, som vi ikke engang kunne opregne, sidde ved sin Fod. Og saaledes kan den gamle og dog hvert Aar igjen unge, skønne og ærværdige Lind i lange Tider blive ved at give Ly til de kommende Kuld af Regensianere.

Men dens Broder, han, for hvis Skyld den blev til, er næsten glemt. Det er ikke hans Feil; han kunde ikke gjøre ved, at han ikke blev til mere end det, hans Evner tillod ham. Man har saa ofte seet to Brødre, af hvilke den ene blev stor og berømt, og den anden blev lille og ubekjendt.

Professor Ussing havde Ret, da han ved Festen paa Lindens hundrede Aars Jubilæumsdag udtalte: «Lindens Plantning er en af de Foranstaltninger, der efterhaanden omskabte Regensen og forvandlede Regensianerne fra Lighbærere og Svirebrødre til dannede Mennesker og Fostersønner, som Universitetet kan have Ære af,» — og Pastor Hostrup sagde ved samme Lejlighed: «Linden er Stammen for hele Regensen. Falder Linden, falder ogsaa den gamle Gaard.»

Forøvrigt var der ogsaa en Del Andre, der havde deres daglige Gang i Regensgaarden, uden at være privilegerede. Det var fornemmelig forhenværende Regensianere, som nu savnede Regensen, og derfor jevnligt kom derind, for at passiare med Venner, der endnu nød godt af den, eller blot for at sidde paa deres gamle Plads under Træerne. Disse Akademikere vedblev dog almindeligvis ikke længe med deres Besøg. Efterhaanden som deres gamle Kammerater forlod Regensen, blev de borte.

Men der var dog enkelte, der blev ved at komme i en længere Aarrække, fordetmeste Folk, som ikke havde meget at bestille. Blandt disse erindres særligt Erik Frisenberg Nielsen. Om han nogensinde havde været Regensianer, veed jeg ikke. Ogsaa

han hentede sin Glands fra en stor Broder. Han var nemlig en yngre Broder til den i sin Tid saa navnkundige Professor i Filosofi Rasmus Nielsen. Glandsen fra den store Broder kastede et vist interessant Skjær over Erik Frisenberg Nielsen. Han var selv ingen Sol. Han var kun som det mørke Himmellegeme, Maanen, der laaner sit Lys fra Solen. Sandt at sige, var han en temmelig ubetydelig Mand, og man kan heller ikke sige, at han prætenderede at være mere. Han var candidatus philosophiæ og ernærede sig smaat som Manuducteur til examen philosophicum. En Del unge og uerfarne Russer troede, at de vilde slippe lettere gennem Examinationen i Propædeutik, naar de lod sig manuducere af ham. Det var forresten en stor Vildfarelse. Man maa lade Professor Rasmus Nielsen, at han ved Examen ikke paa nogen Maade lod sig paavirke af, om Examinanden havde benyttet Broderens Veiledning,

Erik Frisenberg Nielsen, der sædvanligt blot kaldtes Erik Frisenberg, holdt meget af at docere Filosofi i Regensgaarden for hvem, der gad høre paa ham. Men de fleste morede sig med at gjøre sig lystige paa hans Bekostning. Han blev aldrig vred over det og var i det Hele et rigtig rart, skikkeligt Menneske med en ualmindelig stor Portion Naivetet. Der var noget snurrigt ved ham, der gjorde at man ikke tog ham alvorligt. — Pludseligt erfarede man, at Erik Frisenberg vilde tage den filosofiske Doctorgrad og at hans Afhandling var antaget af det filosofiske Facultet. — Det skulde han ikke have gjort. — Hans Afhandling var nok meget tynd. Man mente at hans Doctorgrad skulde trumfes igennem og at Rasmus Nielsens ansete Navn var for godt til at bruges som Løftestang, for at en saadan Ubetydelighed som Erik Frisenberg skulde

hæves op til Doctorværdigheden. En dengang vel kjendt yngre Dr. phil. besluttede sig til at møde ved Disputatsen og afklæde Erik Frisenberg saa grundigt og tumle saaledes med ham, at det skulde blive en academisk Skandale, om han derefter fik Doctorgraden. — I de nærmeste Dage før Disputatsen var Erik Frisenberg meget forknytt. Man kunde have kjøbt hans Liv for fire Skilling. Men saa havde han det uhyre store og uventede Held, at den omtalte Dr. phil., hvem man allerede havde tillagt Navnet «Eriksbane», Dagen før Disputatsen blev heftig syg og var aldeles ude af Stand til at give Møde. Følgen blev, at Erik Frisenberg overstod Disputatsen, om end kun paa en meget tarvelig Maade og blev creeret til Dr. philosophiæ. Men denne Begivenhed havde tillige den Følge, at han var færdig som Gjæst i Regensgaarden, da han blev i den Grad drillet og persifleret, at han maatte fortrække.

En anden Person, som ogsaa jevnligt indfandt sig i Regensgaarden, var Christen Johansen Hornum. Han havde tidligere været Regenskarl. Ved den megen Færden som saadan blandt Studenter opdagede han, at hans egentlige Kald ikke var at lægge i Kakkelovne, soignere Servanter eller gaa Byærinder. Nej, — han indsaa, at han var Forfatter, Romanforfatter. Skjøndt han var en ældre Fyr, kastede han sig over sin nye Næringsvei, Literaturen, og opsigde sin Bestilling som Regenskarl. Den ene anselige Roman efter den anden løb i hurtig Rækkefølge af Stabelen. Af Titlerne paa hans Værker

kan nævnes: den smukke Fiskerpige eller Baronesse de Haen, — et skandinavisk Familiebaand, — Louise eller Grevinden, — Kjærlighed og Kamp, — en dansk Kapergast eller Grønningen bag Brokkens Bod o. fl. — Disse Værker vare af den mest romantiske Art med rystende Begivenheder, stærke Lidenskaber og gribende Kjærlighed. De ere nu uidentivl glemte, maaske de allerede ere litteraire Sjeldenheder. Rædsomme vare de, sande Caricaturer af Romaner, der høit vidnede om Forfatterens Uvidenhed, Smagløshed og ringe Evner. Det var rimeligt nok, for Hornum var en ganske udannet simpel Mand. Men han havde læst en Masse af den Tids daarligste Romaner, som han nu reproducerede saaledes, at de, efter at have passeret hans Hjerne, vare aldeles skrækelige. Imidlertid havde han sin Læsekrede. Bøgerne vare daarligt trykte paa daarligt Papir. Men i Leiebibliothekerne, paa Syjomfruers og sentimentale Tjenestepigers Commoder fandtes Hornums Romaner. Han solgte adskillige Exemplarer og levede af sin Forfattervirksomhed. Intet Under var det da, at en Mand af hans Beskaffenhed blev indbildsk og ansaa sig selv for en stor Digter. — Christen Johansen Hornum kom en Tid hyppigt paa Regensen for at afsætte sine Bøger til os. I Begyndelsen morede det os at læse dette Vanvid. Men det varede ikke længe, førend vi bleve kjede af ham og derover blev han meget vred og gav Grovheder at sig. Saavidt jeg husker, oprettede han senere en mindre Handel med brugte Bøger i en ganske lille Boutik i Raadhusstræde. Men hans litteraire Virksomhed gik svært tilbage, og om han end vedblev at skrive, svandt Geisten dog ganske bort. Literaturens Bane har vel givet ham flere Skuffelser end han ventede. I sine sidste Aar vendte han Regensen fuldstændigt Ryggen.

En Gjæst af en helt anden Slags var den lille gamle Jøde Cohen. Det var ikke Pallas Athene, der drog Cohen til Regensen. Det var Mercurius i Egenskab af Guden for Handel og Omsætning.

Cohen var en meget lille, mager og sort Jøde, med en tæt Haarvæxt og af stærkt jødisk Type. Hans Udtale var ogsaa stærkt jødisk. — Der var den Særegenhed ved ham, at han kunde tale Hebraisk. Formodentlig er han i sin Tid indvandret fra Polen eller Østerrig, hvilke Lande han kjendte temmelig godt. Cohen var krybende, slavisk og underdanig og tog imod enhver som helst Behandling, man bød ham. Paa Heinrich Hansens Billede af Regensgaarden sees Cohen tilvenstre, i Samtale med Johannes Helms. — Næsten hver Dag kom han for at købe brugte Klæder og andre Ting. Han var villig til at købe alt muligt, endogsaa Uhre og Tobakspiber. Det var meget morsomt at handle med Cohen. Han besad en eiendommelig Veltalenhed og var istand til at forfægte sine Meninger om de forskjellige Gjenstandes Værdi paa den pudsigste Maade. Den Forretning, han drev med os, var ikke stor, men i Forhold til sin ringe Størrelse særdeles indbringende for ham. Vi begyndte i Almindelighed med at forlange en uhyre Sum f. Ex. for et Par gamle Benklæder. Saa strømmede der en Masse Besværgelser og Forsikringer, helst paa Hebraisk eller gebrokkent Polsk-Dansk, ud af Cohens Mund. Han gebærdede sig som om man havde villet udplyndre ham eller tilføie ham den dybeste Ydmygelse. Saa fortsattes Debatten med uhyre Iver, idet vi stadigt nedsatte Summen, indtil vi tilsidst vare villige til at overlade Cohen Benklæderne for en latterlig lille Pris, Cohen fik Benklæderne udleveret, men vi fik ikke Pengene. Han sagde, at han ikke havde saa mange hos sig, men

skulde komme med dem en anden Dag. Resultatet blev næsten altid, at Cohen fik Varerne for intet. Det var det, han vilde, og naar han havde opnaaet det, var han udtømmelig i venlige Ord og Smiger til «den unge Herre». — Nu maa det indrømmes, at de Klæder, vi solgte, ikke var meget værd, Cohen var vist ogsaa fattig. Vi havde Fornøielse af ham, for Cohen var morsom og klog. Gav man ham en Kop Kaffe fra Portnerens Kjøkken, følte han sig høilig smigret og velsignede os i gammeltestamentlig Stil, undertiden paa Hebraisk. Naar han kom om Vinteren til os paa vore Værelser, pleiede han at tigge om at maatte tage et Stykke Brænde med sig: «for stakkels gamle Cohen er en fattig Mand».

Engang blev Cohen borte i lang Tid, — over et halvt Aar. Vi troede, at han var død. Men saa en Dag kommer han trippende ind i Gaarden paa sine smaa skæve Ben. Han blev straks omringet og modtaget med Festivitas: «Men hvor har De været henne, Cohen? Vi troede, at De var død.» «Nai — undskyld, — det er jeg ikke. Cohen har heller ikke været syg, har jeg ikke. Men min Kone har været syg. Hun havde fem Sygdommer. Og saa maatte jeg ikke gaa fra hende. Jeg sagde jeg skulde ud, men saa tog hun mine Bukser og gjemte dem. Og jeg kunde ikke gaa ud uden Bukser, kunde jeg ikke. Ja Herrerne kan tro, at Cohen, stakkels gamle Cohen, har havt stor Besvær. For hun var schlem. Men nu er hun død.» — «Saa er De vel glad, Cohen?» — «Nei, jeg savner hende alligevel.» Og saa strømmede Taarerne ned ad Cohens sortsmudsede Ansigt.

En Mand, vi havde meget at gjøre med, var Portneren, Hans Jensen. Han havde tidligere været Regenskarl og skal have været en særdeles paalidelig Mand som saadan. Samtidigt dermed tjente en ret kjøn Kokkepige hos Provsten, Professor Petersen. Hans Jensen giftede sig med hende, hvad enten det nu var af mere ideel Kjærlighed eller det var et Fornuftgiftermaal. Han blev, i Betragtning saavel af sin Paalidelighed som Karl som fordi hans Kone nød Provstens Protektion, ansat som Portner efter den bekjendte Jambes Død. —

Hans Bestilling var Gaardens og Gadens Renholdelse, Lygtetænding o. desl. Desuden kunde Alumnerne hos ham faae Kaffe, The, Mælk, Øl og Brød. I Tilfælde af at en Alumnus var syg, uden dog at være saa daarlig, at han kom paa Frederiks Hospital, men maatte holde sig inde, var Portneren forpligtet til at levere ham Middagsmad. Der var sat en vis rimelig Taxt for hvad han leverede. Hans Varer vare meget ordentlige og der var Properhed i Kjøkkenet. Man kan ikke sige, at han trak os op. Snarere var han for lidt nøieregnende med Betalingen og han gav os en ret udstrakt Credit. Regnskabet førtes paa den Maade, at hver Alumnus havde sin Conto, som førtes paa en for ham alene bestemt Tavle med Griffel. De fleste af os tog paa Credit hos ham hele Maaneden og liquiderede den 1ste i hver Maaned. Selvfølgelig var dette Regnskab, der førtes af Hans Jensen og Kone selv og af deres to Piger, ikke meget nøiagtigt. Men det var nærmest til Skade for ham selv. Man kan ogsaa nok tænke sig, at Skriften paa Tavlen ved Maanedens Slutning tildels var utydelig og udvisket.

Hans Jensens Embede var paa den Maade, hvorpaa han bestyrede det, temmelig mageligt. Dette

bevirkede, at han drak for lidt Thevand og for meget af de stærkere Varer. Hen ad Aften befandt han sig i Reglen i en noget omtaaget Bevidsthedstilstand og blev saa skikket i Seng af sin Kone. Det var godt for ham, at hun var en flink Person. Hun styrede sit Kjøkken meget samvittighedsfuldt og gjorde os mange Tjenester. Det var altid hende, vi henvendte os til. Til sin Assistance havde hun to Piger. Provst Petersen nærede en uhyggelig Frygt for, at disse Piger kunde bedaare vore ungdommelige og let fængelige Hjerter og at deraf kunde udvikle sig nogle for Bevarelsen af vore Sæders Renhed farlige og upassende Forbindelser. For at forebygge dette, stillede han den Fordring, at Portneren ikke maatte antage nogen ny Pige, uden at hun først in persona var fremstillet for hans prøvende Øie, for at han kunde undersøge, om hun ikke besad saadanne legemlige Fortrin, at de kunde gjøre et for gunstigt Indtryk paa os. Det maa lades den gamle Provst, at han i den Retning havde det rette Kjenderblik. Portnerens Piger vare altid i Besiddelse af en høit udviklet Grimhed. De lode i saa Henseende ikke noget tilbage at ønske. Sikkert er det, at vi ikke drev nogen Flirt med disse Piger, og at de heller ikke viste noget Coquetteri ligeoverfor os.

De Gangkoner, der vare ansatte paa Regensen til Værelsernes Renholdelse, var alle ældre Mennesker, hvis Alder og sociale Stilling gjorde dem ganske ufarlige for os. Det var rigtig skikkelige Koner og passede deres Arbeide meget godt. Der

var det bedste og behageligste Forhold mellem dem og os. De betroede os gjerne deres private Glæder og Sorger og dem af os, der manglede Talent for at stoppe Strømper eller sy løse Knapper fast igjen, hjalp de villigt i saa Henseende. De viste sig om Morgenens. Saalænge Rengjørelsen af vore Værelser stod paa, søgte vi Tilflugt i Gaarden eller paa Læsestuen, forsaavidt vi ikke vare paa Universitetet eller ude at informere.

Regenskarlene, der fra Naturens Haand vare ganske almindelige Karle uden noget Særpræg, udviklede sig ved Omgangen med deres unge herrer og ved deres Færden paa den gamle Gaard til en særegen Race. Naturligvis skete dette i forskjellig Grad efter deres forskjellige Individualiteter og Perfectibilitet. Jeg vil ikke sige, at de paavirkedes synderligt af Videnskaberne eller Muserne. Dertil manglede de Forudsætningerne. Men de bleve mere dannede og deres hele Maade at være paa forandrede, ja man kan vel sige, forædledes.

Flere af Regenskarlene i min Tid var dette Tilfældet med. De satte sig ind i vore Vaner og Anskuelser. Flere af dem var vore Venner og Fortrolige i visse Anliggender. Især fik de Indblik i vore finansielle Sager og mere end een Gang hjalp de os paa forskjellige Maader udover Vanskeligheder. En flink Regenskarl fattede Interesse for sin Herre og holdt af ham. Det er langt fra, at man kan sige, at han gjorde det for selv at have Fordel deraf. Jeg kunde anføre adskillige Exempler paa deres Uegennyttighed. Gik det os godt, glædede de sig med os, og gik det ilde, saa tog de sig vore Sorger nær og delte vore Bekymringer. Og dog blev de ikke derfor familiaire. De blev ved at betragte sig som vore Tjenere. Naturligvis havde de ogsaa i os Herrer, som det ikke var vanskeligt at

gjøre tilpas. De gjorde os opmærksom paa vore Klæders og Støvlesaalers Tilstand og foreslog Maaden, hvorpaa disse kunde forbedres. De holdt Øie med vore Beholdninger af Tobak, Lampeolie, Barberrekvisiter og andre Toiletgjenstande og sørgede for vor Vadsk. Utallige var de Ting, som vore Karle hjalp os med. Som Exempel kan tjene følgende Samtale mellem stud. jur. W. og hans Karl Lars Eriksen. W. ligger paa sin Sofa og læser. Saa siger Lars Eriksen:

«Husker Hr. W., at det er Herrens Forlovedes Fødselsdag paa Onsdag?»

W.: «Ja jeg gjør Lars Eriksen. Men hvad skal vi gjøre ved det?»

Lars Eriksen: «Jeg mener, at vi vel maa forære hende noget.»

W.: «Det forstaaer sig. Men hvad skal vi finde paa?»

Lars E.: «Troer Herren ikke, at det er bedst, at jeg gaar hen i Egholms Boutik og seer at finde noget, der kan passe sig?»

W.: Aa, ja, Lars Eriksen, gjør det. See at finde noget rigtig flot.»

Lars E.: «Ja, det skal jeg nok. Og saa er det vel bedst at jeg lægger Pengene ud til den 1ste.»

W.: «Ja vist saa, Lars Eriksen. Det var rigtig rart at vi fik den Sag i Orden. Tak skal De have. Og saa pakker De det nok ind og sender det med Posten.»

Lars Eriksen gik og kom lidt efter tilbage fra Egholms Boutik med et Syskrin, der indeholdt Sakse, Fingerbøl og øvrigt Inventarium. Gratulationsbrevet skrev W. dog selv.

Lars Eriksen var rigtignok ogsaa en Perle af Regenskarl. Han overgik alle de andre. Som hans

Modsætning maa man nævne Jørgen Aasum. Han var ikke Karl for visse bestemte Alumner; han var en Slags fælles Karl og indtog en Særstilling. Jørgen Aasum gjorde ikke Tjeneste paa Værelserne, men havde fast Post i det lille Hus, som staar i den Del af Regensgaarden, som ligger nærmest op til Præstegaarden. Der skulde han være hele Dagen for at være til Disposition med at gaae Byærinder og forrette anden Karletjeneste, der uventet kunde blive Brug for. Jørgen Aasum var paa min Tid saa upaalidelig, at man vel vogtede sig for at sende ham Byærinder, da han absolut vilde besørge dem ganske forkert. Han opholdt sig altid inde i det lille Hus og om Vinteren fyrede han godt i Kakkelloven derinde. Naar han engang imellem viste sig ude i Gaarden, eller man kaldte ham ud, var han saa fuld, at man straks opgav at benytte hans bona officia. Med et Udtryk af velvillig Idioti hørte han paa hvad man sagde, men naar man saa forlangte, at han skulde gjentage den Besked, man havde givet ham, saa vrøvlede han det sammen i haabløst Vaas. Jørgen Aasum tilbragte nemlig sine mange ledige Timer inde i det lille Hus med at drikke Brændevin i Form af Snapse, der vist ikke var fuselfri. At han, uagtet denne Mangel paa Evne til at opfylde sin Bestemmelse paa Regensen, vedblev at være ansat i det lille Hus, kjender jeg ikke Grunden til. Professor Gram vilde, da han blev Provst, sikkert have afskediget Jørgen Aasum, hvis der ikke var en eller anden Omstændighed, der gjorde, at man nødtigt vilde afskedige ham. Maaske havde han en smuk Fortid. Hans Kone, som var en meget net lille Kone, var Gangkone paa Regensen og meget afholdt. Maaske det gik Parret Aasum saaledes, at man beholdt Manden for Konens Skyld,

ligesom en Theaterdirecteur undertiden beholder en daarlig Skuespiller, fordi hans Kone gjør Lykke og er til Nytte for Theatret.

Naar vi nu ville gaa over til at se lidt paa Alumnerne, saa maa vi straks bemærke, at der var to Slags Regensianere, nemlig Islændere og Ikke-Islændere. Islændere have en ubetinget Ret til Regensbenificiet. Som Følge deraf findes der altid et vist, dog ikke synderligt stort, Antal islandske Studenter paa Regensen.

Fra ældre Tid havde de islandske Studenter ikke noget rigtigt godt Ord paa sig. De ansaaes, maaske ikke ganske med Urette, for at være noget uciviliserede og for at deres Smag gik i en Retning, der ikke rigtigt faldt sammen med den almindelige danske. Det er nok muligt, at det engang var saaledes, men man bør ikke undre sig derover, da Islands Samkvem med det øvrige Europa var mindre livligt og Island laae temmelig upaaagtet der oppe i Nordhavet. Hvorledes skulde den unge islandske Student opnaa den selskabelige Omgangstone, som ikke var kjendt i hans Hjem? Med os var det en anden Sag. Vi var opvoksede i den europæiske Tone. Det var urigtigt af os at se skævt til vore islandske Brødre, fordi de manglede selskabelig Uddannelse. Vi burde hellere tænke paa hvor mange af de unge Bamser, der senere var blevne lærde Mænd, store Videnskabsmænd, berømte over hele Europa. Naar vi seer rigtigt efter iblandt vore Videnskabsmænd, ville vi forbauses over det forholdsvis særdeles store Antal, der bærer islandske Navne. Dette viser, at havde de unge Islændere end ikke den Evne at tage sig ud i en Balsal eller i et forfinet

Selskab, saa manglede de hverken Begavelse eller vindende Egenskaber. At der fandtes nogle islandske Studenter, der havde mere Smag for simpelt Sjøv end godt var, det er kommen til at gaa ud over alle Islænderne. Og det var en stor Uret. Synderligt Samkvem mellem islandske og kongerigske Alumner var der ikke.

En Tid efter at jeg var kommen ind paa Regensen, kom denne Sag paa Omtale mellem nogle af os en Aften paa Læsestuen. Vi blev snart enige om, at vi vilde søge at bringe en Forandring ind i dette kjedelige Forhold. Spørgsmaalet var kun hvorledes vi skulde gribe Sagen an. Men det fandt vi ud af.

Det var kort før Jul og vi havde just valgt en Comité til at lede de Arbejder, der var fornødne til Julegildet, som vi skulde feire oppe i Kirken. Det blev overdraget Comitèen at mage det saa, at vore islandske Kammerater gik med til Julegildet. Vi indsaae, at for at bevæge dem dertil, vilde det være nødvendigt først at vinde den islandske stud. jur. Lårus Bløndal for Sagen. Han betragtedes nemlig som en Slags stiltiende valgt Formand for Islænderne. Ialtfald besad han stor Autoritet ligeoverfor sine islandske Landsmænd. Var først Lårus Bløndal vunden, var hele Sagen vunden. —

Efter nogen Raadslagning fandt vi paa, at et af Comitéens Medlemmer skulde henvende sig til Lårus Bløndal og forklare ham, at vi ved det forestaaende Julegilde skulde opføre en Comedie og at der i denne Comedie var en Person, som maatte være i Besiddelse af ualmindelige Legemskræfter, da han skulde bære en af de andre Personer i Stykket ud af Scenen. Men da ingen af dem, der skulde have Roller i Stykket, var stærk nok til det, vilde vi bede ham, Lårus Bløndal, om at gjøre os den

Tjeneste at spille denne forøvrigt lette lille Rolle, hvor der næsten ikke var noget at sige. — Det blev tilfældigvis mig, der fik denne Commission. Der var dem, der fraraadede mig det, i den Tro, at Lårus Bløndal vilde blive meget vred. Det var en overflødig Frygt: Det gik udmærket.

Jeg indfandt mig hos Lårus Bløndal paa hans Værelse paa 4. Gang. Han tog venligt imod mig og jeg tog Plads ligeoverfor denne prægtige, kjæmpestærke Skikkelse. Medens jeg med al den bedaaende Veltalenhed, som jeg var i Stand til at udfolde, udviklede mit Ærinde for ham, sad han ganske taus og hørte efter. Da jeg endelig standsede, sagde han, at, naar han bad sig fritaget for den ham tiltænkte Ære at spille Comedie, saa var det ikke af Uvillighed, men fordi at han var vis paa, at han paa ingen Maade kunde paatage sig, selv den allersimpleste, Rolle. Det hjalp ikke alt hvad jeg anførte for at overtale ham; han lo og rystede paa Hovedet. Saa spurgte jeg ham, om der da ikke var en af de andre Islændere, som han kunde faa til at paatage sig Rollen. Vi vilde helst have en Islænder dertil. Men heller ikke det vilde Lårus indlade sig paa.

Det var mig en Skuffelse. Jeg ærgrede mig ved Tanken om at skulde vende tilbage med uforrettet Sag til de andre, især da jeg havde næret saa stor Tillid til, at jeg skulde sætte Sagen igjennem.

Saa tog jeg Mod til mig og sagde ganske ligefrem til Lårus, at mit egentlige Ærinde ikke var det med den Comedie, men at det, vi vilde, var at tilveiebringe et godt og broderligt Forhold mellem os og Islænderne. Vi var kjede af, at vi levede der i det samme Hus og under samme Vilkaar og dog var saa fremmede for hinanden. Det maatte have en Ende. Vi vilde vise vore islandske Kam-

merater, at vi skulde omgaaes dem som om vi alle var fra Island og at de hos os skulde møde alt hjerteligt Venskab. Og nu tænkte vi os, at, naar vi havde kunnet faa ham til at gaa med til Gildet, saa vilde nok flere af Islænderne ogsaa gaa med, og saa var Isen brudt. Jeg spurgte ham, om han vilde tage dette under Overveielse, og tilføiede, at hvis han bestemte sig til at gaa med som Deltager i Julegildet, selv om han ikke vilde spille Comedie, saa vilde det være os en stor Glæde og et Vende-punkt i Forholdet mellem Islænderne og os andre.

Medens jeg saaledes sad og paa bedste Maade søgte at vinde Lårus, sprang han pludseligt op, greb mig i begge Skuldre og trykkede mig ind til sig. Skjøndt dette skete med en Del Energi, gik det straks op for mig, at Lårus Bløndal var min Fange. Han capitulerede straks, sagde, at ikke blot vilde han selv tegne sig som Deltager i Julegildet, men han vilde tillige sørge for, at ogsaa de andre Islændere gik med, og han erklærede sig endog villig til at spille med i Comedien, hvis det var nødvendigt. Hertil svarede jeg, at jeg nu fuldelig havde naaet Øiemedet med min Mission, at han kunde blive fri for at optræde som Skuespiller, hvis han helst vilde være fri, — men jeg takkede ham af mit inderste Hjerte for den kjærlige Modtagelse, han havde givet mig. Jeg var ganske sikker paa, at hans Imødekommen vilde bevirke en fuldstændig Sammensmeltning mellem Islændere og Ikke-Islændere. Da jeg forlod Lårus Bløndal, hviskede han til mig, at han egentlig nok kunde have Lyst til at spille den lille Rolle i Comedien.

Dette over al Forventning heldige Udfald af min diplomatiske Sendelse til den fremmede Magts Overhoved, vakte megen Glæde i Comitéen. Faa Timer efter at jeg havde forladt Lårus Bløndal stod alle

de islandske Alumnens Navne opførte paa Listen over Deltagerne i Julegildet. Idéen havde slaaet an.

Comitéen fik nu travlt. Der blev holdt Prøver paa Comedien og Lårus blev instrueret i sin Rolle, et Arbejde, der forresten ikke var let. Dramatisk Talent havde han ikke. Men han gik til det med en god Villie og det hjalp meget.

Endelig kom Julegildet. Først var der Juletræ nede i Læsestuen, med Gevinster og Deviser. Derefter steg vi op i Kirken, der var festligt pyntet efter fattig Evne. Her var et vel dækket Aftensbord, med Provsten, Viceprovsten og gamle Blicher som Hædersgjæster. Der blev sørget for, at Islænderne ikke klumpede sig sammen, men blev fordelt omkring blandt os andre. Lårus Bløndal fik Plads ligeoverfor Provsten.

Det blev et festligt Gilde. Efter at de obligatoriske Skaaler for Kongen, Consistoriet og Regensens Styrelse var udbragte, reiste et af Comitéens Medlemmer sig og anmodede om, at man vilde synge den omdelte Sang: Det var en Sang til Islands Ære, en meget smuk Sang. Derefter udbragte samme Comitémedlem en Skaal for Island, Islænderne i Almindelighed og de islandske Studenter paa Regensen i Særdeleshed. Hans Tale var god og smuk, og rig paa historiske Billeder fra den høinordiske Oldtid. Et bragende Bifald fulgte Talen, hvorefter Skaalen blev tømt til Bunden.

Det havde i et Comitémøde for Alvor været foreslaaet, at Islands Skaal paa oldnordisk Vis skulde drikkes i Mjød, serveret i Drikkehorn. Heldigvis strandede Forslaget paa Tvivl om, hvorvidt Mjød egentlig smagte godt, og paa Vanskelighederne ved at tilveiebringe et tilstrækkeligt Antal Drikkehorn. Enden paa det blev, at vi, som sædvanligt, drak

Urtekræmmer H. Weis's Arrakspunch af almindelige Puncheglas til 8 β Stykket. —

Da der ovenpaa Skaalen for Island igjen var kommen nogen Ro, reiste Lårus Bløndal sig og takkede. Hans Tale var et Mesterstykke, ikke af rhetorisk Kunst, men af rhetorisk Naturlighed. Saaledes som han talte, har udentvivl de islandske Bønder i Oldtiden talt paa deres Thingvalla Thing og andre Thing. Han sagde nemlig paa en ligefrem og naturlig Maade det, som laae ham paa Hjerte og hans Hjerte var fuldt. Han havde selv Taarer i Øinene af Glæde. Derfor talte han saa smukt. Det var den sande Veltalenhed. Der var ingen overflødige eller uklare Ord, rene Ord for klare Tanker. Senere sang nogle Islændere islandske Vekselsange. Kort sagt, det var en vellykket Aften.

For mig fik dette Gilde et lidet Nachspiel. Som Medlem af Comitéen var jeg jo i en vis Virksomhed. Blandt andet maatte jeg ogsaa drikke en Del personlige Glas. Deres Antal har jeg ikke noteret, men det maa have løbet stærkt op, da jeg alene drak Dus med atten Personer. Denne Omstændighed medførte, at jeg drak for meget, hvad Enhver vil kunne indsee, og ikke lægge mig til Last. Det vilde have været temmelig rimeligt, om jeg af denne vældige Drik var bleven aldeles døddrukken, ja maaske endog kunde være død paa Stedet af en acut Alkoholforgiftning. Urtekræmmer Weis's Punch var ikke tilvirket af de ædleste Ingredienser og nydt i en saadan Masse af et ungt Menneske paa 22 Aar, som ikke var vant til den Slags Strabadser var det en farlig Sag. Det var høist forunderligt at det ikke gik værre end det gik. Da vi skulde til at reise os fra Bordet, opdagede jeg, at det vilde være mig umuligt at staa paa mine Ben. Derimod var mit Hoved klart nok. Jeg forstod tydeligt og til

den mindste Detail hele Situationen. Midt i en Tilstand af Raadvildhed opdagede jeg Lårus Bløndal. Jeg betroede mig til ham og sagde ham, hvordan det var fat med mig og bad ham om at hjælpe mig fra Kirken over paa mit Værelse paa 2. Gang Nr. 5. «Jo, det skal jeg min Bror,» sagde Lårus, tog mig paa Armen som et lille Barn, bar mig ned ad Trappen, over Gaarden og op paa mit Værelse. Ankommen her klædte han mig af, lagde mig i Sengen, stoppede Tæppet ned om min Nakke, sagde Godnat og kyssede mig.

Det glemmer jeg aldrig min nu forlængst afdøde Ven, Lårus. Fra det Øieblik var jeg hans Ven for Livet. Endnu, saa mange Aar efter staar den Scene for mig som en kjær Erindring.

Fra dette Gilde at regne var der det bedste Forhold mellem Islænderne og os andre. Det var heller ikke underligt. Thi det viste sig, at de aller fleste islandske Regensianere var rigtig prægtige Folk med Hoved og Hjerte paa det rette Sted. I de Aar fandt jeg flere af mine aller bedste Venner blandt Islænderne.

Det var vist ogsaa godt for Islænderne selv, at de kom til at staa os nærmere. Flere af dem fik gjennem os Adgang til dannede Familier. Dette satte de stor Pris paa, men de gjorde sig ogsaa afholdte hvor de kom og i kort Tid vidste de at finde sig tilrette i de kjøbenhavnske Forhold. Dog var der enkelte, for hvilke dette ikke lykkedes. Der kom f. Ex. engang en meget ung Islænder herved som Student og blev straks indlagt paa Regensen. Han var en meget vakker ung Mand, med et vindende Væsen. Men han var i en utilladelig Grad naiv, ja, han var saa naiv, at det blev nødvendigt at sende ham hjem til Island igjen snarest muligt, da det ikke var til at beregne, hvorledes det kunde

gaa ham. Der var ikke Tale om andet end at han var en brav og god Fyr, hvem det ikke faldt ind at fortrædige Nogen. Men ved sin ubeskrivelige Mangel paa Erfaring og Evne til at orientere sig rodede han sig ind i saa mærkværdige Situationer, at vistnok ikke engang Adam, vor bekjendte Stamfader, hvis han var kommen til Kjøbenhavn og indlagt paa Regensen, vilde have baaret sig mere forunderligt ad. Og det maa vel antages, at Adam har været et af de mindst erfarne og mest umiddelbare Mennesker, der har existeret. — Den Bedrift, der sluttelig nødvendiggjorde den unge Islænders Hjemsendelse, bestod deri, at han, da han en Dag for sin Fornøielse spadserede ud ad Kjøge Landevei, blev staaende udenfor Flaskekroen og betragtede dens architectoniske Mærkelighed. Tilfældigvis stod Kromanden i Døren og røg sin Pibe. Efter nogle Minuters gjensidige Betragtning spurgte Værten ham, om han ikke vilde indenfor og nyde en Gjenstand. «Jo, Tak!» sagde han og gik ind. Værten tilbød ham nu noget at spise, hvad han ogsaa tog imod. Endelig om Aftenen, da Værten spurgte ham, om han vilde overnatte, fik han Værelse og Seng. Paa den Maade gik der et Par Dage meget behageligt. Islænderen fandt, at det var en mageløs rar Mand, der viste ham saa stor Gæstfrihed. Men efter nogle Dages Forløb fattede Værten Mistanke om, at det unge Menneske ikke var ganske normalt. Han præsenterede ham en Regning for Kosten og Logis'et. Islænderen begreb aldeles ikke dette. Han anede ikke, at man skulde betale for hvad der blev tilbuddt En. Paa Island kjendte man ikke til Kroer. Det forbausede ham, at den venlige Mand, der havde været saa god imod ham, nu vilde have Penge af ham. Dem vilde han gjerne give ham, men han eiede desværre ikke en Skilling.

Imidlertid kom Kromanden til det Resultat, at den unge Mand ikke var nogen Bedrager, og mente, at han burde tage sig lidt af ham. Han og Sognefogden holdt Forhør over den lille Student og fik ud af det, at han boede paa Regensen. Saa spændte de for og kjørte begge to afsted med ham og afleverede ham paa Regensen. Professor Gram kom tilstede og modtog Forklaringen, betalte Kromanden og internerede den lille Islænder hos en af dennes ældre Landsmænd. Efter Samraad med nogle andre Islændere sluttedes Sagen med, at det unge Naturmenneske blev pakket ind og bragt ombord i en Jagt, som sejlede til Island.

Mellem Islænderne indbyrdes var der meget Sammenhold og gjensidig Hjælpsomhed. De ældre Islændere, som ikke længere var Regensianere, fordi deres Tid var udløben, og som af forskjellig Grund blev her i Byen, dannede en lille islandsk Coloni. Denne stod under en Aldersformand, nemlig cand. theol. Magnus Eirikson. Han var en mærkelig gammel Mand. Han var som en Patriarch for de yngre Islændere. For hans Mening bøiede de sig. Men han var ogsaa en Mand, for hvem man maatte have Ærbødighed. Fattig var han vistnok. Ialtfald levede han meget tarveligt. Han var en stiltfærdig, venlig, men meget alvorlig Skikkelse med et caracteristisk og smukt Hoved. Man saae ham sjældent lee. Han var Pebersvend og hans Fornødenheder meget smaa. Det var ikke blot Islænderne, der saae op til den gamle Theolog. I hele den lærde theologiske Verden var Magnus Eirikson vel kjendt som en lærd Mand af uplettet Renhed i Tanker og Færd. Maaske kan man kalde ham en Særling, men han var ialtfald ikke af de Særlinge, som der er noget comisk ved. Han levede for Theologien som Videnskab. Vistnok kunde han have opnaaet

et af de høieste geistlige Embeder. Men han befandt sig i nogen Opposition til Kirken og derfor kunde han ikke tage imod noget Embede i den. Han hørte ikke til dem, der forstaa at lempe deres Meninger, deres Overbevisning efter de timelige Interesser. Det ene theologiske Værk skrev han efter det andet. Hans Bøger vidnede om megen Lærdom. Men de læstes kun af Faa og gjorde kun Opsigt blandt Theologer. De maa vel have havt deres Mangler, da de ikke foranledigede Imødegaaelser eller blev synderligt omtalte. I Pressen omtaltes de med meget Hensyn. Hvorledes det kunde lykkes ham at faa disse ret kostbare Bøger udgivne, er ikke let at forstaa. Indtægt kan de ikke have bragt ham. Han har sikkerlig kun havt pecuniært Tab af dem.

En anden Islænder af mere iøinefaldende Art var Dr. phil. Grimur Thomsen, men han var af en ganske anden Slags Mennesker end Magnus Eirikson og lignede overhovedet ikke en Islænder. Grimur Thomsen var en Tid ansat i Udenrigsministeriet og han færdedes meget i æsthetiske, politiske og selskabelige Kredse og tilegnede sig et verdensmandsmæssigt Væsen og Optræden. Forøvrigt var han ogsaa en Mand med Begavelse og Kundskaber. Den elegante Cavalier med lakerede Støvler og lysegule Handsker havde ikke synderlig Betydning for de yngre Islændere, saaledes som Magnus Eirikson. Senere drog han tilbage til Island og levede der ganske som en Bonde efter at have strøget Elegancen af sig.

Hvad os andre Ikke-Islændere angaaer, saa var vi Studenter fra Halvtredsernes sidste Halvdel vel nok noget anderledes end vore yngre Commilitoner fra de senere Decennier, vel ikke egentlig i Bunden, men det at vi var opvoksede og havde modtaget vor Udvikling under tildels andre Forhold, afprægede sig i os.

Studerterne fra den Tid havde endnu noget tilfælles med det, som man nu kalder «den hostrupske Student», det vil sige, Studenten, som han fremstilles i en idealiseret Form i Hostrups Studentercomedier og Viser. Men det, at vi havde oplevet 1848, den derpaa følgende Krig og raske politiske Udvikling, havde dog i visse Retninger givet os en noget forandret Character.

Der er et Haandværksfag, som hedder Kandestøberiet. Det florerede i gamle Dage, men eftersom Tintøiet veg for Fajancen blev Kandestøberne færre. Nu er de omtrent uddøde.

Men samtidigt med at de virkelige, haandværksmæssige Kandestøbere forsvandt, tiltog de politiske Kandestøbere i Antal. De udviklede sig med en forbausende Frodighed, især efter 1848 og det er glædeligt at see hvorledes deres Tal stadigt tiltager og hvorledes deres Metier blomstrer i alle Aldere og Stænder fra de høieste til de laveste. I Særdeleshed er det dog vel i de saakaldte lavere Stænder at de myldre. Man kan ikke andet end føle ligefrem Forbauselse over, hvorledes saa mange Mennesker, selv af dem, der ikke have lært ret meget eller er synderligt begavede, endog saadanne, der ere absolut uvidende, ere i Stand til at tale og dømme om de uhyre vanskelige og indviklede Forhold, som udgjøre Begrebet Politik, og ere skikkede til at deltage i Landets Styrelse. Dette Phænomen er høist interessant.

Vi drev en Del politisk Kandestøberi paa Regensen i den Tid, dog ikke mere, vel snarere mindre end vore Kammerater og andre unge Mennesker udenfor Regensen.

Det maa bemærkes, at de ydre politiske Forhold dengang var særdeles vanskelige at finde ud af. Regjeringen tilhørte den national-liberale Retning. Hall, Monrad, Fenger, Andræ, Krieger og Orla Lehmann var dem, der ledede Statens Styrelse. Det var Kjød af vort Kjød og Blod af vort Blod. Derfor kan man sige, at saagodtsom hele Studenterverdenen var nationalliberal. Vi søgte at følge Regjeringens diplomatiske Kamp med det tyske Forbund om Hertugdømmene. Vi «søgte» at følge den. Den var nemlig saa indviklet og der lagdes saa megen diplomatisk Kunst ind i vor Noteveksling med Forbundsdagen, at der sandelig hørte et stærkt Hoved og stor politisk Indsigt til for at følge med og danne sig et nogenlunde tydeligt Begreb om, hvorledes det gik. Vi gjorde vort bedste for at følge med, men at vi desuagtet ikke kunde, var ganske rimeligt. Vi indsaar, at det var Danmarks Livssag, det dreiede sig om. Derfor anstrængte vi os for at forstaae Stridens Gang. Det var vor stærke Nationalfølelse, der deri gav sig Udslag.

Den indenrigske Politik formaaede kun i ringe Grad at fængsle vor Interesse. Den var heller ikke morsom, ikke en Smule morsommere end den er nu. Oppositionen dengang var Reactionen. Noget for dannede, livlige unge Mennesker kan den indre Politik med alle dens Detailler og personlige Kævlerier ikke være. Kun Juristerne kunde have nogen Interesse af at følge den.

Hvad der derimod i høi Grad interesserede os, det var den udenlandske, den internationale Politik. Krimkrigen var endt, Frankrig med Napoleon III

som Keiser stod i sin fulde Glands. Den russiske Bjørn var lænket. Saa kom Touren til den anden reactionaire Stormagt Østerrig. Italien skulde befries.

Disse Begivenheder lagde stærkt Beslag paa os, ikke saa meget fordi vi vare klogere paa den store Politik end paa den dansk-tydske Strid eller paa den indre Politik, men fordi det af Napoleon III protegerede Nationalitetsprincip begeistrede os. Italiens Frihedshelte og Martyrer, Silvio Pellico, Mazzini, Garibaldi og alle de andre Navne, som dengang svirrede i Luften, opfyldte os: Der var jo i en Periode af Napoleon III's Regjeringstid noget, som mindede om Napoleon den Store. Det var den store Keisers Aand, der gik igjen, om end kun som en Skygge. Vi overvurderede Napoleon III; men det var ganske rimeligt, og det var der flere, der gjorde. Han havde erklæret Wienertractaterne af 1815 Krig, disse Tractater, der lænkede den Frihed, som den store franske Revolution havde bragt, og satte det russisk-preussisk-østerrigske reactionaire Regimente i Høisædet, det Regimente, der behandlede Nationerne som Kvægflokke, der kunde fordeles efter Tal for at vedligeholde Ligevægten. Napoleon III stod for os som en Folkenes Befrier, en Retfærdighedens Ridder.

Tanken om Italiens Enhed opflammede os i høieste Grad. Der var endogsaa nogle af os, der spekulerede paa at gaa i fransk eller italiensk Krigstjeneste for at komme til at kjæmpe for de store Ideer. Det var jo ogsaa rigtigt smukt, men heldigt var det, at der stillede sig «practiske Vanskeligheder», som Professor Gram sagde, i Veien. Det vilde nemlig ikke være os muligt at skaffe de Penge tilveie, som var nødvendige til denne Plans Gjennemførelse. Det kunde nemlig ikke antages, at den

mægtige franske Keiser eller det italienske Folk vilde bringe Ofre for at forøge deres Armeer med nogle Regensianere. De anede ikke hvad en Regensianer var for En. Det gik altsaa ved denne Lejlighed som det gik Emil og Peter i «Flugten til Amerika» — man drukned sin Sorg og fandt sin Trøst paa Bunden af Sagosuppen. Det lykkedes ganske vist tre Studenter, som ikke hørte til Regensianerne, at komme i fransk Tjeneste. Men de led en slem Skuffelse. De blev stukne ind i den franske Fremmedlegion i Algier, hvor de havde det alt andet end behageligt og efter tre Aars Garnisonstjeneste paa Grændsen af Sahara, kom de hjem igjen. Det var derfor godt at det gik som det gik.

Naar Tanken om Italiens Enhed formaaede at gjøre et saa stærkt Indtryk paa os, saa laae det vistnok tildels deri, at den var en vis Paralel til Skandinavismen. Denne Idé, at de tre nordiske Riger skulde forenes til et Hele, gennemtrængte jo en stor Del af de tre nordiske Nationer i en lang Aarrække. Den var især bleven greben med en uhyre Varme af den akademiske Ungdom. Senere trængte den igjennem til de andre Stænder og endelig sanctioneredes den af Nordens Konger, der baade i Ord og Handling viste Tilslutning til den skandinaviske Ide, uden at der dog forelaae Forslag til dens practiske Gjennemførelse.

Saasom nu alle andre Studenter, mange Professorer og andre af Landets fremragende Mænd vare Skandinaver, vare vi Regensianere det ogsaa. «Længe var Nordens herlige Stamme o. s. v. . . . en Gang i Tiden vorder de Eet.» Saaledes sang vi. Vi sværmede for Skandinavismen. Jeg var ikke klogere end de andre, vil jeg gjerne indrømme. Det er smukt og rigtigt at Ungdommen har Idealer og at den holder sine Idealer høit, at den lader sig hen-

rive til at drømme, tale og synge om disse Idealer. Det vilde være ønskeligt, om vi nu i vore Dage havde nogle Idealer, som vi og et alt overveiende Flertal af os kunde samle os om.

Sikkert er det nu, at Skandinavismens Idé var stor og smuk nok til at være Samlingsmærke for de tre Folk, theoretisk seet. Kjedeligt var det, at saasnart den skulde vise sig som practisk anvendelig, saasnart den skulde staae sin Prøve, aldeles ikke svarede til Forventningerne. Da Tyskland rykkede frem til Angreb paa Danmark i 1864, da Bismarck knyttede sine store Jernhænder imod det lille danske Folk, hvor blev Skandinavismen saa af? Fløiten gik den. Vi blev bedrøvede, fordi vi blev saa haardt skuffede. Det var en stor Sorg for os, da vi opdagede, at Skandinavismen var en Taage. Man kunde see den paa Afstand. Men vilde man gribe den eller gaa ind i den, saa greb man nubem pro Junone.

Men alt dette har dog ikke slaaet den skandinaviske Idé ihjel. Af og til stikker den Hovedet frem igjen. Intet, som en Gang er skabt, forgaaer ganske. Det omdannes og forandres, men det bliver ikke til Intet. I den Skikkelse, som vi i vore unge Dage saae Skandinavismen, var den et Phantom. Det viste Tiden tydeligt nok.

Hvordan kan det nu være, at vi ikke dengang indsaae det, men tillagde den practisk Betydning og ansaae dens Realisation som noget, vi nok kunde gjøre os Haab om at opleve under en eller anden Form?

Hvorfor spurgte vi ikke os selv, om en factisk Union à la Dronning Margrethe virkelig havde nogensomhelst Udsigt til at lade sig gennemføre? Om ikke de tre Folk, Svenske, Norske og Danske, trods al Fraternisering alligevel vare indbyrdes alt for

uensartede og havde for divergerende Interesser til at de i Længden kunde leve i Fred og Fællesskab med hinanden under eet Tag. Hvorfor undersøgte vi ikke Grunden til at Dronning Margrethes Union ikke holdt ret længe og hvorfor spurgte vi ikke, om der maaske endnu var de samme Hindringer for Unionen som dem, der en Gang havde hidført dens Opløsning?

Jeg veed det ikke. Jeg veed kun, at vi følte varmt for Skandinavismen, men at vi ikke tænkte over den. Vi slutte den hel, om jeg saa maa sige. Vi bearbejdede den ikke og derfor voldte den os Pine, da vi skulde til at drage Næring af den.

Selvfølgeligt var der Folk, der rystede tvivlende paa Hovedet ad Skandinavismen, men dem betragtede vi som gnavne Reactionaire, gammeldags Folk, der ikke forstod at følge med den nye Tid. Først senere, da det var for sildigt, opdagede vi, at de havde seet klarere end vi. Men saaledes gaaer det saa tidt Ungdommen.

Vor politiske Næring indsugede vi gennem «Fædrelandet» og «Dagbladet». Disse to Blade var redigerede med betydeligt Talent. Paa Læsestuen og ved Træerne i Gaarden drøftede vi baade Europas almindelige Vel og Danmarks særlige Anliggender. Kong Frederik VII's Regjeringstid maa man kalde en lykkelig Tid. Alt trivedes godt. Kun var der det med Grevinde Danner. Hun var et Anstød. Regjeringen var vi tilfreds med. Kongen var ganske særdeles populair. Hans Popularitet var saa grundfæstet, at han kunde tillade sig adskillige, endog meget vidtgaende, Extravagancer, uden at de gjorde

noget. Kun Grevinde Danner var det svage Punkt. Hende kunde man ikke fordrage. Man nærede Mistanke om, at hun blandede sig i Statsstyrelsen paa en uheldig Maade, at hun modarbejdede det national-liberale Ministerium, for at bringe sine egne Venner til Roret.

Den stærke Bølgegang, der reiste sig mod det bondevenlige Ministerium Rotwitt, var egentlig rettet imod Grevinden. Vi morede os følgelig med at være vittige paa hendes Bekostning, og hun fik Skyld for alt det, vi ikke syntes om. Selv Frederiksborg Slots Brand gav man hende Skyld for. Nytaarsoptøjerne 1859, som adskillige af Regensianerne tog Del i, vare rettede mod hende og ikke mod Kongen. Sandt at sige, den eneste rigtigt kraftige Opposition, vi kjendte, var Opposition mod hende og hvad hendes var.

Man maa dog ikke troc, at vi overhovedet var stærkt bevægede i politisk Retning. Kun nu og da blussede vi op. Til dagligt Brug tog vi os ikke meget nær hvad der gik for sig. Vi havde vor rare Læsestue og den smukke, hyggelige Gaard. Der levede vi et lykkeligt Liv, saa fri for den haarde Verdens Sorger, som man kunde være. Naar vi havde været ude i Byen til vore Informationer, Forelæsninger, Middagsmaaltider, Spadseretoure og andre Forretninger og vi vendte hjem til den gamle røde Gaard og dens svære Port faldt i efter os, saa bredte der sig Ro i vort Sind. Vi følte os hjemme. Det var et Hjem, hvor der var Fred, hvor vi var blandt vore Nærmeste. Vi udgjorde som en stor Familie. Regensen var for os en Oase i Tilværelsens Ørken. Vi kunde gaae op paa vore Værelser og passe vore Studier, i stille Fred arbejde paa vor Fremtid. Der var Stilhed. Vel var vi to og to sammen, men det var just det herlige. De to

Contubernaler smeltede snart sammen. Det viser sig, at det Venskab, som bandt de to unge Contubernaler sammen, holder hele Livet igjennem. Om man bliver nok saa gammel, føler man sig mere og paa en anden Maade knyttet til sin gamle Contubernal end til nogen anden Fremmed, som Omstændighederne ellers har ført os sammen med i Livet.

Skulde vi ikke være paa Værelserne for at arbejde, behøvede vi blot at gaa ned paa Læsestuen eller tage Plads paa en af Bænkene i Gaarden. Man kunde altid være sikker paa der at træffe Kammerater at passiare med. Der fandtes Skakspil og Damspil, men det var ikke meget man brugte dem. Vi fandt det morsommere at passiare.

Læsestuen var en ganske fortrinlig Indretning, hvad jeg ikke behøver at forklare nærmere for at godtgjøre dens Fortræffelighed. Den var ikke blot Læsestue, den var ogsaa Conversationsstue, Café og en Slags Forlystelsesanstalt, — og saa blev den brugt som Forsamlingslokale for Generalforsamlinger.

Der var to rummelige Værelser, som udgjorde «Læseindretningen». De havde hvert et $1\frac{1}{2}$ Fags Vindue og laae i Stueetagen ud imod Kjøbmagergade, altsaa i Kirkefløien. Det inderste Værelse var bestemt til Læsning af Blade og den fremlagte Bogliteratur. Der maatte ikke tales høit. Men det Bud blev aldeles ikke overholdt, eftersom det var ganske umuligt for os at tie stille i længere Tid. Om Dagen var Pladserne ved Vinduerne stærkt søgte. Det var nemlig overmaade morsomt at sidde der

og betragte den livlige Færdsel. Vi generede os ikke, men sad der i Slobrok og med fantastiske Huer og andre Hovedbedækninger og søgte at gjøre os interessante og forhøie vor muligvis medfødte Skjønhed paa enhver Maade, for at henlede de forbi-passerende unge Kvinders smukke Blikke paa os. Nutildags vilde der være bleven Opløb udenfor, dersom Regensianerne viste sig som vi gjorde. Men dengang vakte det ikke Opsigt. Man var vant til at se de to Vinduer fulde af Regensianere, der var i godt Humeur. I Almindelighed saae Folk venligt op til os. Vi var jo ikke uartige. Især var de unge Tjenestpiger, der gik forbi, henrykte ved de galante Hilsener, vi gennem Ruderne sendte ned til dem. Om det saa var Politibetjentene, saae de med Velvillie op til os i Vinduerne. Den Tids Politibetjente, Bræstrups Politibetjente, var ellers ikke saa meget behagelige Mennesker. De tilhørte det gamle System. Men, underligt nok var de mærkværdigt skikkelige og elskværdige mod os. Saavel Regensianere som andre Studenter, f. Ex. dem, der kom fra Studenterforeningen i Boldhusgade, kunde paa Gaden, selv ved Nattetid, saavel som om Dagen tillade sig en hel Del mere i Retningen af lystige Indfald end andre Mennesker. «Det er jo pæne Folks Børn», sagde Betjentene som en Slags Undskyldning for at de ikke var saa nøieregnende med os. —

Det kan maaske nok være, at der var flere af os, der tilbragte mere Tid ved Læsestuens Vinduer, end godt var. Der var især En, som jeg ikke vil nævne; han sad der næsten altid, af hvilken Grund han fik Tilnavnet «Vinduesposten». Det fik han og derfor fik han heller ikke sin Examen. Men saa giftede han sig med en rig Pige, saa at han godt kunde undvære Examen.

Læsestuen bidrog i høi Grad til at holde os hjemme. Det var et Factum, at naar man blev Regensianer, saa gik man op i Regenslivet og kom ikke meget, eller slet ikke i Studenterforeningen eller paa Caféer. Man havde jo alt, hvad man behøvede, hjemme paa «Gaarden», Læsestuen bød os alt, hvad vi kunde forlange i Blade, Bøger, Selskab, Udsigt til Gaden. Vi kunde faa Kaffe m. m. bragt derind fra Portneren. Vi drak meget Kaffe. Øl var dengang ikke synderligt yndet.

Naar der kom stærkt Regnskyl, skyndte vi os til Læsestuen, for at nyde et Syn, der dengang ikke var sjeldent og som nu ikke mere kan existere. Kjøbenhavn havde endnu ikke noget Kloaksystem, men derimod anseelige, brede og dybe Rendestene. Naar der nu kom et stærkt Regnskyl, samledes Regnvandet fra Kultorvet med tilstødende Gader og Hauserpladsen og strømmede som en rivende, boblende Flod af snavset Vand ned igjennem lille Kjøbmagergade for at søge ned til Høibroplads og Slotsholmskanalen. Naar nu Strømmen naaede den snevre Passage mellem Regensen og Rundetaarn, antog den en Bjergstrøms voldsomme Character. Det var fælt mudret Vand, der medførte Rendestensbrædter, Træsko, Tørv, Gulerødder, Pærer, Hatte, Halm og utallige andre Gjenstande, og i dens Hvirvel svømmede ulykkelige Rottefamilier i rædsom Fortvivlelse og Dødsangst omkring, mistvivlende om at de vilde komme levende derfra. Det var i det Smaa, som om man vilde tænke sig Syndfloden og de urene Dyr, der ikke af Noah vare optagne som Passagerer i Arken. Hunde løb pjaskvaade og sjaskende Vandet høit op omkring sig og gjorde Jagt paa de haabløse Rotter. Længe efter at Regnen var sagtnet eller helt hørt op, vedblev denne Over-svømmelse. Folk, som i den Tro, at Vandet var

faldet, vovede sig ud, stod fortabte hist og her og speidede efter Steder, hvor de kunde passere, medens Vandet skyllede dem om Benene. Enkelte Sjøvere af Kultorvets Sjøver-Corporation stillede sig saa barbenede med opsmøgede Benklæder paa Hjørnerne og bar, imod en passende Godtgjørelses Erlæggelse Folk over Strømmen og deponerede dem paa Steder, hvor Vandstanden var mindre høi.

At iagttage dette, især naar det var Damer, var os en Kilde til megen Fornøjelse, da Damerne under disse Omstændigheder satte alle Velanstændigheds Hensyn til Side og skjørtede op det bedste, de kunde, medens deres hvide Strømper kom til at see ud som Karklude.

I godt Veir kunde det hænde, at vi vinkede ad en Æblekælling eller anden handlende Kælling, der skraalende af fuld Hals for sine Varer vandrede forbi Regensen. Naar hun saa for nogle Øieblikke holdt op med sit Skraal og kom hen under Vinduet, købte vi Frugt af hende paa den Maade, at vi firede en Hue, hvori Pengene blev lagt, ned til hende. Saa fyldte hun Huen med Frugt og vi heisede den op til os, — ganske som det endnu gaar til udenfor Fængslerne i Italien.

Men selv naar alt var stille og intet fra den ydre Verden lagde Beslag paa vor Interesse, var Læsestuen et herligt Opholdssted.

Vi drøftede især Æsthetiken, hvortil Bøgerne og Bladene gav os rig Anledning. I den umilde Aars-tid var Aftenerne især hyggelige og fremmede vort indbyrdes Samliv paa den bedste Maade. Alt gik saa rart. Vi kunde nok disputere, ja vi gjorde det af Hjertens Lyst; men jeg mindes ikke at have oplevet, at nogen Disput antog en bitter Character eller udartede til Skjænderi. I Politik var vi i alt Væsentligt enige. Der var ingen indbyrdes fjendt-

lige eller yderliggaaende Partier. Det var en stor Lykke. Thi intet er saa vel skikket til at avle Uvenskab og Splittelse som Politik, naar Meningerne staae skarpt overfor hinanden.

Heller ikke Literaturen gav Anledning til Tve- dragt. Vi var fornøiede, naar en af vore gamle Digtere, Christian Winther, Hertz, H. C. Andersen, Paludan-Møller o. s. v. udgav en ny Bog. Der var endnu ingen «Gjennembrudsmænd».

Snarere gav Skuespilkunsten nogen Leilighed til Disput. Der var der dog to Partier, det Heibergske og det Anti-Heibergske. Jeg troer nok, at de fleste af os sluttede sig til det Heibergske. Denne Spaltning i det Dramatiske antog undertiden en noget skarp Form og førte til Udpibninger i Theatret. Men det var dog ikke særligt fra Regensen at dette kom. Det var fra Studenterforeningen, om end nogle af os ogsaa tog Del deri. Men mange var det ikke, da de fleste af os ikke havde Raad til at komme ret meget i Theatret.

Hvad Theologien angaar, havde det Søren Kirkegaardske Røre lagt sig. Grundtvigianerne var fredelige og rare Mennesker, som man let kom tilrette med.

Af disse forskellige Grunde, og fordi vi selv var meget fornøielige var Livet paa Læsestuen ogsaa fornøieligt. Vi var tilfredse med som vi havde det og det forekom os, at «Livet overhovedet» var en fortræffelig Indretning. Verden laae lys for os.

Medens Læsestuen om Vinteren og i daarligt Veir var vort Tilholdssted, var Gaarden det under gunstige Veirforhold.

Enhver, der har tilbragt en Sommeraften i Regensgaarden under den berømte Lind og de andre, mindre Lindetræer, vil indrømme, at man skal lede længe, inden man finder et Sted, som det er saa svært at forlade, som Regensgaarden.

Selv om det just ikke var Sommer, opholdt vi os dog meget i Gaarden. Der var nemlig lunt. Om det end blæste en bragende Storm udenfor, var der Læ i Regensgaarden. Den er jo omgivet af høie Bygninger og Træernes vældige Kroner skjærme mod alle Vinde.

Det Spørgsmaal kan stilles: Hvordan benyttede Regensianerne i den Periode, vi her beskæftige os med, deres Tid. Det var høist forskjelligt. En Del af Alumnerne var meget flittige og læste stærkt til Examen. De tog ikke synderligt levende Del i Regenslivet. Det var den Slags, som man nu paa Regensen kalder «de hvide Myrer». Dem maa man naturligvis i høi Grad respectere. Men hvad de vandt derved, det tabte de paa den anden Side ved, at de gik glip af den Udvikling og Opdragelse, som et muntert og tvangfrit Samliv med Jevnaldrende paa samme Dannelsesstrin giver. De have tjent sig selv vel, men de har ikke bidraget ret meget til Vedligeholdelsen og Udviklingen af den Tradition, som har givet Regensen den største Betydning. Deres Examen fik de i god Tid. Om de derfor blev bedre eller dygtigere til deres senere Dont, kan omtvistes.

Deres Modsætning var de Alumner, som, naar de var komne ind paa Regensen, betragtede sig som nu for fire Aar havende deres paa det Tørre. Det kan ikke nægtes, at de ikke paa rette Maade brugte deres Stipendium og for dem var det ikke til Gavn at de kom paa Regensen. De drev deres Tid bort i Lediggang. Men dette gjaldt kun nogle

ganske faa. Nogle af dem tog fat og læste skrap, naar det lakkede mod Enden af deres Regenstid. Nogle naaede ikke længere end til at blive cand. philos., men havnede dog senere for det meste i en eller anden beskeden Livsstilling. Disse Drivere bidrog i Reglen en ikke ringe Part til Regenslivets Blomstring. Kun ganske enkelte blev ved at drive og blev derfor heller ikke til noget. Dog veed jeg ikke, at nogen af dem gik helt til Grunde eller endte i Elendighed.

Det var de to Yderligheder. Den største Del af os læste med passende Flid, inddelte sin Tid ordentligt og havde tilstrækkelig Frihed til at nyde Livet indenfor de for os afstukne Grændser. Det var i en vis Forstand Kjærnetropperne, dem, der gav Regensen sit Præg. Blandt dem fandtes mange prægtige unge Mennesker. Man kan vel nok sige, at de fleste var velbegavede Folk. Det var jo ikke enhver Student, der kunde blive Regensianer. Man maatte have god Character til Artiüm og Philosophicum, Attest for Flid og sædelig Vandel, foruden at man maatte være tilstrækkelig fattig, d. v. s. uformuende. Man var altsaa hverken forvænt eller blaseret.

Lad os nu engang tage Plads under det store Træ, paa den runde Bænk, som omgiver Træet, og se paa Regensianerne fra 1858--62. Vi faa dem ikke alle at se, blot dem, som paa en vis Maade dannede Eliten, dem, som man særligt maatte lægge Mærke til og som tildels var de toneangivende.

Der sidder under de smaa Lindetræer ved det lange Bord en lille Student med et tæt Skæg, en lille rød, broderet Hue paa Hovedet og en Slobrok, der har kjendt bedre Dage; nu er den meget medtaget. Fortil er den paa flere Steder repareret ved Broderier med fint Seglgarn. Det har ikke kunnet

lade sig gjøre bagtil. Der mangler det Parti, som ogsaa Don Ranudos Kjole manglede. Det er hvad man med et Navn, som ikke altid passede, kaldte «Flidsattest». Hans Øie straalte af Liv og han henter store Røgskyer op af sin lange Pibe og blæser dem ud i Luften med synligt Velbehag. Det er Wichmand. Han er nu Toldinspecteur i Odense. Han sidder og taler med et ualmindeligt smukt Menneske med et melankolsk Udtryk i sit fine Ansigt. Det er Nicolai Brun. Han døde ung. Ligeoverfor dem sidder en høi anseelig Skikkelse med et stort, sort Fuldsæk og mørke Øine, der ligesom smile ud gennem hans Pincenez. Denne Pincenez forlod ham aldrig. Man sagde, at han ogsaa sov med den paa Næsen. Det er Peter Olaf Benzon. Han havde som Underlæge været med et af Orlogsskibene i Vestindien og var saaledes den mest be-reiste af os. Det gav ham Relief. Men han var tillige Digter, Forfatter bl. a. til den smukke Sang:

«Jeg satte mig en Aften under Gaardens Lind,
 Bladene spire og falde,
 Da hvisked det saa lønligt i Øret mig ind:
 See, Linden beskygger os alle.

Han var en livsglad og hjertensgod Fyr. Han døde ogsaa tidligt. — Ved Siden af ham sidder hans Contubernal Balduin Sørensen. Om ham kunde man ikke sige, at han var smuk, men hans Ansigt glemmer man ikke let. Ogsaa han havde en poetisk Aare. Han og P. O. Benzon kunde tale sammen paa rimende Alexandrinere. Balduin blev Læge i Grønland, hvor han var i mange Aar. Senere vendte han tilbage og blev Districtslæge. Ogsaa han er død. — Saa sidder der en høi, mørkhaaret Theologus og morer sig øiensynligt, over at høre paa

Balduins og Benzons Passiar. Man maa ligestraks holde af ham for hans kloge og kjærlige Blik og Smil. Det er Ludvig Koch, af den gamle falsterske Præsteslægt. Nu er hans Navn vel kjendt. Det er den nuværende Provst i Glostrup. Ligeoverfor ham sidder Georg Sørensen fra Sorø, — undersætsig og tæt. Der udstraaler en smittende Elskværdighed og Velvære fra ham. Man bliver i godt Humeur blot ved at se ham og høre hans klangfulde Stemme. Det er nu Borgmesteren i Rødby. — Til dem har ogsaa sluttet sig en ung Mand med et meget eienommeligt Physiognomi, glatraget og rundt. Regensianernes Finansmand, Comitéernes Kasserer og Regnskabsfører, et matematisk Talent. Han studerer unægteligt Theologi, men hans Interesser gaa dog mere i Retningen af Algebra, Hovedregning og Pædagogik. Han har Tid til alting og Raad til alting. Ved Siden af sine matematiske og theologiske Studier, sine litteraire og kunstneriske Interesser og sine overmaade mange Informationer, finder han dog Tid til at tage virksom Del i Regenslivet. Den Mand kan vi endnu hver Dag møde paa Østergade. Han gaar der ikke for at flanere. Han er Bestyrer af Efterslægtens Skole, Professor Bokkenheuser.

Midt ude i Gaarden staaer der en Kæmpeskikkelse, høi, bredskuldret og bomstærk, med lyst Haar og klare, rolige blaa Øine. Han ligner en Viking. Det er Vilhelm Vallø, en Kraftnatur, Oppositionsmand, men af den Slags, man let kommer ud af det med, fordi han er ligesaa god af Hjerte som han er stor og stærk. Han taler med en ganske lille En, den lille Larsen, som maa staae og se op i Veiret for at se paa Vallø. Han er ogsaa, ligesom Vallø, efter den Tids Begreber radikal og ærkenational. De ere begge døde. Desværre døde Vallø i en ung Alder. Han var et Menneske,

man kunde have ventet sig noget af. Hans Broder var den bekjendte, høitbegavede Knud Vallø.

Lidt borte fra dem staae tre unge Mænd i dyb og alvorlig Samtale. Det er tre Jurister. Den mørke, noget sygeligt udseende C. F. Hornemann, som ogsaa døde tidligt; den lille finthbyggede, aandrige Theodor Hindenburg, som allerede ganske ung optraadte som Forfatter og lærd Archæolog, nu Assessor i Landsoverretten; den tredie, en rolig, behersket og tørt vittig Studiosus er nu Søndre Birks vel kjendte og afholdte Birkedommer, Landstingsmand, Høst.

Derhenne ved 1ste Gang ligger i Vinduet Peter With. Hans skarptskaarne Ansigt er omgivet af lyst strittende Haar. Han taler meget ivrigt med sin Ven Greensteen, en høi stilsfærdig ung Mand, der roligt smiler til Peter Withs Livlighed. With døde som Contoirchef i Finansministeriet. Greensteens venlige Skikkelse kan man jevnligt træffe paa, især naar man har noget at gjøre med Sø- og Handelsretten, hvor han er Justitssecretair og kjendt og afholdt som en elskværdig, imødekommende Embedsmand.

Der kommer skridende over Gaarden en elegant Skikkelse med et gjennemdannet og fint Physiognomi. Man maa uvilkaarligt lægge Mærke til ham for hans vindende og smukke Person. Det vil ikke forundre nogen, at den unge Mand nu er Kongens høitbetroede Mand, Cabinetssecretairen, Geheime-etatsraad Rosenstand. Han hilser venligt til alle Sider, men han har ikke Tid til at sætte sig ned. Han skal op paa sit Værelse, for han læser stærkt til Examen.

De to, som vandrer op og ned udenfor 1. og 2. Gang, er de to vordende Pædagoger Thaarup, nu nyligt død som Overlærer i Sorø, og Henning-

sen, Overlærer i Aalborg. Thaarup maatte man holde af for hans sunde Fornuft, klare Hoved og store Humanitet, Henningsen er en udmærket Philolog. Han kunde næsten lige saa godt tale Latin som Dansk.

Saa staar der Ernst Nyrop, en Præstesøn ovre fra Vest-Jylland. Der hviler et tungsindigt Udtryk over ham, som kom af at hans Helbred var svagt.

Han døde ogsaa tidligt, ligesom sin Ven Nicolai Brun.

Den lidt fornemme og sirlige Theolog Christen Borch residerer nu som sin Menigheds afholdte og ansete Præst i Sten Blichers gamle Præstegaard.

Fritz Lynge, med det mærkelige, letbevægelige Ansigt, gaaer omkring og snakker snart med En, snart med en Anden. Han drev det ikke vidt og er død for nogle Aar siden som forhenværende

Indehaver af en underordnet Stilling i Criminalretten. Hans seneste Aar var ikke glædelige. Men han var et rart Menneske, der kun var sig selv værst.

Der kommer Effersø ind af Porten og seer sig om efter hvor han skal slaa sig ned. Alle ville gjerne trække ham til sig. Hans Ydre var meget distingveret. Han var nemlig begavet med en saa usædvanlig Legemsskønhed, en sand Antinous-Skikkelse, at den i og for sig vilde have været nok til at bane ham en Vei gennem Livet. Hertil kom en overordentlig stor personlig Elskværdighed og en uforstyrrelig Livsglæde. Men en letsindig Fugl var han. Han bestilte ikke meget, men flagrede om fra det Ene til det Andet. Snart var han uden en Skilling i Lommen og snart havde han flere Femdalersedler liggende sammenkrøllede og fordelte i sine forskjellige Lommer. Portemonaie brugte han ikke. Den var overflødig for ham. Hvor han færdedes, vidste man ikke, men det var nok ikke altid paa de bedste Steder. Naar han kom hjem, gik han ikke op paa sit Værelse, men tog Plads i Gaarden eller paa Læsestuen og var meget underholdende, ja bedaarende. Traf det sig saaledes, at han havde Penge, saa fremkom han straks med Forslag til disses ufortøvede Anvendelse til en eller anden Lystighed. Med sand Glæde delte han dem med os andre. Kunde han ikke faa os til at dele sin Overflødighed med sig, blev han helt ulykkelig. Examen fik han naturligvis aldrig. Da Krigen kom 1864, gik han frivilligt med og udviste den mest løvemæssige Tapperhed. Efter Krigen drog han rundt i Landet paa en Foretags-Tourné om Krigen sammen med den fra Dybbølskandse Nr. 2 berømte Lieutenant Ancher. Senere blev han Lærer og Overlærer paa Færøerne, der var hans Hjemstavn, og døde som Ridder af Dannebrog.

Lidt efter viser sig Anton Hertel, bredskuldret og tæt, med lyst, krøllet Haar. Han har været ude at informere og han skynder sig nu hjem for at tage fat paa Bøgerne. Flittig er han og faaer derved Tid til at læse meget andet end Studiet fører med sig. Der er noget drømmende i hans levende blaa Øine. De sige os, at han har et Hjærte, der slaaer varmt for alt Stort og Skjønt, en Hædersmand, som han er og hele sit Liv har været, en fuldblods Idealist.

Han standses i Farten af den høie anseelige Jacob Møller, som svøbende sig i sin høist medtagne Slobrok, ikke ulig en romersk Senator, gaaer og venter paa at faa fat i En, for hvem han kan udvikle den mundtlige Procedures Fortrin for den skriftlige. Han maatte senere som Herredsfoged forgæves vente paa den Retsreform, som han ikke oplevede og som endnu lader vente paa sig.

Der var naturligvis mange andre, jeg ogsaa kunde nævne og fortælle om og som ligesaa godt kunde fortjene det. Men man maa begrændse sig. De staae alle for min Erindring som kjære Venner. Ikke en eneste kan jeg komme ihu, som jeg ikke har holdt af. Det var fire lykkelige Aar.

Naar jeg nu i Tankerne gennemgaaer dem, saa er Antallet af dem, som ere døde, meget stort, hvad der ikke er saa underligt. Men underligt er det, at saa mange af dem ere døde i en ung Alder, uagtet de var sunde og raske unge Mænd og førte et ordentligt Liv. Paa den anden Side er det glædeligt, at jeg ikke har hørt, at det er gaaet nogen af mine Kammerater fra den Tid rent daarligt her i Verden. Ikke een veed jeg at være gaaet til Grunde eller have bragt Skam over sig og sine. At mange have maattet nøies med beskedne Livs-

stillinger, er ikke at beklage, da Lykken ikke retter sig efter Indtægterne.

Hvad der gjælder Regensianerne fra den Tid, gjælder vel ogsaa Regensianerne fra andre Tider. Vi have ikke gjort Regensen Skam. Snarest har det vist sig, at Regensen udvikler sine Sønner i god Retning.

Vore bedste Glæder havde vi paa selve Regensen. Men vi kunde naturligvis ogsaa have Fornøielse af at gaa ud og se paa andre Ting og blande os i Livet udenfor Regensens Port.

Universitetets Sommerferie er lang. Adskillige Alumner benyttede den til at rejse hjem og tage Ophold hos deres Forældre. Men overmaade mange, vel nok de fleste, benyttede kun en mindre Del af Ferien til at reise bort eller de blev hjemme paa Regensen hele Ferien. Ikke alle havde Tid til at holde Sommerferie, eller havde Raad dertil og der var dem, der ingen Forældre havde, eller andre Slægtninge, hos hvem de kunde tage Ophold, Som Følge deraf var det kun en kort Tid af Ferien, at Regensen kunde siges at være særligt tyndt befolket. De, der blev hjemme, følte sig ikke ulykkelige derover. De havde det jo godt og aldrig var der skønnere eller hyggeligere i Regensgaarden end om Sommeren.

Blandt vore Sommerfornøielser maa man først regne Grundlovsdagen, den 5te Juni. Medens denne Dag nu feires af de forskellige politiske Partier hver for sig, paa hver sit Sted og paa en Maade, der ikke tiltaler alle, hvorfor den overhovedet heller

ikke feires af alle, — saa var der i hine længst forsvundne Dage kun een samlet Grundlovsfest den 5te Juni. Et i Forhold til Byens daværende Størrelse uhyre stort Optog med Musik og Faner drog op til Christiansborg Slot og fyldte Ridebanen fra Colonnaden til Marmorbroen. Kong Frederik VII traadte frem ved Balustraden over Colonnaden iført en gylden Hjälm, oven paa hvilken der laae en Løve af Sølv, blaa Vaabenfrakke og lueforgylt Kyrads, hvide Hjorteskindshandsker, hvis brede Kraver naaede ham næsten til Albuen, og lange, gule Gedeskins Støvler med Sporer af monumentale Dimensioner. Denne meget ureglementerede Dragt klædte ham godt. Naar Festsangen var sunget og Festtalen holdt, hvori «Grundlovens ophøiede Giver» pristest i stærke Ord, brød den forsamlede, af alle Samfundsklasser sammensatte Mængde ud i de mest begeistrede Hurraraab. Kongen viste stor Tilfredshed med disse historiske Øieblikke, i hvilke han ret følte sig som den Konge, hvis «Folks Kjærlighed var hans Styrke». Han iførte sig med Held en imponerende kongelig Værdighed, slog ud med sin behandskede Haand og holdt en af sine mærkelige Taler. Disse Taler lignede paafaldende hinanden fra Aar til Aar. Indholdsrige var de ikke. De lød omtrent saaledes: «Tak Børn; det er Eders Konge en Glæde at see Eder saa talrigt forsamlede. Gud beskytte Danmark! Gaa nu hjem, og hils Eders Koner og Børn, Tak!» Skjøndt disse Ord, naar man, som her, læser dem, ikke indeholdt ret meget, gjorde de en stor Virkning. Uendelige Jubelraab fulgte dem, mens man i Henrykkelse svingede Hatte og Huer. Naar man saa Kongens smukke Skikkelse og hørte hans høie fyldige Røst, som med største Tydelighed hørtes helt hen til Marmorbroen, og naar man saa tillige betænker, at Folket i det

Hele følte sig tilfreds under hans Styrelse, vil man kunne forstaae Begeistringen. Endnu var Erindringen om den hæderfulde Krig 1848—50 levende, og i den diplomatiske Strid med Tyskland, vidste man, at man kunde stole paa, at hverken Kongen eller hans Regjering vilde give tabt. Nutiden var lys og Fremtiden kjendte man ikke.

Fra Slottet drog Optoget til Tivoli eller Frederiksberg og fortsatte Festen der i Glæde og Samdrægtighed. Veiret var altid godt den 5te Juni.

I denne Grundlovsfest tog vi Regensianere meget livlig Del. Skjønt vi i Optoget sluttede os til de andre Studenter, klumpede vi os dog sammen. Men naar vi saa kom paa Festpladsen — og vi havde tæret de mange Festtaler af Tidens fremragende Politikere og Sangene af Tidens fremragende Forfattere, der ikke alle vare «Digtere» i Ordets egentlige Forstand, saa blandede vi os i Mængden. Under disse Fester gjorde det ikke noget, hvis man sluttede sig til Familier, som man slet ikke kjendte eller anede hvem var. Saalænge Festen stod paa, var vi alle danske Brødre. Vi morede os godt. Det var en billig Fornøielse. Det kostede nemlig ingenting. Det var ikke sjældent, at vi blev inviterede af en eller anden Borgerfamilie til at deltage i dens Aftenmaaltid, hvis Ingredienser var bragte med hjemmefra. Det var altsammen uhyre fornøieligt, og man kom først hjem efterat Solen var staaet op, hvilket den jo rigtignok gjør meget tidligt paa den Aarstid.

I Tivoli søgte vi ikke meget. De musikinteresserede gik vel af og til derud, helst Onsdag eller Lørdag Aften, da Concertprogrammet var mest classisk. Men Tivoli var dengang helt anderledes end nu. Det lignede det oprindelige, Georg Carstensens Tivoli, som mest var beregnet paa Bourgeoisiet.

Om Concertsalen samledes Borgerfamilierne og Sladderer floredede der. De paa Bænkene plantede Fruer, Madammer og Tanter udtalte indbyrdes deres Dom om de rundt om Concertsalen frem og tilbage promenerende yngre Personer. Man nød forskjellige Gjenstande og i al denne Snakken og Støi ved Opvartningen druknede Musiken. Det forekom os, at der i Grunden var kjedeligt. Saa blev vi hellere hjemme i vor egen rare Regensgaard. —

At gjøre Udflugter ud i Omegnen var temmelig besværligt, fordi der manglede Communicationsmidler. Til Charlottenlund kom man pr. Kapervogn fra Østerport. Men Kapervognene afgik ikke uden naar de havde Læs. Kaperkuskene anvendte alle mulige Kneb for at skaffe sig Passagerer. Concurrencyen var stærk: De kaprede med en saadan Energi, at naar de opdagede en Person langt borte, som kunde mistænkes for at han vilde i Skoven, foer en Sværm Kapere med Pidsken i Haanden hen imod ham og reves om ham. De anbragte Medlemmer af deres Familie paa Vognen som Lokkeduer, for at det skulde see ud som om de allerede havde Passagerer og altsaa snart vilde kjøre. Undertiden maatte man sidde længe paa Vognen i bagende Solhede og vente paa at komme afsted, indtil der omsider var samlet et passende Antal. Saa raabte Kudsken: «Læg saa op, Ferdinand!» og saa sneglede Vognen afsted ud ad Strandveien.

Det var altsaa intet Under at yngre Mennesker foretrak at gaa ad Strandveien, der endnu bar sit Navn med Rette som en Vei langs Stranden og hvis Omgivelser lige fra Fælleden af vare landlige. Naturen derude i Kjøbenhavns nordlige Omegn var langt fra saa paavirket af Byen som nu.

Det samme kunde siges om hele Nordsjælland. Vi gjorde ogsaa Fodture derud paa flere Dage.

Omkostningerne ved disse Vandringer var ikke store. Man fandt billigt og tarveligt Logis og Bispisning i Kroerne, hvorimod man ikke, som i «Eventyr paa Fodreisen», kunde vente at faa Nytte af den private Gjæstfrihed. Den existerede ikke, undtagen maaske i de mest afsides liggende Egne. Med de beskedne Fordringer, som vi stillede til Livet, havde vi megen Glæde af saadanne Fodture.

Ved at drage ud langs Sundet opnaaede vi desuden at kunne tage herlige friske Bade i Øresunds classiske Vande, der var rene som Krystal. Det kunde nemlig ikke lade sig gjøre paa Byens Badeanstalter. Alt smudsigt Vand og Snavs af enhver Art fra Kjøbenhavns Rendestene og faae, daarlige Kloaker udtømte sig i Havnen. Deraf fulgte, at Vandet ved Badeanstalterne var brunt og væmmeligt og at der flød Cadavere af Hunde, Katte og Rotter, Halm, Propper, Kjøkkenaffald, Tjære og andet Snavs af ubestemmelig Slags, saa at et Bad i dette Svineri hverken var behageligt eller sundt.

Af de Glæder, vi om Vinteren nød udenfor Regensen, var Theatrene de vigtigste. Vore Formuesvilkaar tillode os dog ikke at komme der saa meget ofte. Vi gik der naturligvis paa de billigere Pladser. Det gik ogsaa godt an i det gamle kongelige Theater, hvor man saae og hørte godt i Parterret, som var den Plads, vi mest holdt os til. Men i Folketheatret og Casino var de billigere Pladser mindre tillokkende. Kun naar der gik noget extra mærkværdigt, gik vi der. Da f. Ex. Offenbachs «den skønne Helene» og «Orfeus i Underverdenen» kom frem

som etwas noch nie dagewesenes, slog vi os sammen i et større Antal og bestilte Pladserne hos Directeuren, som saa gjerne indrømmede os en Rabat, formodentlig for at trække os til Huset og for at vi skulde virke som Claque og derigjennem bidrage til Stykkernes Succes. Især var Kammeraad Lange, Folketheatrets Directeur, opsat paa at drage os til sig.

Netop i de Aar viste der sig et Phænomen, der ligesom en Comet, for nogen Tid lagde vældigt Beslag paa Interessen. Det var den da saa berømte spanske Dandserinde Señora Pepita da Oliva. Samme Pepita nød fra Udlandet stor Berømmelse. Her havde man aldrig seet noget lignende. Hun kom, saae og seirede, ligesom Cæsar. Det lykkedes hende lige straks fra Begyndelsen at sætte Byen paa den anden Ende. Begeistringen for hende var uhyre stor, pludselig og voldsom. Alle maatte hen at se hende. Mange, endog alvorlige ældre Herrer, om hvem man ikke skulde have troet det, bleve grebne af et sandt rabies Pepitica. De skabede sig saaledes, at de bleve til Nar for alle andre fornuftige Mennesker. Det var ikke for hendes Dands's Skyld. Pepita kunde aldeles ikke dandse, i kunstnerisk Forstand. Det, hun leverede, var, som Dands betragtet, ikke andet end hvad enhver andalusisk Pige kunde gjøre lige saa godt, og som vi senere have seet flere, saakaldte spanske, Dandserinder gjøre bedre. Men hun var ubegribelig smuk, yppig og bedaarende. Hendes lange, sorte, udslagne Haar bølgede som en Hestehale fra hendes skjønne sydlandske Hoved. Hendes mørke Øine lynede og smeldede, hendes deilige Mund smilede saaledes, at enhver troede, at Lynene og Smilene var adresse-rede til ham, og hendes til Overdrivelse velskabte Legeme vrikkede, snoede og bugtede sig paa den

mest bestikkende Maade; kort sagt: der var Ild i hendes hele Apparition, der som en Beruselse meddelte sig til det mandlige Publicum. Damerne brød sig ikke stort om hende.

Pepita-Manien fandt, som andre epidemiske Sygdomme, ogsaa Vei ind gjennem Regensporten og angreb flere af os, dog ikke i nogen særdeles betænkelig Grad. Men nægtes kan det ikke, at Pepita ogsaa havde gjort mange af os noget skøre i Hovedet, saa at vi tidt undværede mere nødvendige Ting, for at blive i Stand til at erhverve os en Pepita-Billet.

Heldigvis varede denne Pepita-Mani ikke længere end hendes Ophold varede. Da hun var borte, gik Sygdommen over af sig selv og efterlod ikke nogen Svagheds- eller Reconvalescensperiode hos os. —

Nutidens store og pragtfulde Varietéer have udviklet sig af Fortidens mere beskedne Café's chantants og disse igjen af noget, som man kaldte Sangerinde-Kneiper. Den Tid, vi her tale om, stod endnu paa Sangerinde-Kneipens Standpunkt. Disse Anstalter var meget simple. Sangen var baade i vocal, musikalsk og literair Værdi langt under Nulpunktet. De Optrædende, saavel Mandfolk som Fruentimmer, var paa enkelte Undtagelser nær udannede, ubegavede og umoralske Personer, almindeligvis af germansk Nationalitet. Legemlig Skjønhed havde de som Regel heller ikke. Lokalerne var smaa, snavsede og opfyldte med Tobaksrøg, Lampeos og Toddylugt. De udøvede ikke megen Tiltrækning paa os. Men af og til besøgte vi dem dog, i Mangel af andet, naar der fandtes en enkelt Personlighed i Personalet, som i en eller anden Henseende distingverede sig, som f. Ex. en meget anselig Dame, hvis robuste Skjønhed havde forskaffet hende som nom d'artiste Tilnavnet Kjæmpestuden, eller

den i sine yngre Aar virkeligt smukke, men lastefulde Miss Byrkel. Hvad jeg troer der mest morrede os ved disse Sangerinde-Kneiper, var det løierlige Publicum, man der traf. Slagterlavets djerve Svende var de toneangivende, men desforuden var der unge Handelscommis'er, halvgamle Pebersvende af forskjellig Rangklasse og andre mere eller mindre gemyttlige ældre Fyre som Stamgjæster. Blandt disse sidste var der en Mand, som hed Blesberg og som kaldte sig «præpareret Aaleskindsfabrikant». Denne besynderlige Titel havde han antaget fordi han havde gjort den efter hans Mening epokegjørende Opdagelse, at der ikke i hele Verden findes noget Stof, der er saa varigt, saa at sige uopslideligt og uforgængeligt som præpareret Aaleskind. Af dette sjeldne Stof forarbeidede han Cigarfederaler, Portemonnaier og andre Sager, som han havde sine Lommer fulde af og solgte til de Personer, han kom i Snak med.

Datidens Caféeer var næsten uden Undtagelse meget tarvelige og hverken hyggelige eller interessante. Vi søgte dem ikke meget. Kun engang imellem kunde vi finde paa at gaae hen i «Himmerig» eller «Helvede» paa Kjøbmagergade eller paa «de joniske Øer» paa Kultorvet. Men der var kjedeligt. Det var mest for at spille Billard, vi gik derhen. Havde vi havt et Billard paa Regensen, havde der ingen Grund været for os til at gaa derhen.

Det kjøbenhavnske høiere Selskabsliv var der ikke mange af os der havde Adgang til. Da de fleste af os var fra Provindserne, havde vi kun faa Familiebekjendtskaber i Hovedstaden. Mange af os havde heller ikke Klæder dertil. Skulde nogen af os til Bal, maatte vi gaa derhen. Der var ikke Raad til Droske. Men det gik meget godt, selv i daarligt Føre. Saa bandt vi med Seglgarn Aviser

om vore Benklæder forneden for at beskytte dem mod Gadestænk. Det var hensigtsmæssigt og billigt.

Det er noget, som gjælder alle Regensens Generalforsamlinger, at Resultatet af dem i Reglen ikke staaer i det rette Forhold til Forhandlingernes Vidtløftighed og til den Varme og Iver, de forskjellige Talere lægge ind i Debatten. Det samme kan maaske siges om en hel Del andre Generalforsamlinger, og ikke mindst om de store Generalforsamlinger, som vi kalde Parlamenter, Rigsdage, Storthing o. s. v. Dog troer jeg, at Regensens Generalforsamlinger i denne Henseende staaer over alle andre. Det ligger vel sagtens i at Gjenstanden for Behandling paa Regensens Generalforsamlinger for det meste ikke er meget vigtig. Der er maaske ogsaa en vis Tilbøielighed til at holde Generalforsamling uden at en saadan er strengt nødvendig. Selve Parlamentarismen er gunstig for dette Forhold. Det har for mange af os noget særdeles tiltrækkende at høre os selv tale, at høre Opposition reise sig imod os og saa med den Veltalenhed og Slagfærdighed, som vi naturligvis ere i Besiddelse af, at nedslaae Modstanden og som Seirherre i den aandelige Bataille at høre et tordnende Bifald feire vor Storhed. Det udvikler os desuden og gjør vort Navn berømt. Naar vi skal være ganske ærlige, er det saa ikke ofte mere dette end selve den Sag, der er under Behandling, det kommer an paa?

Regensens Generalforsamlinger indvarsledes ofte af meget smaa Grunde. Hvorfra skulde der ogsaa komme vigtige Spørgsmaal? Og faa var de Anlig-

gender, i hvilke vore Generalforsamlinger havde afgjørende Beslutningsmyndighed. Alligevel fandt de temmelig hyppigt Sted.

Ved Opslag paa Læsestuen bekendtgjordes Generalforsamlingen, til hvis Afholdelse Provstens Tilla-delse forud var indhentet af dem, som foranledigede den afholdt, Resultatet af Forhandlingerne blev bag-efter indberettet til Provsten.

Ordinaire Generalforsamlinger havde vi ikke. Alle vore Generalforsamlinger var extraordinaire, sammenkaldte i en eller anden indtruffen Anledning. Protokol førtes, underligt nok ikke.

Man samledes, iført Slobrok og med Pibe i Munden, paa Læsestuen til den fastsatte Tid og tog Plads hvor man vilde. Forsaavidt var Forsamlingen ganske formløs. Men ellers iagttoges alle en parlamentarisk Forsamlings Former paa det omhyggeligste. Valg af Dirigent, Opstilling af Forhandlings-emnerne o. s. v. gik for sig paa parlamentarisk Vis. Derimod var Ordets Frihed ubegrændset. Det skulde gaae meget vidt, dersom Dirigenten greb ind i Forhandlingernes Gang med Tilrettevisninger. Han fandt sig i Talernes, undertiden noget vidtsvævende Betragtninger og begrændsede dem ikke gjerne til at holde sig strengt til den foreliggende Sag. Man kan ikke sige, at Alvor var det, som særligt gav Talerne deres Character. Man nægtede sig ikke noget i Henseende til morsomme Indfald og extravagante Raisonnementer, Debatterne var som oftest vidtsvævende og langvarige. Først naar man blev træt af al den Vidtløftighed, begjæredes Afslutning. Ændringsforslag og Underændringsforslag ophobede sig i stort Antal paa det lille Bord foran Dirigenten. Naar saa det Øieblik kom, da man maatte see at faa en Ende paa alt det Vrøvl, kom Afstemningen og dens Udfald blev i Almindelighed, at alle Æn-

drings- og Underændringsforslag forkastedes med alle Stemmer imod een, nemlig Ændrings- eller Underændringsforslagets Stiller. Saaledes gik det dengang og saaledes gaaer det vel sagtens endnu. Det troer jeg da, og jeg støtter mig i saa Henseende til den Erfaring, jeg gjorde paa den Generalforsamling af gamle og unge Regensianere, som i December 1904 holdtes paa Regensen, for at give Love for det nyoprettede Regensianersamfund. Der blev forelagt Udkast til Love, 10 kort og klart affattede Paragrafer. Et svimlende Antal Ændringsforslag blev stillet, en vidtløftig og grundig Forhandling fandt Sted, alle Ændringsforslag, paa et eneste lille et nær, blev forkastede og Lovenes 10 Paragrafer vedtagne omtrent uforandrede. Og dog var de fleste af de Tilstederærende ældre Mænd. Men det, at det var en Regens-Generalforsamling, bevirkede, at det gik som det gik. De gamle og de unge var lige gode. De var i dette Øieblik rigtige Regensianere. Traditionen blev bevaret.

En af de Gjenstande, der gav Anledning til Nedsættelsen af Comitéer var Afholdelsen af Gilder.

Der var visse reglementerede aarlige Gilder, nemlig Julegildet, Skovtouren og Festen for de nye Alumner.

Julegildet fandt oprindeligt Sted i den gamle Læsestue. Senere, da Professor Gram var bleven Provst, fik vi Lov til at benytte Kirken. Gilderne for de nye Alumner holdtes i Professor Petersens Tid paa Enighedsværn, et Tracteursted langt ude mellem Frihedsstøtten og Kallebodstrand, eller hos

Lars Mathisen eller Hallebyes Efterfølger paa Frederiksberg. Men senere blev ogsaa de holdte i Kirken.

Den Comité, som skulde drage Omsorg for Julegildets Arrangement, bestod af fem Medlemmer. Det var ingen Sinecure at være Medlem af Comitéen for denne, den største og mest officielle Regensfest. Julegildet var en stor Fest. Den bestod af Juletræ,

Comedie, Aftensmad og sluttelig Panchesold. Det paahvilede Comitéen, foruden alt, hvad der angik Tilveiebringelsen af Grantræer, Theater, Bispisning og Drikkevarer, desuden at pynte Juletræet, decorere Localet, digte en eller to Comedier, spille Comedierne og besætte de Roller, som Comitéens Medlemmer ikke kunde overkomme eller egnede sig til selv at spille, holde de officielle Taler, forfatte

Deviserne til Gaverne og skrive og lade trykke flere Festsange. Dog kunde de tilkalde Assistance til denne betydelige Virksomhed. Det gjaldt om at vælge saadanne Personer til Comitémedlemmer, som sad inde med de forskjelligartede Evner og Indsigter, som var nødvendige til at sikre Gildets heldige Forløb. I Reglen valgtes saadanne, som allerede tidligere havde aflagt Prøver paa deres Habilitet. Men paa Grund af disses successive Afgang fra Regensen fandt der stærke Rekrutteringer Sted. Naar man saa tillige betænker, at de Pengemidler, der stod til Comitéens Raadighed, var meget begrænsede og at man nødigt vilde, at der bagefter skulde gøres yderligere Tilskud, vil man kunne indsee, at Vanskelighederne var baade mange og store. Der hørte Mod og Freidighed til at paatage sig det store Arbejde og Ansvar.

Hvad den materielle Side af Sagen angaar, var alt selvfølgelig overordentligt tarveligt, hvad der var ganske i sin Orden. Vi skulde selv betale Gildet og vore Midler var smaa, meget smaa. Men vi var heller ikke forvante. Det var egentlig den letteste Del af Comitéens Opgave at klare, især saalænge vi havde Bokkenheuser til Kasserer. Det er aldeles ubegribeligt hvorledes han altid formaaede at tilveiebringe Balance mellem Indtægt og Udgift. Det er Skade, at han ikke siden er bleven Finansminister. Han er som skabt dertil. Det er forresten ikke for sent endnu. Han er jo ikke saa gammel.

Det er indlysende, at Comitéens Medlemmer maatte slide frygteligt i det. Om Dagen travede de omkring og købte Juletræer og Grankviste, Guld- og Sølvpapir og andre Ting, som skulde pryde Juletræet og Lokalet, bestilte Maden og Drikkevarerne

og Dækketøiet, byggede Scenen til Comedien op, indkjøbte Gaver til Bortlodning o. s. v.

Om Aftenen samledes Comitéen for at skrive Comedierne og Sangene. Det var heldigt, at Comitéen ogsaa selv, dog som sagt med Tilkaldelse af andre Kammerater, der havde Talent for Scenen, skulde spille dem. Derved opnaaedes, at Comedierne kunde skrives og indøves samtidigt. P. O. Benzon og Balduin Sørensen var de virksomste og dygtigste dramatiske Digtere, men ogsaa andre gav deres Besyv med. De Comedier, som blev til paa denne Maade, var meget mærkværdige. De vilde neppe have taalt mange Opførelser. Men det var jo heller ikke Meningen. Festsangene blev, forsaavidt det kneb for Comitéen selv at overkomme dem, velvilligt forfattede af Kammerater med poetisk Aare, f. Ex. Fr. Aagaard, Sveinbjørnsen o. fl.

Alt dette maatte der sørges for itide. At skrive Deviserne til Gevinsterne paa Juletræet, blev i Reglen opsat til en af de sidste Dage, blandt andet af den Grund, at Gevinsterne maatte tilveiebringes, før end man kunde lave Deviserne. Disse skulde helst være nogenlunde aandrige. Det er meget vanskeligt at være aandrig, men især at være det til en vis bestemt Tid og paa en bestemt Maade. Det kostede derfor ganske særdeles meget Hovedbrud og Deviserne blev jo som oftest noget vandede. Engang imellem kom der ogsaa gode Indfald. Jeg kan ikke huske noget af disse længere. Kun een, og den havde gamle Viceprovst Fabricius skrevet til en Tobakspibe med et Billede af Regensgaarden paa Pibehovedet, hvilken Pibe han skjænkede til Juletræet. Den lød saaledes:

Om Tiden end trækker Din Pandes Fure,
Du vil dog ei glemme de gamle Mure,

Men sige imellem polisk til Din Kvinde:
Jo Mutter, vi leved sgu godt derinde.

Julegildet var meget morsomt og temmelig stortartet efter vore Forhold, Provsten og Viceprovsten afhentedes af Comitéen og tog Del i Gildet fra først til sidst. Professor Gram bidrog ved sin store Elskværdighed meget til Festens gode Forløb. Det var lidt vanskeligere med gamle Fabricius, fordi han var saa døv. Men han morede sig vistnok alligevel, blot ved at sidde og se paa det. Naar man var alene med ham, kunde man til Nød brøle saa høit, at han kunde forstaa det. Men hvor der var Støi og mange talte i Munden paa hinanden, vilde det være haabløst at prøve paa mundtlig Meddelelse til ham. Comedien morede ham altid. Det sagde han idetmindste bagefter. Han skal i sine unge Dage have været en udmærket Skuespiller og havde ogsaa selv skrevet nogle Studentercomedier.

Jeg mindes ikke, at det ved noget Gilde er hændet, at nogen i høi Grad drak for meget. Naturligvis oplivedes vi, endogsaa ret betydeligt. Stemningen var oppe, høit oppe, men fuld i en generende Grad blev ingen. Vi bør roses derfor. Fylderi ansaae vi for væmmeligt og hvis det var skeet for nogen af os at blive ækelt fuld, vilde det have været en slem Plet paa ham. Men det maa ogsaa erkjendes, at den Punch, vi fik, var af en meget let Beskaffenhed, godt tilsat med Vand, saa at vi kunde drikke anselige Kvantiteter af den, uden at den overvældede os. Til Aftensmaden fik vi en billig Rødvin, som Vinhandleren allerede havde blandet saa godt med Vand, at den ikke kunde gjøre Fortræd. Snaps, Cognac eller Rom fik vi ikke. Whisky var aldeles ukjendt. Toddy holdt vi ikke af. Desuden var Provstens Nærværelse en absolut

Hindring for at nogen vilde vise sig fra en uheldig Side.

Gilderne, forsaavidt de holdtes paa Regensen, holdt op i skikkelig Tid, hvad der ikke altid var Tilfældet med de Gilder, der blev holdt ude. Vi havde engang et Gilde, som blev holdt hos Hallebye i Frederiksberg Allégade. Der var meget morsomt og vi var saa fornøiede, at Tiden løb fra os. Vi opdagede, at Natten var svunden og Dagen i Begreb med at bryde frem. Saa vandrede vi ind til Byen i den gladeste Stemning. Da vi gik op ad Kjøbmagergade og den tidlige Morgens Stilhed kun afbrødes af Lyden af vore Skridt henover de store hvælvede Rendestensbrædter, og vi var komne til Hjørnet af Skindergade, der, hvor Vinhandler Prægel, paa det Hjørne, der kaldes Himmerig, havde sin Vinkjælder, sprang en af os, nemlig Wichmand, op og slog med sin Stok til en af Træ udskaaren, kjødfarvet Engel, der i sine buttede Arme knugede to store, ligeledes af Træ udskaarne, forgyldte Vindrueklasser ind imod sin trinde Mave. Det var i et Overmaal af Livsglæde og Livskraft at Wichmand ønskede at sætte Liv i denne Engel og opmuntre den ved at sætte den i en svingende Bevægelse. Men han gjorde det for voldsomt, saa at Engelen svingede ud af den Krog, hvori den hang og, efter at have dreiet sig et Par Gange rundt i Luften, med et dundrende Brag faldt ned paa det store Rendestensbrædt. Dette Brædt virkede som en Sangbund, Lyden af Englens Fald var som et drønende Kanonskud. Det livsglade Udtryk i Wichmands Ansigt veg for et Udtryk af Betuttelse over dette uventede Bump. I ilsom Flugt styrtede vi alle afsted hen til Kannikestræde og slap ind igjennem Porten, uden at vi blev anholdt. Næste Formiddag, da vi havde sendt en Speider ud for at se til den faldne

Engel, modtog vi den beroligende Efterretning, at Engelen atter hang paa sin Plads og syntes at befinde sig vel. Den blev hængende endnu en lang Aarrække som Symbol paa den Lyksalighed, der ventede dem, der søgte Tilflugt og Glemsel for deres Sorger i Prægels Bacchustempel.

Saadanne Løier kunde man i de Tider begaae og komme godt fra. Selv om Vægteren havde overværet denne Begivenhed, havde han vistnok forholdt sig passiv, for vi var jo pæne Folks Børn og desuden hans Venner.

Til Minde om Stormen paa Kjøbenhavn under Svenskekrigen 10.—11. Februar 1659 blev der holdt en stor Fest i Kjøbenhavn 1859. Der var fint Festbal i Casino og paa flere andre festlige Maader mindedes hin følgerige Begivenhed. Studenterne havde, som bekjendt, udmærket sig ganske særdeles ved den Leilighed. Men vi fattige Regensianere havde ikke Raad til at deltage i disse temmelig flotte Fester. Vi syntes nu, at vi alligevel vilde holde Stormfest, og hædre Mindet om vore Kammerater fra 1659 efter ringe Evne. Vi fik derfor Lov til at holde en Fest paa Regensen. Det blev som et af vore andre sædvanlige tarvelige Gilder, der forløb rigtig kjønt med alvorlige Taler og Sange. Da Klokken blev 12 om Natten, gik vi ud af Regensporten i Slobrok og med dampende Piber, bærende en Bolle med Punch, Glassene havde vi i Lommen, og drog hen til den Bastion udfor Stormgade, hvor den haardeste Kamp havde staaet for 200 Aar siden. Bollen blev sat paa Jorden, vi fyldte vore Glas, sang en Sang og raabte Hurra. Da Bollen var tømt, slog vi den i Stykker og knuste vore Glas, og drog saa tilbage til Regensen. Saa havde vi gjort, hvad vi kunde for Fædrenes Minde og egentlig fandt vi, at det var en bedre Fest end at

dandse i Casino. Paa Veien mødte vi en Del Menesker, der med Forbauselse standsede og saae efter dette mærkværdige Optog. Men der var ingen, der blandede sig deri.

Det hændte af og til, at en Regensianer inviterede Damer til Chocolate paa sit Værelse en Formiddag. Naar en saadan Festlighed skulde finde Sted, var der altid mange, der opholdt sig i Gaarden, for at see og ærbødigt hilse de unge, af ældre ledsagede, Damer, naar de passerede Gaarden. Man undgik da at vise sig i Slobrok eller altfor daarlige Klæder. Min Contubernal og jeg afholdt engang et saadant Dameselskab. I det faste Skab i Værelset paa 2den Gang Nr. 5 stod et gammelt Gevær fra Studenterkorpsets Tid. Vi bevægede en af vore Kammerater til at optræde som Skildvagt og vandre frem og tilbage nede i Gaarden udenfor Indgangen til 2den Gang, med Geværet i Hvil. Vi havde tillige faaet fat i en gammel Sabel, som blev hængt paa ham i en Strimmel hvidt Tøi som Bandoler. Han var høi og anseelig og tog sig efter Omstændighederne godt ud. Naar der nu arriverede Damer, gjorde han Holdt lige ved Døren og præsenterede Gevær med mange kunstfærdige Greb og lydelig Dasken paa Geværet og Sabelen. Han udførte sin Rolle med megen Alvor og Applomb til største Overraskelse og Fornøielse for Damerne. Da de alle var komne, blev Vagten inddraget og deltog saa i Selskabet. Han er nu Provst. — Tractementet bestod i Chocolate, Smaakager, Jordbær med Fløde samt Sherry. Selskabet forløb muntert og vi erfarede ikke, at nogen af de deltagende Damer blev syg af det mærkeligt sammensatte Tractement.

Den aarlige Skovtour fandt Sted den 1. Juli, der betragtedes som Regensens Stiftelsesdag. Et efter Deltagernes Mængde afpasset Antal Kapervogne blev

leiet og rangeredes i Kannikestræde til stor Gène for den almindelige Færdsel. Vi førte selv en Del Proviant med, som de Regenskarle, der fulgte med som Tjenere, pakkede paa Vognene. Under megen Omstændelighed og Munterhed placeredes vi. Vore Huer var pyntede med Kviste fra Linden. Under Hurraraab satte Vogntoget sig i Bevægelse op over Kultorvet og ud af Nørreport ved 12—1 Tiden. Toget gik saa ad Farimagsveien til Strandveien og saa videre ud til Dyrehaven og de andre Steder, der forud var bestemte til Maaltiderne og længere Ophold.

Man kan vel forestille sig, at disse Skovtoure var meget livlige. Vi var i straalende Humeur og slog os løs efter bedste Evne. Naar vi mødte en Vogn med Damer paa, raabte vi Hurra og svingede Huerne. Ligeledes naar vi kom forbi et Landsted, hvor der boede en Mand, som var populair.

De mest foretrukne Steder til at gjøre Ophold, var Fileværket, Søllerød, Frederiksdal, Eremitagen og Fortunen. Paa ethvert Sted hengav vi os til forskellige improviserede Forlystelser med hvad vi kunde finde paa, og i den Henseende kom vi ikke i Forlegenhed. Vi nægtede os ikke noget. Desuden havde Comitéen paa forskjellig Maade sørget for Overraskelser. Hovedmomentet var Aftensmaaltidet og bagefter drak vi Punch og morede os til langt ud paa Natten. Ved Bordet var Talernes og Sangenes Antal stort. Der var ingen at genere sig for, saa at det frie Ord kunde tumle sig uhindret.

Henad Morgenstunden rullede vi ind til Byen og Solen stod høit paa Himlen, naar vi endelig arriverede til vor kjære gamle Gaard ved Rundetaarnets Fod. Saa gik vi i Seng og udhvilede os efter Døgnet's Anstrængelser. Vi sov med en Energi, som mangen en Millionair maatte misunde os.

Paa en af disse Toure opførte vi en Comedie paa rimede Vers, af Benzon og Balduin Sørensen. Comedien opførtes om Eftermiddagen i Skoven ved Fileværket. Scenen var en lille aaben Plads i Skoven oven for Banken. Den var i tre Acter. Scenedecorationer fandtes ikke. Dem maatte Publicum selv lægge til i sin Fantasi. Første Act foregik i et Værelse, anden Act paa Højbroplads om Natten. I tredie Act maatte man tænke sig Scenen delt i to Værelser. Skillevæggen antydedes ved en opstillet Bænk.

Der var just i den Tid en Bladpolemik mellem en Politibetjent Weiss og en vis Fog, som var Redacteur af Smudsbladet «Sandhedsfaklen». Ingen af Parterne sparede paa Krudtet. Weiss var en Tilhænger og Fog en Modstander af Grevinde Danner.

Disse to, Weiss og Fog, var Hovedpersonerne i Stykket. Weiss lever sammen med sin Søster, den unge og smukke Theodora, som holder Hus for ham. Hun er tungsindig. Weiss presser hende, for at faa at vide hvorfor. Han aner, at det er en ulykkelig Kjærlighed, men hun holder Ørerne stive. Saa indtræffer der en Revolution i Kjøbenhavn. Det kommer til et natligt Sammenstød paa Højbroplads mellem Folket under Anførsel af Fog og Politiet under Anførsel af Weiss. Under Kampen bliver Weiss saaret paa sin Næse af en Mursten, som er udslynget af Fogs Haand. Weiss bringes saaret op paa Politikamret, hvorhen ogsaa Fog bliver bragt som Arrestant, og de komme til at ligge hver i sit Værelse ved Siden af hinanden, adskilte ved en Væg. Men de vide ikke, at de er hinanden saa nær. Weiss's Søster, Theodora, hører om dette. Hun vakler mellem Kjærligheden til sin Broder og Kjærligheden til sin Elskede. En frygtelig sjælelig Kamp opstaar i hendes Indre. Hun

iler til Politikamret. Ankommen der er hendes Kjærlighed til Fog ovenpaa. Hun gaaer ind til ham og kaster sig i hans Arme og de sværge hinanden evig og uforfalsket Kjærlighed. Men saa hører hun sin Broder hulke af Smerte i Værelset ved Siden af. Hun løsriver sig med Voldsomhed fra Fog og iler gennem en lang Corridor ind til Broderen. Hendes Løb gennem Corridoren antydedes ved at hun løb nogle Gange rundt om Scenen. Et rørende Gjensyn følger derpaa. Weiss bliver lykkelig ved at hun kommer, troer, at det er for hans Skyld at hun er kommen til Politikamret, og overdænger hende med de varmeste Taksigelser. Hun anseer Øieblikket for gunstigt, tilstaaer for ham sin Kjærlighed til Fog. Weiss bliver rasende og skjælder hende Huden fuld i de mest krænkende Udtryk og udbryder:

«Vent blot til Saaret paa min Næse lukt er,
«Da skal hans Udaad bære sine Frugter.»

Det hører Fog. Saa kommer han gennem Corridoren løbende ind til Weiss's Smertensleie og et rasende Skjænderi udvikler sig mellem Weiss og Fog. Da — ganske uventet — viser der sig en kvindelig Skikkelse med en Krone af Guldpapir paa Hovedet. Det er «Danmarks Genius» — alias Grevinde Danner. Hun kommer som den forsonende Engel. Hun lover Weiss et Embede som ridende Politibetjent paa Falster, hvis han vil give Fog sin Søster og hun lover Fog et større Antal Femdaler-sedler, hvis han vil ophøre med «Sandhedsfaklen's Angreb paa Weiss. Ligeoverfor saa megen Naade kan hverken Weiss eller Fog holde Stand. De knæle begge for Danmarks Genius. Weiss lægger Theodoras Haand i Fogs, og Fog, der hidtil har ført en

kras Opposition mod Grevinden i «Sandhedsfaklen», erklærer sig nu for hendes Tilhænger og lover at prise og forsvare hende til sin sidste Blodsdraabe for Fremtiden. Saaledes ender alt til alles Tilfredshed.

Comedien gjorde stormende Lykke og beviste, at alt Sceneudstyr og Maskineri meget godt kan undværes.

Ikke ret mange hundrede Alen borte fra det Sted, hvor denne Comedie blev spillet, sad selveste Grevinde Danner, nemlig paa Skodsborg. Et ikke ganske ringe Publikum af andre Skovgjæster havde forsamlet sig og overværede Forestillingen. Bifaldet var enstemmigt og man morede sig uforbeholdent over enhver Replik, der gik ud over Grevinden. —

En Sommerferie, da de fleste af Regensens Beboere var bortreiste og vi kun var en mindre Kreds tilbage, dannede vi en saakaldt «Læseforening», det vil sige, en Forening, hvis Medlemmer forpligtede sig til at studere, hver i sit Fag, et vist Antal Timer om Dagen. Hvis man kun læste et mindre Antal, maatte man erlægge en Mulkt i Forhold til de forsømte Timer. Foreningen var baseret paa Selvangivelse. Hver Morgen mødtes vi i Gaarden og opgav hvor meget vi havde forsømt den foregaaende Dag. Vi maa have været meget ærlige med Selvangivelsen. I Løbet af temmelig kort Tid var der nemlig indkommet et anseeligt Beløb. Det kunde jo ikke gaa i Længden. Vi besluttede at foretage en Skovtour, for at faa disse mange Penge slaaet ihjel. Vi glædede os til den Tour. Men Guderne bifaldt den ikke. Især var Jupiter Pluvius vred.

I straalende Solskin begav vi os ned til Dampskibet, som gik ud langs Kysten. Alt saae lovende og smilende ud.

Da vi kom forbi Trekroner, begyndte det at

regne og det blev det troligt ved med under hele Touren. I Vedbæk gik vi i Land under øsende Regn. Det var planlagt, at vi skulde begynde med at tage Bad i Øresundets Vande ved Vedbæk. Vi opgav det. Det forekom os, at vi var vaade nok. Vi havde faaet vort Bad i Form af Regnbad. Vi trængte meget mere til at sidde i Kroen og faa noget Varmt i Livet og see at blive lidt tørre. Saa vilde det maaske klare op. Men det klarede ikke op. At blive siddende der i en kjedelig Kro, var ikke morsomt. Vi besluttede at gaa til Skodsborg. Paa denne Vandring blev vi paany gjennemblødte. Især var vort Fodtøi skrækkeligt pjaskvaadt og til-sølet. I Skodsborg Kro prøvede vi atter at blive lidt restituerede. Med Klæderne gik det ogsaa nogenledes, men Fodtøiet var haabløst vaadt. Saa var der En, der foreslog, at da vi havde det ganske godt med Penge, kunde vi købe os hver et Par Træsko. Det gjorde vi. Saa hængte vi vore Sko og Støvler, efter at en Pige i Kroen havde skrabet det værste Snavs af dem, over vore Stokke og med Træsko paa Fødderne gik vi den lange Vei til Klampenborg. Men da det blev ved at regne, var Skotøiet ikke blevet tørt. At sætte os ind i en ordentlig Restauration med Træsko paa, mente vi vilde være upassende. Vi maatte tage tiltakke med en simpel Beværtning i et Skur, der nærmest var bestemt for Kudske og Staldkarle. Paa Grund af Regnveiret var dette Skur dog tomt, men morsomt var der ikke og den Caffé, vi fik, smagte ikke som Mokka.

Saa gik vi videre til Charlottenlund. Nu var det blevet Aften. Vort Haab stod nu til den kjendte gamle Beværtning «over Stalden», den gamle Stald, som er brændt for mange Aar siden. Og der blev det bedre. Værten paatog sig at bringe vort Fod-

tøi i Orden. Det blev tørret i det varme Kjøkken. I Restaurationslokalet var der en deilig Varme, der tørrede vore Klæder. Vi havde endnu mange Penge i Behold. Vi havde ikke havt Leilighed til at give ret meget ud. Saa fik vi Masser af Boeufsteg og anden god Mad og Drikke. Der var paa Grund af Veiret ikke mange Gjæster. Nu fik vi Opreisning for vore Lidelser. Det var en deilig Aften, skjøndt vi sad med Træsko paa. Med Ungdommens Letsind hengav vi os til Nydelsen. Klokken blev mange. Vort Fodtøi var bleven tørt og rent. Vi bestemte os til at abandonnere Træskoene. Dem forærede vi Værtens Folk.

Da Opbrudets Time kom og vi skulde betale Fortæringen, viste det sig, at vor Restbeholdning af Penge ikke var synderligt større end Værtens Regning. Vi betalte, men det stod klart for os, at vi ikke havde Penge nok til at kjøre hjem for. Vi havde været for flotte. Bokkenheuser var nemlig ikke med. Havde han bare været med, saa havde vi ikke siddet saadan i det. Naa, ja — hvad, saa maatte vi gaae hjem. Det var jo heller ikke saa farligt. Vi var blevne tørre, havde hvilet os og faaet rigeligt at spise. Da vi kom til Vognenes Holdeplads, var der ikke en eneste Vogn. Det var en Trøst. Saa kunde vi jo alligevel ikke have kommet til at kjøre.

Glade og freidige tiltraadte vi Marchen. Vi var rigtigt overgivne. Da vi kom til Bomhuset, satte vi os op paa Ryggen af hinanden og forlangte at betale som Ridende. Herover blev Bommanden vred. Den Mand maa have manglet Gemyt. Det gjør Bommænd i Almindelighed. De leve af at plage deres Medmennesker med at afkræve dem Penge.

Da vi kom til lille Vibenshus, skjød vi Gjenvei til Nørrebro tvers over Fællederne. Det skulde vi

ikke have gjort. Græsset var vaadt og da vi var komne et godt Stykke ud paa Fælleden, gav det sig til at regne igjen.

Klokken tre om Morgenen naaede vi til Kul-torvet. Det var lys Dag. Fra Bager Albecks Bageri strømmede en deilig Duft af frisk Brød ud. Vi an-vendte vore sidste Penge til Indkjøb af Brød. Nogle opstablede Krybber arrangerede vi som Bænke om-kring Vandposten og saa sad vi der paa en Maade paa Vand og Brød.

Saaledes endte denne mislykkede Tour.

Af Begivenheder, der i min Tid fandt Sted og virkede ind paa Regensen, forefaldt der ikke mange. Den mærkeligste var Regensianernes Deltagelse i Nytaarsoptøierne, Nytaarsaften 1859.

Vi pleiede ellers ikke at holde noget Gilde Nyt-aarsaften, men feirede den blot ved at afskyde et Par gamle Pistoler, affutte nogle Troldkjællinger og besøge hinanden paa Værelserne, naar Klokken slog tolv, og drikke et lille Glas paa det nye Aars Vel-gaaende.

Den Nytaarsaften, der indledede Aaret 1860, blev en ganske ualmindelig Nytaarsaften.

Kort Tid forinden var det pragtfulde Frederiksborg Slot, Christian IV's stolteste Bygningsværk, brændt. Man kunde ikke faa at vide, hvorledes Ilden var opstaaet. Naar uforklarlige Begivenheder indtræffe, søger den offentlige Mening altid at finde en For-klaring, der vel nok i de fleste Tilfælde ikke er den rette. At Frederiksborg Slot brændte, gav man straks og uden videre Overveielse Grevinde Danner

Skyld for. Denne høitstillede Dame havde aldrig været populair i Hovedstaden, skjøndt hun egentlig ikke med Bestemthed kunde siges at gjøre nogen Fortræd. Man var utilfreds med at Kongen var gift med hende. Kongen var elsket i en overordentlig høi Grad. Man undede ham alt Godt. Men man fandt, at hun tildels omgav ham med Personer, der ansaaes for uværdige til at være om ham og til at beklæde de høie Stillinger ved hans Hof. I Særdeleshed var Kammerherre Berling Gjenstand for Uvillie. Da nu tillige det nationalliberale Ministerium var afskediget og remplaceret med et saakaldt bondevenligt Ministerium, hvis enkelte Medlemmer betragtedes som Undermaalere i Sammenligning med det forrige Ministerium, mente man, at ogsaa dette var Grevindens Skyld og at hun gennem dette nye Ministerium vilde gribe ind i Statens Styrelse. Der var bleven talt, skrevet og trykt meget om dette. General Hegermann Lindenchrone, som vel nærmest var den, der havde offentligt udtalt hvad der laa Folk paa Hjerter, opnaaede stor Popularitet, skjøndt han vist egentlig ikke var Politiker. Men han var en ridderlig og ædelt tænkende Mand. Naar han drog tilfelts mod det herskende Regime i Kammerherre Berlings Person, saa vidste man godt, eller troede at vide, at det gjaldt Grevinden. Altsaa blev Grevinde Danner «Prügelknabe» for alt hvad galt der skete og alt, hvad man ikke syntes om. At hun var Skyld i Ministeriskiftet, kan nok være muligt. Men Frederiksborg Slots Brand var hun sikkerligt ganske uskyldig i. Hvorfor skulde hun dog finde paa at stikke Ild paa Slottet? Hvad skulde det kunne gavne hende.

I hvilken Grad man var irriteret imod hende og hvad hendes var, ytrede sig paa mange Maader, bl. a. fandt man, da der paa Casino opførtes et

Stykke: «Grevinden og hendes Søskendebarn», at en Del Repliker og Sange i dette Stykke var i høj Grad anvendelige paa hende. Aften efter Aften fyldtes Casino og Opførelsen fulgtes af en rasende Jubel og dundrende Bifald, og Hadet imod Grevinden opflammedes yderligere. Hvert eneste Ord i Stykket, der hentydede til hende, fremkaldte formelig Explosioner af Jubel.

Nytaarsaften har altid af Kjøbenhavnere været anseet for fortrinsvis skikket til Optøier. Paa den Aften mener man at have en Slags Ret til at slaa sig løs og begaae Udskeielser, som man enhver anden Aften anseer for utilladelige. Politiet har ogsaa været temmelig villigt til at finde sig i og bære over med adskillige Uordener, der gaa langt ud over Stregen.

Da nu Stemningen ved Nytaarstid 1859—60 var ganske særdeles oprørt, blev Følgen, at Optøierne antog en ubehageligere Character end ellers.

Jeg skal ikke her indlade mig paa, at skildre det, som fandt Sted i Byen hin mindeværdige Nytaarsaften. Dels er det flere Gange skildret andetsteds, dels havde jeg ikke Leilighed til personlig at være Vidne til ret meget af det. Jeg holdt mig hjemme paa Regensen næsten hele den Aften, da jeg ikke havde Lyst til at være med til Gadespektakler. Der skal derfor her kun omtales de Begivenheder, der vedkom Regensen.

Det Røre, der var i Byen, fandt ogsaa Vei ind i Regensgaarden. Der var en idelig Kommen og Gaaen. Man var meget oprømt og oplagt til at foretage sig noget. Men hvad der gik for sig og skulde gaae for sig, vidste ingen Besked med. Der blev talt om at storme Slotsholmen og tilkjendegive Kongen Folkets Misfornøielse med den nuværende Regjering. Der var Planer oppe om at slaae Baron

Blixen-Fineckes Vinduer ind og lignende unyttige og for dannede Mennesker lidet passende Foretagender.

Men saa, temmelig sent paa Aftenen, blev det i Regensgaarden almindeligt bekjendt, at der skulde slaaes en Potte paa Cultusministerens, Professor V. A. Borgens Dør i Fiolstræde. Et Øieblik efter var Gaarden tom. Det havde slaaet an. Jeg beklager nu, at jeg fulgte de andre i Retningen af Fiolstræde. Var der nemlig noget af Ministeriets Medlemmer, der ikke fortjente en saadan Behandling, saa var det sandelig Borgen. Han var en fuldkommen Hædersmand og vistnok Ministeriets mest inoffensive Medlem. Men han var Cultusminister og som saadan Universitetets og Studenternes Foresatte. Han repræsenterede det «Dannerske» Ministerium ligeoverfor os. Derfor skulde det gaae ud over ham.

Jeg fulgte altsaa Strømmen, der dog ikke talte saa overmaade mange Mennesker. Den gjorde Holdt i Fiolstræde og der indtraadte et Øiebliks Raadvildhed, da man ikke var ganske paa det Rene med hvor Ministeren boede. Da aabnede et kvindeligt Væsen i Nattrøie sit Vindue og meddelte Nummeret paa hans Hus. Der blev raabt Hurra for hende, hvad hun ikke fortjente. Med Vægteren fandt en kort Raadslagning Sted. Mod en Godtgjørelse af tre Mark indvilligede han i at forlade Fiolstræde og begive sig hen ved Nørre Vold. Saa paafulgte Braget af Potten, Afsyngelsen af en Sang og Raaben Pereat. Hermed var Programmet udtømt og man vidste ikke mere at gjøre. Saa var der nogle, der raabte: «til Amaliegade!» Og saa drog Toget afsted. Ministerens Hus ytrede ikke Livstegn. Det laae mørkt og taust.

Jeg gik hjem paa Regensen. At jeg var med,
Regensen.

om end kun som passiv Tilskuer, fortryder jeg. Men Ungdom og Visdom følges ikke altid ad.

Regensgaarden blev atter snart livlig. Senere hen kom Vilhelm Vallø hjem med bart Hoved, ledsaget af en Del Regensianere og andre. Han havde taget Del i Optøjerne ude i Byen og var der kommen til at spille en Rolle, som han ikke paa nogen Maade havde tilsigtet. Men han var bleven tvungen dertil, fordi han havde vist sig paa Gaden med en trekantet Hat paa. Mængden havde, paa Grund af Hatten, betragtet ham som Opstandens Leder og kaldte ham Etatsraaden. En af hans Venner, der fandt Sagen noget betænkelig, havde slaaet ham Hatten af Hovedet, for at redde ham ud af den farlige Situation, hvori han var kommen, og saa faaet ham eskorteret hjem paa Regensen. Uden Hatten lagde ingen Mærke til ham. Denne Historie om Manden med den trekantede Hat blev meget omtalt. Vallø maatte møde hos Politidirecteuren og afgive Forklaring. Det viste sig, at han egentlig ikke havde gjort noget ondt eller havt det isinde. Ikke blot slap han for videre Tiltale, men Hatten, som var falden i Politiets Hænder, blev ham extra-deret som hans retmæssige Eiendom og opbevarede senere af ham som en historisk Trophæ.

Man sagde, at Politidirecteuren Dagen efter Optøjerne var kommen op til Professor Gram og udbedet sig Oplysninger om Regensianernes Deltagelse i Spektaklerne. Professoren svarede nok, at det vidste han ikke noget om, og det gjorde han heller ikke dengang.

Det Rotwittske Ministerium levede ikke ret længe. Dets Chef døde kort efter pludseligt og dette bevirkede Ministeriets Fald, og den gamle rolige Tilstand indtraadte igjen.

En Dag i Middagsstunden, da jeg paa Veien hjem fra Byen kom op ad Kjøbmagergade og nærmede mig Kannikestræde, hørte jeg et underligt Klask. Jeg saae Folk standse deres Gang og derpaa ile hen imod Rundetaarn. Andre holdt sig for Øinene og gav sig til at skrige. Da jeg kom hen til det Sted, der tiltrak sig Opmærksomheden, nemlig Krogen mellem Taarnet og Kirken, den Krog nærmest Kannikestræde, saae jeg en underlig Bylt Klæder ligge der. Brostenene var oversprøitede med en graagul Masse. Det viste sig at være et Menneske, der var faldet ned fra Taarnet og nu laae der sønderslaaet og ukjendeligt. Hjerneskillen var knust og Hjernen sprøjet ud. Der kom en Politibetjent og fik nogle Tilstedeværende til at hjælpe sig med at holde en lille Plads ryddelig omkring den Døde. Man rettede ham ud og han viste sig at være en velklædt ung Mand. Død var han, saa død, som man kan være. Saa kom der en Arbeidsvogn. Han blev løftet op paa den, dækket til og kjørt bort. Nogle Arbeidsmænd gav sig med Vandkander og Koste til at rense Stenene for Blodet og Hjernemassen. En Del Mennesker blev staaende og gloede paa Stedet, hvor han var falden. Men snart gik Færdselen sin vante Gang.

Inde i Regensgaarden havde nogen tilfældigt seet op til Rundetaarn, og da havde de bemærket, at en Mand sad oppe paa Gelænderet om Taarnets øverste Platform med det ene Ben hængende udenfor. Pludseligt svang han sig ud og styrtede ned. Denne rædselsfulde Begivenhed gjorde et stærkt Indtryk paa os og i lang Tid skævede man til den Plet, hvor den unge Mand var falden, som om man fremkaldte sig det uhyggelige Syn igjen, og fra Læsestuens Vinduer kastede man ofte et uroligt Blik derover.

En anden sørgelig Begivenhed indtraf kort efter. Der var en ung theologisk Student paa Gaarden, som havde et underligt sirligt og jomfrueligt Væsen. Hans af Naturen smukke, krøllede Haar satte han op i Proptrækkerkrøller, som ellers kun Damer gjør. Det var sjældent han kom paa Læsestuen og han førte et stille, tilbagetrukkent Liv. Vistnok var han meget flittig og han gav en Del Informationer baade ude i Byen og paa sit Værelse. Han var altid venlig og gjorde et behageligt, men aparte Indtryk. Sær og pigeagtig var han.

Hans Contubernal holdt meget af ham, men fandt ham lige saa besynderlig som vi andre. Det var ham paafaldende, at han sædvanligvis kom sent hjem om Aftenen.

En Aften kom han slet ikke hjem. Det ængstede hans Contubernal, da han i flere Dage havde været meget taus og syntes underkastet sjælelige Lidelser. Flere Gange havde Contubernalen prøvet paa at opmuntre ham og at vinde hans Fortrolighed, for at faa at vide hvad det var, som trykkede ham. Men det var forgiæves.

Den følgende Dag kom der en Mand og overbragte Professor Gram et Brev. Manden, som var en Møllersvend fra Svanemøllen, fortalte, at han og de andre Møllersvende den foregaaende Aften sildigt havde hørt et Skud falde ved Stranden, ikke langt fra Møllen. Da det var en mørk sludfuld Novemberaften, kunde det ikke formodes, at nogen var paa Jagt. De var derfor gaaet ned til Stranden med Lygter for at see hvad det kunde være, og havde fundet en fin ung Mand liggende død med en Pistol i Haanden og et Skud gennem Hovedet. De havde saa baaret ham op til Møllen og ved at undersøge hans Lommer havde de fundet to Breve,

det ene til Professor Gram og det andet til en Dame ude paa Landet.

Professoren læste Brevet, som indeholdt en Meddelelse om, at Brevskriveren vilde begaa Selvmord af ulykkelig Kjærlighed til en ung Pige, hvis Navn og Adresse han opgav. Han havde flere Gange friet til hende, men hun blev ved at give ham Afslag. Paa det mest indtrængende havde han tigget hende om at bønføre sig. Han havde bedet hende om at flytte i Huset til hans Moder, som gjerne vilde tage imod hende. Men det havde altsammen ikke hjulpet. Han bad sluttelig Professoren om at besørge det andet Brev til hans Moder.

Brevet var smukt og godt affattet og det var rørende at læse det. Professoren begav sig efter Adressen hen til den unge Pige. Det viste sig, at hun tilhørte den laveste og mest demoraliserede Klasse af Kvinder. Da Professoren fortalte hende om den unge Mands sørgelige Endeligt, ytrede hun ingen Sorg, men snarere Tilfredshed med at hun, som hun udtrykte sig, nu var bleven fri for hans Overhæng.

Man kan ikke nægte, at den Form af Kjærlighed maa kaldes ulykkelig Kjærlighed. Det var uforstaaeligt for os, der, om vi end ikke kjendte ham nærmere, dog kjendte noget til ham og havde dannet os en god Mening om ham, at han, det nettede, fine unge Mennske, kunde fatte Kjærlighed til et Væsen af den Beskaffenhed.

Sundhedstilstanden paa Regensen var i det Hele taget god. Det var sjældent, at nogen af os blev alvorligt syg. Det hændte ganske vist. Der var

endogsaa to Dødsfald. Men begge de to, som døde, havde Sygdommen i sig, da de flyttede ind. Men da vi gjennemgaaende var unge Mennesker, der førte et ordentligt Liv, kunde der ikke være megen Sygelighed.

Engang kom der en Koppe-Epidemi til Udbrud i Byen. Skjøndt den langtfra fik nogen stor Udbredelse, var den dog slem nok. Der blev oprettet flere Koppe-Lazaretter, deriblandt et stort et i Frue Arbeidshus ved Nørrevold. Det var et underligt Sted at vælge, da Arbeidshusets Bygninger strakte sig langt ind imellem Bagbygningerne i det tæt befolkede St. Pedersstræde. Men i sin Visdom ansaa Magistraten Stedet for hensigtsmæssigt.

Da nu Koppe-Epidemien greb om sig, bekjendtgjorde Provsten, at Regenslægen, Dr. Ahrentzen, vilde indfinde sig paa Læsestuen for at vaccinere os, og Provsten opfordrede os til at underkaste os denne forebyggende Foranstaltning. Kun een, stud. philol. H., havde sat sig i Hovedet, at Vaccination var Humbug og Trods imod Forsynet, og at man meget let ved den Leilighed kunde faa en anden bandsat Sygdom indpodet i sit sunde friske Legeme. Han udeblev derfor fra Vaccinationen og opholdt sig ude i Byen hele den Formiddag af Frygt for, at vi andre skulde udøve et saadant Tryk paa ham, at det dog vilde ende med at han blev vaccineret. Men det skulde han ikke have gjort. Kort Tid efter befandt han sig ilde og fik Feber. Pludseligt myldrede Masser af Kopper ud paa hele hans Overflade. Skyndsomst blev han bragt hen paa Frue Arbeidshus og der laae han og gjennemgik en regulair Koppesygdom. Han var den eneste af os, som fik Kopperne. Da han efter sin Helbredelse kom tilbage til Regensen med et nubret og plaset

Ansigt, maatte han døie adskillige vittige Bemærkninger for sin Foragt for Vaccinationens Fortræffelighed.

I Middelalderen og langt ned i den nye Tid var Adskillelsen mellem Stænderne meget skarpt afgrændset. Paa Dragten kunde det straks sees, om man havde en Adelsmand, Borger eller Bonde for sig. Studenterne havde ogsaa en egen Klædedragt, som paa Grund af Theologernes overveiende Antal ved Universiteterne havde et geistligt Præg, ialtfald for saa vidt den var sort. At Studenterne ofte gik bevæbnede, kom af, at man i de Tider ofte kom i den Nødvendighed at maatte værgе sin Person mod voldelige Angreb.

Den særlige sorte Studenterdragt er endnu ganske almindelig i Spanien, Portugal og England. Den tyske Studenterdragt, som ogsaa endnu er i fuld Mode, har derimod ikke noget geistligt Præg. En tydsk Student «in voller Wuchs» ligner mere en Officer med Tilsætning af en Cirkusdirekteur. Men denne Dragt er ogsaa af nyere Oprindelse og hænger ikke sammen med Theologien, ligesom de tydske Studenterskikke heller ikke ligne de øvrige gamle Universitetsskikke. I Middelalderen og Renaissance-tiden var de tyske Studenter ogsaa som Regel sortklædte. Det var først i Sturm- und Drang-Perioden henimod Slutningen af det 18de Aarhundrede, at de nuværende tyske Studenteruniformer udviklede sig.

Studenterne ved Kjøbenhavns Universitet var og skulde være sorte. Den sorte Dragt med Vams og Kappe blev protegeret af Universitetet og holdt sig tappert. Først hen i det 18de Aarhundrede begyndte der hos de danske Studenter at ytre sig Tilbøielig-

hed til at klæde sig efter Moden. Af og til viste en Student sig i farvede Klæder med Pariserkaarde og kruset Pudderparyk. Men Professorerne ivrede derimod. Det blev betragtet som en utilladelig og for akademiske Borgere upassende Udskeielse. En Regensianer eller Communitets-Student udsatte sig for at miste sine Stipendier, naar han optraadte klædt efter Moden. Man kan vist ikke opfatte Tilbøieligheden til at afvige fra den gamle sorte Dragt som et Tegn paa at Standsfølelsen havde tabt sig, eller Ønsket om at vænne sig mere til andre Menneskers Udseende. Det var vel snarest en hos Ungdommen ret naturlig Lyst til at tage sig ud, til at pynte sig. Derfor holdt den gamle Dragt sig ogsaa længe som den almindelige. Kun enkelte, af Stipendier uafhængige og velstaaende Studenter formaaede at opponere ved at vise sig spraglede og gaae med Kaarde, efter at denne fra et nyttigt Stykke var gaaet over til at blive et decorativt Tilbehør til den franske Modedragt.

Det var egentlig først da den store franske Revolutions Ideer, navnlig Lighedsideen, trængte igjennem, at den sorte Studenterdragt efterhaanden blev sjældnere og endeligt ganske forsvandt, saaledes at man ikke mere kunde kjende Studenten paa Klæderne.

I det 19de Aarhundrede gik Studenterne klædt ganske som andre Mennesker, samtidigt med, at de akademiske Borgere ophørte at betragtes som et saa eksklusivt Samfund som forhen, og mere gik op i den almindelige Borgerstand.

Imidlertid er der dog i vore Dage en særegen Studenterdragt, om end kun i en ganske beskeden lille Form, bleven indført, nemlig Studenterhuen.

Indtil 1856 brugte Studenterne ikke nogen egen Hovedbedækning. Man gik med høi Hat, Filthat,

Straahat o. s. v. Men da Studentertoget til Upsala i 1856 skulde gaae for sig, indsaae man, at det vilde være nødvendigt, at de danske Deltagere maatte bære en Studenterhue, eftersom Svenskerne og Nordmændene forlængst havde haft en saadan. Der blev forfærdiget flere Modeller som Udkast til en dansk Studenterhue. Af disse Modeller valgte man hverken den smukkeste eller den hensigtsmæssigste. Der blev valgt en Hue af lysegult raat Silke med Kokarde. Mens Huen var ny, saae den ret ordentlig ud. Men naar det blot een Gang havde regnet paa den, fik den et skjoldet og forpjusket Udseende.

Efter Studentertoget forsvandt den snart. Men kort efter opstod den nu brugte sorte Hue med hvide Snore og den blev snart almindelig. Hvem der var dens egentlige Ophavsmand, tror jeg ikke man veed. Men den lanceredes af en mindre Bundtmager i Klareboderne eller Møntergade. Den trængte igjennem ved sin egen Kraft. Den er ogsaa en meget fornuftig Hue, baade beskeden og klædelig, og den taaler godt vort ustadige Clima. Den skinner ikke som den hvide svenske Hue, som forresten er meget smuk, og den har ikke den Ulempe som den norske med Kvasten, der baade tynger og ved Hovedets Bevægelser dasker En om Ørerne. Den hvide danske Hue med rød Kant, som en Del Studenter bruger, mest om Sommeren, er af senere Dato.

Kort efter at den sorte Hue var bleven almindelig, ankom der en Dag med Posten en lille Pakke, adresseret til en af Regensens Alumner. Den viste sig at indeholde et Dusin smaa Sølvskjolde med et forgyldt Minervabillede, og med den fulgte en paa Vers skreven Anmodning til Regensianerne om at anlægge dette Emblem paa Huerne som særligt

gjældende for Regensen. Skrivelsen var undertegnet med tolv kvindelige Fornavne.

Der var nogle, som anbragte disse Plader paa deres Huer. Men Opfordringen fandt ikke Tilslutning. Pladerne var ret kjønne. Men da der var En, som ytrede Mistanke om, at der muligen bag de tolv smukke unge Pigers Navne skjulte sig en entreprenant Gjørtlers Pengebegjærlighed, faldt det udkastede Frø i daarlig Jord, saa at det hverken spirede eller bar Frugt.

Regensianerne have saaledes aldrig faaet noget ydre Kjendetegn.

Hvad vore pekuniære Forhold angaaer, saa var de ikke glimrende. Man havde fri Bolig og Brænde og saa rede Penge. Med den Tids Priser paa Livsfornødenhederne kunde man med den yderste Spar-sommelighed nok til Nød slaae sig igjennem. Men saa maatte man ogsaa nægte sig selv enhver nok saa lille Luxus. Man kunde faae noget at spise og man kunde ogsaa faa Tobak. Men Garderoben vilde man ikke kunne holde i passende Stand.

Det gjaldt om at skaffe sig et Tillæg til den ordinaire Indtægt. Nogle af os fik Understøttelse fra Forældre eller andre Slægtninge. Men adskillige Forældre nærede den kjedelige Mening, at naar Sønnen var paa Regensen, kunde han sagtens begaae sig. De fleste af os søgte at faa sig et lille Extra-erhverv og da navnlig ved Informationer. Men det var ikke altid saa let at opnaae. Det kneb ofte forskrækkeligt for os. Naar vi ikke kom i Gjæld, det vil sige Gjæld af nogen videre Betydning, saa

laae det i, at vi havde Vanskelighed ved at opnaa Credit. En Student ansaaes, maaske ikke med Urette for en daarlig Betaler. Skomagerne gik det endda nogenledes med, vel sagtens fordi Skomagerregningerne ikke var saa store og Skomagerlavet i det Hele syntes at stille sig ret velvilligt ligeoverfor os og nære en vis Sympathi for det akademiske Borgerskab. Men Skræderlavet var ikke saa let at komme til Rette med. Dog kan det maaske anføres som en formildende Omstændighed for de Herrer Riddere af Saksens Optræden, at de vel ikke sjældent havde indhøstet kjedelige Erfaringer. Og saa var Klæder dengang temmelig dyre. Færdigsyede Klæder var der ikke saa mange, der handlede med i de Tider. Man maatte see at indrette sig med en Skræder efter et vist overkommeligt Afbetalingssystem. Dette havde til Følge, at det egentlig blev Skræderen, der bestemte hvilke Klæder, vi maatte faae og hans Mening differerede ofte betydeligt fra vore Ønsker. Med Hensyn til de daglige Klæder, de rent nødvendige, kom det i Reglen til en Overenskomst. Men de finere Klædningsstykker fik vi ikke let, Kjole, sorte Benklæder og Vest nægtede Skræderen os i Almindelighed at give os paa Credit. Saa maatte vi hjælpe os som vi kunde og laane den sorte Klædning hos de Faa, som havde en, naar det var nødvendigt for os at optræde i Galla. Der var lykkeligvis nogle enkelte, der eiede en saadan Skat. De var altid villige til at laane deres Galla-habit til mindre heldige Kammerater, hvad der ikke var til Gavn for Klæderne og hurtigt forringede dem, saa at de kun tog sig ud ved Lys. Naar vi skulde op til Examen, var det nødvendigt at møde i Galla. Gud veed hvor ofte min sorte Kjole havde været oppe til Embedsexamen, da den var opslidt. Den fungerede baade

til juridisk, theologisk og medicinsk Examen saa tidt, at den maa være bleven hærdet mod Examensfeber.

Vi holdt os selv med, hvad man kalder «tør Kost». Kaffe og The bryggede vi selv paa vore Værelser. Karlen købte Brød, Smør, Ost og andet Paalæg. Ofte blev denne Kost ved Opbevaringen i det under Vinduet anbragte Skab i bogstavelig Forstand til «tør Kost». I lang Tid glædede vi os over noget billigt og velsmagende, røget Rensdyrkjød, som forhandlede hos en Høker paa Kjøbmagergade. Men hvor længe var Adam i Paradis? En Dag læste vi i Aviserne, at samme Høker var bleven mulkteret fordi han i længere Tid havde solgt røget Hestekjød, som han havde udgivet for at være røget Rensdyrkjød. Saa smagte det os ikke længere.

Middagsmaden fik vi paa mange forskellige Maader, i Familier, ved «sluttet Bord» og paa smaa Restaurationer. Henimod Slutningen af Maaneden var det ofte nok vanskeligt for os at faa Middagsmad. Saa anvendte vi det fortræffelige Middel, som kaldes Resignation. Det var en stor Velgjerning for os, da der blev oprettet Dampkjøkkener. De smaa Restaurationer udmærkede sig ikke, hverken ved Properhed, Varernes Fortrinlighed eller Kvantitet. Men Dampkjøkkenerne var i høi Grad renlige og Maden, om end tarvelig, dog rigelig og appetitlig. Og saa var Prisen forbausende billig. I Studiestræde var der et Dampkjøkken, som var noget finere end de andre. I Stueetagen var der Lokale for de simplere Gjæster, men paa 1ste Sal var der Lokale for Aristokratiet. Der var nemlig Dug paa Bordene og mod en Godtgjørelse af een Skilling kunde man faae en Serviet og for een Skilling til Franskbrød istedetfor Rugbrød. Dette Dampkjøkken

protegerede vi stærkt og var vel sete der, da vi som hørende til det finere Publikum hævdede dets Anseelse.

Regensianerne nød i det Hele en vis Anseelse i Kjøbenhavns Quartier latin. Vi var kjendte af de Handlende og tildels ogsaa af den øvrige Befolkning i Nabolaget. Et Exempel derpaa var, at de dramatiske Foreninger, der gav Forestillinger paa Theatret i Kannikestræde, ogsaa kaldet «Kalkeballen», og da især «Søetatens dramatiske Forening», hvis Hjem var Nyboder, satte stor Pris paa, at vi besøgte deres Forestillinger. De sendte gjerne Dagen før Forestillingen et Antal Fribilletter hen paa Regensen. Vi skiftedes til at benytte disse Billetter, og naar vi saa indfandt os i Kalkeballen, blev vi højtideligt modtagne af Bestyrelsens, med store Dannebrogssløjfer paa Brystet prydede Medlemmer, der fulgte os til vore reserverede Pladser. Selv om nogle Damer af en Feiltagelse havde sat sig paa nogle af disse Pladser, blev de af Directionen jagede bort. Der vistes os den største Udmærkelse og Artighed, hvad vi gjengjældte ved livlig Applauderen. Forestillingerne var morsomme, ikke paa Grund af deres dramatiske Fortræffelighed, men paa Grund af deres elskelige Naivitet og den Freidighed, hvormed Personalet vidste at beseire alle sceniske Vanskeligheder.

Theatret selv var lille og saae meget forrøget og forfaldent ud. Det var en Lykke, at der aldrig gik Ild i det. Det var paa 1ste Sal og den eneste Adgang var en snever og knirkende Trappe. Var der udbrudt Ild, vilde saavel Kunstnerne som Publikum være blevet levende stegt. Men det tænkte vi

aldrig paa. Lysekronen blev, naar Forestillingen skulde begynde, hævet op i et stort rundt Hul i Loftet, ligesom i andre Theatre. Men det skete ikke langsomt og høitideligt. Med et Ryk foer den op i Hullet, sprøitende Olie fra sine Lamper som en fin Regn ud over dem, der sad nedenunder, og naar Tæppet gik ned, kom Lysekronen farende ned fra Hullet paa samme voldsomme Maade. Det saae ud som om den vilde falde ned i Parquettet, men den standsede med et Ryk og nogle korte derpaa følgende Krampetrækninger.

Efter Forestillingen maatte vi ind i et skummelt Værelse, Theatrets Foyer, og drikke et Glas med Directionen. Vi fik der Leilighed til at courisere Primadonnaerne. Der traf vi ogsaa Theatrets Eierinde, den i sin Tid blandt dramatiske Kunstnere saa bekjendte Madam Schæfer. Hun var dengang en meget gammel Kone med kruset hvidt Haar og et skarpt, gjennemborende Blik og et meget energisk Ansigt. I sin Egenskab af Kalkeballens Eierinde var hun kommen i nær Berøring med flere Decenniers privat-dramatiske Kræfter. Den i sin Tid, det vil sige i Tyverne og Trediverne saa bekjendte Dandselærer og Declamator Ove Georg Frederik Bagge, omtaler hende i sin snurrige Bog «Livsbilleder». Han skilddrer hende just ikke med de skønneste Farver. Efter hans Mening var hun en Megære. Det er ganske rimeligt, at han, som ifølge sin egen Fremstilling var en i Pengesager upaalidelig Person og Hader af det foragtelige Mammon, har havt slemme Controverser med hende. Hun var nærig, og Bagge, hvis poetiske Aand havde sit Tilhold i de høie digteriske Sphærer, havde stærk Tilbøielighed for Flasken, som den Talisman, der hævede ham til Parnasset. Under de Omstændigheder var det rimeligt, at der kom Sammenstød. Det var Kunsten,

der tørnede sammen med det Profane. Lignende Sammenstød havde hun vel ofte havt med Kunstens Børn og derfor havde hun vel faaet det Renommé, som hun fik. Hun var nu meget gammel og hendes Temperament en Del mildnet, om end hendes Ydre havde bevaret et rovfugleagtigt Præg. Men et distingveret Ydre havde hun. Man lagde straks Mærke til hende og livlig var hun i sin høie Alder. Hvem salig Schæfer var, veed jeg ikke noget om, men han har sikkert været Nr. 2 i den Schæferske Menage.

At Regensianerne favoriseredes saaledes af Nyboders dramatiske Forening, havde sin historiske Grund. Fra gammel Tid havde der bestaaet et venskabeligt Forhold mellem Regensen og andre Studenter paa den ene Side og Nybodersfolk og andre Søfolk paa den anden Side. Denne gjensidige Sympathi havde sin Rod i, at der var et vist Slægtskab mellem Studentens og Sømandens Liv. Begge disse Stænder var Modstandere af det regelbundne, philistreuse. Dertil kom den fælles Uvillie imod ældre Tidens Landmilitaire. Det er bekjendt, at under de Feider, der af og til i det 18de Aarhundrede udkæmpedes mellem Studenter og Officerer, og som havde deres Sidestykke i Stridigheder mellem Flaadens Matroser og Soldaterne, stillede Nybodersfolkene sig altid paa Studenternes Side. Det var ogsaa rimeligt nok, thi Studenterne og Matroserne var danske i Sind og Skind, hvorimod det tyske Element var det herskende i Landmilitairetaten.

Endnu i 1807 efter Bombardementet, da Autori-

teterne frygtede for at Nybodersmændene vilde gjøre Oprør af Harme over Flaadens Udlevering til Engländerne, blev Studentercorpset opstillet i Gothersgade, fordi man antog, at dette Corps bedst vilde være i Stand til at tale Nybodersmændene tilrette og paa fredelig Maade faa dem til at nedlægge Vaabnene. Regjeringen vidste godt nok, at man kun vilde gjøre ondt værre, hvis man sendte Soldater imod dem.

Hvad der noget hidrog til Bevarelsen af det gamle Venskab, var, at mange Regensianere, naar deres Tid paa Regensen var udløben, leiede Værelser i Nyboder. Det var smaa Værelser og der var lavt til Loftet, men de var billige og man blev godt behandlet af Nybodersmadammerne. Man kunde ingen Steder have det bedre end der og man betragtedes næsten som Medlem af Familierne. At boe der var langt at foretrække for Studiestræde, St. Pederstræde og omliggende Stræder, hvor Værelserne var daarlige og dyre og hvor man stærkt exploiteredes af de Smaafamilier, som levede af at leie Værelser ud. Nybodersfamilierne skulde ikke leve af deres Leiere og de var ret vel situerede, og viste sig derfor mere ærlige og uegennyttige.

H. HAGERUPS FORLAG. KØBENHAVN K.

KØBENHAVN I GAMLE DAGE OG LIVET I KØBENHAVN

af

H. C. Bering Liisberg

Pris 8 Kr. 50 Øre, indb. 11 Kr.

Forfatteren af denne Bog har rigtig forstaaet at ordne og udarbejde Stoffet, udsondre det mindre væsentlige og gengive det historisk kendte i saa kort og knap en Form som vel mulig. Herved er der vundet Plads til at drage lidet kendte Smaatræk af Københavnerlivet frem, og hans Bog vrimler af saadanne smaa morsomt illustrerede Anekdoter, som i høj Grad levendegøre hele dette Billede af Københavns Udvikling han opruller. — København i gamle Dage er helt igennem en livlig skreven Bog, af hvilken man ikke blot vil kunne høste Belæring, men ogsaa have megen Fornøjelse: *F. B. i Nationaltidende.*

Faas i alle Boglader og i

H. Hagerups Boghandel,

Gotersgade 30.